

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Документу державного планування

“Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2025 рік”

Виконавець

ФОП Максимова Юлія Сергіївна, реєстраційний номер N°10000002237853 від 22.12.2021 р..

Тел. : 044 338 9370

Email : office@juliesdata.com

Аналіз наданих даних виконується в геоінформаційних системах QGIS, SAGA за допомогою інструментів бази даних містобудівного кадастру QGISgp ©Yuliia Maksymova 2019 - 2022

juliesdata.com

facebook.com/juliesdata

[twitter @juliesdata](https://twitter.com/juliesdata)

Даний твір є об'єктом авторських прав. © Юлія Максимова, Олексій Бойко.

Поширення та цитування можливе лише за умови посилання на першоджерело.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Керівник, спеціаліст із SEO

та геоінформаційних

систем_____

Бойко О.Ю.

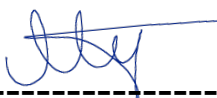
**Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 25-01 від 31 березня 2021р.**

**Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 05-05 від 02 лютого 2022р.**

Інженер-геоінформатик,

спеціаліст із SEO,

к.т.н._____

Максимова Ю.С.

**Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 25-03 від 31 березня 2021р.**

**Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 05-16 від 02 лютого 2022р.**

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	5
1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	6
Зміст та основні цілі ДДП	6
Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня	21
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДДП НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	24
2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка	24
2.2. Стан атмосферного повітря	28
2.3. Зміни клімату та викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря (парникові гази)	31
2.4. Радіаційний стан	33
2.5. Водні ресурси	33
2.6. Земельні ресурси, ґрунти та надра	39
2.7. Стан здоров'я мешканців	43
2.8. Біорізноманіття	47
2.9. Території ПЗФ	48
2.10 Землі лісового фонду, паркові та рекреаційні насадження	54
2.11 Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	54
2.12 Екомережа	56
2.13 Перспективні до заповідання території в межах громади	57
2.14 Історико-культурні об'єкти	57
2.15 Поводження з відходами	58
2.16 TOWS аналіз	63
2.17. Основні наявні екологічні проблеми території громади	66
2.18 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено	66
Атмосферне повітря	68
3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	71
4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДДП, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	73
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДДП, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДДП	77
Основні міжнародні та національні зобов'язання	77
Процедура ОВД	86
Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки	86

Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку	87
6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	87
6.1 Атмосферне повітря	88
6.2 Клімат	89
6.3 Водні ресурси	90
6.4 Земельні ресурси	91
6.5 Відходи	92
6.6 Біорізноманіття	93
6.7 Природоохоронні території	94
6.8 Здоров'я населення	95
6.9 Історико-культурна спадщина	95
6.10 Транскордонний вплив	96
6.11 Результати розділу	96
7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	99
8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ	101
8.1 Вихідні дані для виконання оцінки	101
8.2 Використані інструменти та методи	102
8.3 Планувальні альтернативи	103
8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту	104
8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки	105
9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	105
10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	113
11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	113

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДДП	Документ державного планування
ДСТУ	Державний стандарт України
ДСанПіН	Державні санітарні правила і норми
ОДА	Обласна державна адміністрація
ТГ	Територіальна громада
ПЗФ	Природно-заповідний фонд
Програма	Ця Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2025 рік
Регіональна доповідь	Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Вінницькій області ¹
СЕО	Процедура стратегічної екологічної оцінки документу державного планування
Звіт	Цей звіт про стратегічну екологічну оцінку

1

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyi-monitoring/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolysnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>

ВСТУП

Замовник документу державного планування: Виконавчий комітет Вінницької міської ради, 21050, м. Вінниця, вул. Соборна, 59, email: vinrada@vmr.gov.ua, тел.: (0432) 59-51-73.

Виконавець стратегічної екологічної оцінки ДДП "Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2025 рік" — ФОП Максимова Юлія Сергіївна (реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р.).

1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Зміст та основні цілі ДДП

Відповідно до п. 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування - стратегії, плани, схеми, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

В таблиці 1.1 наведено основні цілі та заходи, які планується реалізувати в межах Програми..

Таблиця 1.1
Цілі, завдання та заходи ДДП

№ з/п	Зміст заходу	Очікувані результати
1.1 Бюджетно - фінансова сфера		
1.	Забезпечити спрямування коштів бюджету Вінницької міської територіальної громади на відновлення територіальних громад, які постраждали внаслідок військової агресії РФ, шляхом спрямування коштів у вигляді субвенції з бюджету Вінницької міської територіальної громади на надання фінансової допомоги територіальним громадам в сумі 100,0 млн грн.	Відновлення та розвиток територіальних громад, які постраждали від військової агресії РФ
2.	Забезпечувати своєчасне і повне надходження податків і зборів до бюджетів усіх рівнів. Здійснювати детальний аналіз виконання бюджету (загального та спеціального фондів) в розрізі всіх доходних джерел. Надавати пропозиції виконавчому комітету міської ради щодо залучення наявних резервів наповнення бюджету.	Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.

3.	<p>Продовжити роботу, спрямовану на:</p> <ul style="list-style-type: none">- попередження фактів нелегального використання робочої сили, зокрема, виявлення працюючих осіб без оформлених належним чином трудових відносин та проведення відповідних дій для легалізації заробітної плати;- недопущення виплати заробітної плати менше законодавчо встановленого рівня та без сплати податку на доходи фізичних осіб;- залучення до оподаткування громадян, які зобов'язані подати декларації;- виявлення незареєстрованих суб'єктів господарювання;- здійснення моніторингу з погашення суб'єктами господарювання заборгованості із виплати заробітної плати (в разі наявності заборгованості). <p>Активізувати роботу робочої групи з питань забезпечення детінізації економіки Вінницької міської територіальної громади.</p>	<p>Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади. Виведення доходів із тіньового сектору економіки, легалізація заробітної плати.</p>
4.	<p>Вжити практичних та невідкладних заходів щодо ліквідації (погашення) недоїмки по платежах, які зараховуються до бюджетів усіх рівнів, зокрема по податку на доходи фізичних осіб, платі за землю, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та єдиному податку.</p>	<p>Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.</p>
5.	<p>Здійснювати постійний контроль за сплатою накладених штрафів, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none">- адміністративних штрафів за правопорушення паркування транспортних засобів;- адміністративних штрафів за правопорушення у сфері містобудівної діяльності;- адміністративних штрафів, що накладаються адміністративною комісією при виконавчому комітеті Вінницької міської ради. <p>В разі несплати накладених штрафів, вживати заходів, передбачених чинним законодавством щодо стягнення заборгованості по адміністративних штрафах.</p>	<p>Дотримання вимог чинного законодавства та збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.</p>
6.	<p>Здійснювати сплату членських внесків до Асоціацій, членами яких є Вінницька міська рада, за рахунок коштів бюджету Вінницької міської територіальної громади.</p>	<p>Сприяння становленню та розвитку місцевого самоврядування.</p>
7.	<p>Здійснювати заходи з відбору та фінансування кращих проектів розвитку громади за рахунок коштів «Бюджету громадських ініціатив Вінницької міської територіальної громади».</p>	<p>Фінансування з бюджету Вінницької міської територіальної громади кращих проектів, запропонованих мешканцями територіальної громади, які отримають найбільшу підтримку за підсумками голосування.</p>
8.	<p>Забезпечити оновлення кредитного рейтингу Вінницької міської територіальної громади та рівня інвестиційної привабливості Вінницької міської територіальної громади.</p>	<p>Створення інформаційного поля для залучення інвесторів.</p>

9.	Забезпечити оплату послуг депозитарної установи щодо зарахування, зберігання цінних паперів (акцій), обслуговування їх обігу та інших послуг, пов'язаних з придбанням акцій, відповідно до укладених договорів.	Зберігання та обслуговування обігу цінних паперів.
10.	Забезпечити своєчасне погашення та обслуговування боргових зобов'язань Вінницької міської ради по кредитах, залучених до бюджету Вінницької міської територіальної громади, згідно з договорами, укладеними з АТ «Укрексімбанк» та Північною екологічною фінансовою корпорацією (НЕФКО).	Дотримання встановленого порядку у фінансово-кредитній сфері.
11.	Забезпечити виконання заходів Програми "Нагородження відзнаками міського рівня, організація і проведення урочистих та інших заходів у населених пунктах, що входять до Вінницької міської територіальної громади на 2021-2025 роки"	Формування єдиної нагородної політики, позитивного іміджу Вінницької міської територіальної громади.
12.	Забезпечити виконання заходів Програми використання соціальної реклами для інформування громадськості та профілактики негативних явищ у суспільстві на 2021-2025 роки.	Підвищення ефективності інформаційних кампаній соціального спрямування, які реалізують структурні підрозділи Вінницької міської ради.
13.	Забезпечити виконання заходів Програми надання фінансової підтримки інститутам громадянського суспільства на реалізацію соціально - культурних проектів на території Вінницької міської територіальної громади.	Встановлення партнерських відносин між Вінницькою міською радою та інститутами громадянського суспільства. Зростання активності та кількості ІГС залучених до виконання завдань з соціально-культурного розвитку Вінницької міської територіальної громади.
14.	<p>На виконання умов постанови Кабінету Міністрів України від 17.07.2013 р. №733 (зі змінами) «Про схвалення проекту соціально-економічного розвитку «Будівництво вул. Келецької та трамвайної лінії від вул. Квятека до автовокзалу «Західний» в м. Вінниці» та затвердження умови надання у 2013 році державних гарантій для забезпечення виконання зобов'язань Департаменту капітального будівництва Вінницької міської ради за запозиченням, що залучається для його реалізації» забезпечити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повернення та обслуговування залученого під державні гарантії кредиту в розмірі 50 відсотків сум згідно з графіком платежів за кредитними договором; - внесення до державного бюджету плати за надання державної гарантії в розмірі 0,01 % річних залишку суми гарантійних зобов'язань; - проведення інших витрат, пов'язаних з поверненням та обслуговуванням запозичення; - страхування майна територіальної громади міста, що є майновим забезпеченням за надання державної гарантії. 	Залучення додаткових фінансових ресурсів для реалізації проектів соціально-економічного розвитку міста, своєчасне та в повному обсязі виконання зобов'язань щодо повернення та обслуговування залученого під державні гарантії кредиту.

18.	Забезпечити формування прогнозу бюджету на 2025-2027 роки (в разі закінчення воєнного стану в Україні).	Затвердження Прогнозу бюджету Вінницької міської територіальної громади на 2024 – 2026 роки – документу середньострокового бюджетного планування, що визначає показники бюджету на середньостроковий період.
19.	Забезпечити формування проекту бюджету Вінницької міської територіальної громади на 2025 рік.	Затвердження бюджету Вінницької міської територіальної громади на 2025 рік.
20.	Забезпечити проведення виконавчих дій та спрямувати кошти з бюджету Вінницької міської територіальної громади на авансування рішень судів відділами Державної виконавчої служби Вінницького міського управління юстиції.	Приведення у відповідність до вимог чинного законодавства.
1.2 Управління об'єктами комунальної власності. Земельні відносини		
21.	Забезпечити оновлення інтерфейсу та функціоналу автоматизованої системи обліку та моніторингу об'єктів нерухомого майна комунальної власності територіальної громади, запроваджених критеріїв та інструментів управління майном комунальної власності, впровадження нових типів об'єктів у системі.	Підвищення ефективності управління об'єктами нерухомого майна Вінницької міської територіальної громади.
22.	Забезпечити виготовлення технічної документації та проведення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно об'єктів комунальної власності Вінницької міської територіальної громади, об'єктів безхазяйного нерухомого майна, в тому числі з метою набуття права власності на нього територіальною громадою.	Розширення та розвиток матеріальної бази територіальної громади.
23.	Забезпечити виготовлення технічної документації та проведення державної реєстрації речових прав, проведення незалежних (експертних) оцінок на нерухоме майно об'єктів, що приймаються з державної у комунальну власність Вінницької міської територіальної громади.	Розширення та розвиток матеріальної бази територіальної громади.
24.	Проводити незалежні (експертні) оцінки об'єктів комунальної власності з метою передачі в оренду, укладання інвестиційних угод та приватизації способом продажу на аукціоні, а також з метою актуалізації балансового обліку.	Розширення та розвиток матеріальної бази територіальної громади.
25.	Здійснювати системний контроль за своєчасним надходженням орендної плати за договорами оренди приміщень (будівель, споруд) та цілісних майнових комплексів, що перебувають в комунальній власності. Забезпечити вжиття практичних та невідкладних заходів для погашення заборгованості за договорами оренди приміщень (будівель, споруд) та цілісних майнових комплексів, що перебувають в	Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.

	комунальній власності, враховуючи вимоги чинного законодавства, в порядку досудового врегулювання.	
26.	Продовжити проведення інвентаризації земель, в тому числі земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого майна комунальної власності Вінницької міської територіальної громади.	Впорядкування справляння плати за користування землею.
27.	Здійснювати заходи із землеустрою: розроблення документації із землеустрою на земельні ділянки комунальної власності Вінницької міської територіальної громади на підставі дозволів, наданих рішеннями міської ради.	Формування раціональної системи землеволодіння та землекористування.
28.	Здійснювати системний облік договорів про встановлення земельних сервітутів, адміністрування даного виду доходів та забезпечення здійснення контролю за своєчасним внесенням до бюджету платежів згідно з договорами про встановлення земельних сервітутів.	Дотримання вимог чинного законодавства та збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.
29.	Забезпечити: - облік укладених договорів оренди земельних ділянок та надання реєстрів зазначених договорів до ГУ ДПС у Вінницькій області; - своєчасне укладання додаткових угод до діючих договорів оренди землі, в зв'язку зі зміною розмірів орендних ставок. Систематично здійснювати моніторинг договорів оренди земельних ділянок, по яких завершується термін дії та вжити заходів щодо укладання нових договорів оренди земельних ділянок або оформлення інших правочинів.	Дотримання вимог чинного законодавства; та збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.
30.	Підготовка земельних ділянок комунальної власності для їх продажу (або прав на них) окремими лотами на земельних торгах, організація земельних торгів.	Підвищення ефективності використання земель Вінницької міської територіальної громади.
31.	Забезпечити проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок.	Оптимізація надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.
33.	Проводити перевірки стану використання земель Вінницької міської територіальної громади.	Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.
34.	Забезпечити роботу комісії по визначенню та відшкодуванню збитків, заподіяних тимчасовим зайняттям земельних ділянок громади. Розглядати, в рамках роботи комісії, справи з визначення розміру збитків, заподіяних Вінницькій МТГ використанням земельних ділянок без правовстановлюючих документів. Здійснювати постійний контроль в розрізі платників за відшкодуванням вказаних збитків. Забезпечити подання справ до судових органів у разі невідшкодування збитків у встановлені терміни.	Дотримання вимог чинного законодавства та збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.

35.	Проводити моніторинг стану погашення заборгованості за договорами купівлі-продажу земельних ділянок з розстроченням платежу.	Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.
36.	Здійснювати тахометричні зйомки для визначення площ земельних ділянок комунальної власності, які перебувають у користуванні інших осіб без правовстановлюючих документів.	Підвищення ефективності використання земель Вінницької міської територіальної громади. Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.
37.	Забезпечити розроблення документації із землеустрою щодо встановлення та зміни меж населених пунктів Вінницької міської територіальної громади.	Встановлення меж населених пунктів, підвищення ефективності використання земель Вінницької міської територіальної громади.
38.	Забезпечити проведення нормативної грошової оцінки земель населених пунктів Вінницької міської територіальної громади.	Оптимізація надходження плати за землю до бюджету Вінницької міської територіальної громади.
1.3. Діяльність комунальних підприємств		
39.	Проводити моніторинг стану виконання показників фінансових планів комунальних підприємств.	Контроль планової діяльності підприємств комунальної власності. Забезпечення своєчасного ухвалення важливих управлінських рішень.
40.	Розробити та затвердити фінансові плани на 2025 рік.	
41.	Забезпечити перегляд діючих та розгляд нових тарифів підприємств комунальної власності Вінницької міської територіальної громади та інших суб'єктів господарської діяльності.	Приведення діючих та нових тарифів до економічно обґрунтованих. Поліпшення фінансово-економічного стану підприємств, збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.
Реальний сектор економіки		
2.1. Промисловість та підприємництво		
42.	Активізувати роботу в напрямку: - залучення іноземних інвестицій для розвитку місцевих підприємств; створення умов для відновлення діяльності релокованих підприємств, створення нових та розширення діючих підприємств, нових робочих місць, належних умов праці та рівня заробітної плати.	Дотримання вимог чинного законодавства. Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної по податку на доходи фізичних осіб.
43.	Реалізація заходів «Програми сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2024-2026 роки», передбачених на 2025 рік.	Стимулювання інвестиційної діяльності у сфері промисловості.
44.	Реалізація заходів «Програми розвитку малого та середнього підприємництва Вінницької міської територіальної громади на 2024-2026 роки», передбачених на 2025 рік.	Зростання підприємницької діяльності на території громади, сприяння самозайнятості населення.

46.	Надавати фінансову підтримку суб'єктам МСП відповідно до «Порядку часткової компенсації відсотків за залученими кредитами суб'єктам малого та середнього підприємництва за рахунок коштів бюджету Вінницької міської територіальної громади», затвердженого рішенням ВМР від 29.09.2023 №1857.	Спрощення доступу до фінансових ресурсів для суб'єктів МСП; залучення коштів для розширення діяльності; посилення конкурентоспроможності продукції; створення нових робочих місць.
47.	Забезпечити надання фінансової підтримки суб'єктам господарської діяльності для часткової компенсації роботодавцям витрат на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за новостворені робочі місця відповідно до порядку, затвердженого міською радою.	Стимулювання створення нових робочих місць для зменшення рівня безробіття
	Надавати фінансову підтримку суб'єктів господарювання відповідно до «Порядку часткової компенсації витрат на придбання обладнання для виробництва електроенергії з відновлювальних джерел енергії суб'єктам мікро-, малого та середнього підприємництва за рахунок коштів бюджету Вінницької міської територіальної громади», затвердженого рішенням ВМР від 29.09.2023 №1855.	Економне та ефективне використання наявних ресурсів. Забезпечення енергетичної незалежності.
48.	Забезпечити формування та реалізація заходів щодо впровадження виконавчими органами міської ради – розробниками регуляторних актів принципів державної регуляторної політики.	Скасування зайвих, застарілих та надлишкових (дублюючих) регулювань. Запровадження контролю від створення нових бар'єрів для розвитку бізнесу.
2.2. Сфера внутрішньої торгівлі		
49.	Забезпечити організацію та проведення сільськогосподарських ярмарків в межах Вінницької міської територіальної громади.	Задоволення потреб споживачів, створення умов для збуту сільськогосподарської продукції.
50.	Забезпечити організацію торгівлі сільськогосподарською продукцією власного виробництва на ринках міста.	Недопущення стихійної торгівлі, виконання вимог Правил торгівлі на ринках, упорядкування ринкової торгівлі.
51.	Продовжити роботу щодо недопущення стихійної торгівлі на території населених пунктів Вінницької міської територіальної громади.	Покращення санітарно-епідеміологічного стану та благоустрою міста. Попередження реалізації неякісних та потенційно-небезпечних харчових продуктів та сировини.
52.	Здійснювати заходи, спрямовані на дотримання закладами торгівлі, ресторанного господарства, послуг та розваг громадського порядку (у вечірній та нічний час).	Реалізація прав та задоволення законних інтересів членів суспільства, посилення контролю за правопорядком, застереження порушників громадського спокою, регулювання роботи закладів торгівлі, ресторанного господарства, розташованих у житлових будинках, покращення іміджу міста.
53.	Розглядати звернення суб'єктів господарської діяльності щодо виділення місць для розташування пересувних об'єктів торгівлі.	Створення умов для задоволення підприємницької ініціативи у здійсненні сезонної торгівлі.
54.	Забезпечити виконання заходів плану реалізації	Дотримання законних прав споживачів та

	Концепції державної політики у сфері захисту прав споживачів.	захист таких прав у разі їх порушення.
55.	Забезпечити впровадження оновленого підходу до системи шкільного харчування закладів загальної середньої освіти Вінницької міської територіальної громади.	Введення в раціон харчування нових страв; надання можливості вільного вибору страв, які більше подобаються дітям; формування у дітей культури харчування.
2.3. Аграрний сектор економіки		
56.	Реалізація заходів «Програми розвитку аграрного сектору Вінницької міської територіальної громади на 2023-2025 роки» передбачених на 2025 рік.	Підвищення ефективності роботи суб'єктів господарювання аграрної сфери, створення організаційно-економічних умов для розвитку аграрного сектору, сприяння зайнятості населення на сільських територіях.
2.4. Екологічна безпека та збалансоване природокористування		
65.	Забезпечити виконання заходів «Програми охорони навколишнього природного середовища Вінницької міської територіальної громади на 2021- 2025 роки», передбачених на 2025 рік.	Забезпечення екологічної безпеки та зниження негативного впливу на довкілля в населених пунктах Вінницької міської територіальної громади.
66.	Забезпечити виконання заходів «Програми державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря агломерації Вінниця на 2021 – 2025 роки», передбачені на 2025 рік.	Впровадження сучасної системи контролю за станом атмосферного повітря в межах агломерації Вінниця.
67.	Забезпечити виконання Дорожньої карти заходів з реалізації Зеленого курсу Вінниці до 2030 року.	Сприяння залученню зелених інвестицій, модернізації, впровадженню інновацій та цифровізації громади.
3.1. Обслуговування житлового фонду		
68.	Проводити ремонти багатоквартирних житлових будинків, в тому числі ремонтні роботи, спрямовані на виконання заходів з енергозбереження.	Забезпечення комфортних умов проживання, зменшення споживання теплової та електричної енергії.
69.	Сприяння створенню нових ОСББ.	Створення 50 нових ОСББ, 40 довідок з БТІ, проведення 70 інформаційних зустрічей
70.	Сприяння розвитку діючих ОСББ.	Проведення консультацій
72.	Організація навчальних семінарів з підготовки спеціалістів для ОСББ з питань управління та ведення фінансово-господарської діяльності.	Проведення 3 навчальних семінарів; залучення до навчання 40 осіб.
3.2. Комунальне господарство та благоустрій території		
75.	Будівництво та капітальний ремонт дорожнього покриття.	Поліпшення стану доріг та тротуарів.
77.	Проводити поточний ремонт дорожнього покриття та тротуарів.	Поліпшення стану доріг та тротуарів.

83.	Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт мереж водопроводу та каналізації.	Зменшення кількості аварійних ситуацій і втрат в системах водопостачання. Поліпшення санітарно-екологічного стану.
85.	Будівництво та реконструкція мереж зливової каналізації.	Розвиток мережі зливової каналізації.
3.3. Транспорт		
89.	Реконструкція будівлі аеровокзалу КП «Аеропорт Вінниця» на території Вінницької міської територіальної громади.	Відновлення регулярного авіасполучення
90.	Забезпечити оновлення рухомого складу комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія» та збільшення кількості муніципального транспорту.	Підвищення якості транспортного обслуговування мешканців та гостей Вінницької МТГ; покращення доступності громадського транспорту для осіб з обмеженими фізичними можливостями;
	Проводити ремонт і технічне обслуговування рухомого складу комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія».	Підвищення якості транспортного обслуговування мешканців та гостей Вінницької МТГ; покращення доступності громадського транспорту для осіб з обмеженими фізичними можливостями
91.	Проводити вдосконалення наявної інфраструктури електротранспорту (контактної мережі, трамвайних колій, тягових підстанцій).	Забезпечення безперебійної роботи громадського транспорту; підвищення якості транспортного обслуговування мешканців ВМТГ.
92.	Будівництво світлофорних об'єктів, розширення мережі автоматизованої системи керування дорожнім рухом (АСКДР).	Підвищення рівня безпеки дорожнього руху та зменшення затримок руху транспорту; збільшення пропускної спроможності вулиць та доріг..
93.	Продовжити роботу з розвитку велосипедного руху.	Збільшення протяжності велосипедної мережі на території Вінницької МТГ; покращення велоінфраструктури.
94.	Посилити контроль за порушенням правил паркування.	Впорядкування паркування транспортних засобів на дорогах м. Вінниці; наповнення бюджету громади за рахунок сплати накладених штрафів.
3.4. Енергетичне господарство		
	Будівництво мереж водопроводу та каналізації, в тому числі в мікрорайонах приватної забудови.	Забезпечення населення послугами з централізованого водопостачання та водовідведення. Поліпшення санітарно-екологічного стану.
	Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт водопровідних та каналізаційних насосних станцій.	Зменшення аварійних ситуацій і втрат в системах водопостачання та водовідведення зменшення споживання енергоносіїв.
	Реконструкція та капітальний ремонт теплових мереж та котелень.	Усунення аварійних ситуацій. Зменшення втрат теплової енергії, надання послуг теплопостачання в повному обсязі.

95.	Реалізація завдань та заходів «Перспективного Плану заходів на 2023-2026 роки за напрямом «Європейська Енергетична Відзнака», передбачених на 2025 рік.	Зменшення споживання енергоносіїв, зменшення викидів CO ₂
96.	Залучення акредитованого консультанта для виконання наступних завдань Європейської Енергетичної Відзнаки.	Покращення показників у системі сертифікації «Європейська Енергетична Відзнака» для підтвердження незалежним аудитором високої муніципальної енергетичної та кліматичної політики.
97.	Виконання заходів «Програми будівництва сонячних електростанцій для власного споживання електроенергії об'єктами комунальної власності Вінницької міської ради на 2023-2027 рр.», передбачених на 2025 рік.	Будівництво власного об'єкта генерації – СЕС, що забезпечує термін окупності до 5 років при незмінному тарифі, середньорічний приріст на рівні 10% Зменшення витрат на закупівлю електроенергії для закладів з традиційних джерел енергії.
98.	Провести оцінку енергоефективності будівель житлового фонду. Забезпечити підготовку звіту щодо виявлення найбільших втрат тепла у багатоквартирних житлових будинках.	Визначення енергетичної ефективності 8 житлових будинків. Підготовка рекомендацій щодо поліпшення енергоефективності обстежених житлових будинків.
4.1. Освіта		
101.	Забезпечити 100% охоплення дошкільною освітою дітей 5-річного віку.	Соціалізація дітей, підготовка їх до школи.
102.	Продовжити впровадження проектів вихідного дня.	Покращення якості освіти учнів.
103.	Продовжити практику виплати стипендій Вінницької міської ради кращим учням закладів загальної середньої освіти та студентам вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації.	Матеріальна підтримка обдарованої молоді.
104.	Забезпечити виплату премій переможцям та призерам олімпіад, конкурсів, змагань, фестивалів тощо.	Матеріальна підтримка обдарованої молоді.
105.	Забезпечити участь вихованців Центру з питань інтеграції до європейського та світового освітнього простору у Міжнародних математичних чемпіонатах, кубках, конкурсах, фестивалях, салонах, літніх математичних школах і таборах.	Інтелектуальний розвиток дитини, формування її ціннісних орієнтацій. Можливість дітей міста долучитися до європейських та світових освітніх програм.
106.	Забезпечити організацію роботи пришкольніх оздоровчих таборів з денним перебуванням на базі закладів загальної середньої освіти міста та Вінницькому міському палаці дітей та юнацтва імені Лялі Ратушної.	Оздоровлення учнів.
107.	Забезпечити повноцінний відпочинок та оздоровлення дітей пільгових категорій, призерів та переможців олімпіад різних рівнів, спортивних змагань, оглядів та конкурсів художньої самодіяльності.	Оздоровлення учнів.

108.	Забезпечити підвезення учнів до місця навчання і в зворотному напрямку з мікрорайонів Сабарів, Хутір Шевченка.	Соціальний захист учнів.
109.	Звільнити КП «Школяр» та «Меридіан» від оплати за послуги з опалення, гарячого водопостачання, водопостачання та водовідведення, спожиту електроенергію, експлуатаційні витрати, від оренди харчоблоків та обладнання з метою здешевлення харчування учнів закладів загальної середньої освіти. Зазначені витрати здійснювати за рахунок коштів бюджету ВМТГ, передбачених на утримання закладів освіти.	Здешевлення харчування учнів закладів загальної середньої освіти.
110.	Здійснювати формування оптимальної мережі закладів загальної середньої освіти, з врахуванням потреб територіальної громади.	Створення оптимальних умов для навчання та виховання учнів, раціонального використання приміщень комунальних закладів, удосконалення та розвиток мережі.
111.	Забезпечити заклади освіти сучасними засобами навчання.	Підвищення рівня організації та оснащення навчально-виховного процесу, ефективне засвоєння знань.
112.	Здійснювати термомодернізацію будівель закладів освіти.	Здійснення заходів з енергозбереження, створення належних умов для навчання та виховання дітей дошкільного та шкільного віку.
113.	Здійснювати будівництво спортивних та ігрових майданчиків в ЗЗСО та ЗДО.	Створення належної спортивної бази в закладах загальної середньої освіти для занять з фізичної культури та пропаганди здорового способу життя.
114.	Провести міський конкурс «Бюджет шкільних проектів».	Впровадження механізму залучення дітей шкільного віку до процесів розвитку міста, врахування їх потреб та інтересів, налагодження взаємодії органів місцевого самоврядування з учнівською громадськістю.
4.2. Охорона здоров'я		
115.	Забезпечити виконання заходів програми «Здоров'я вінничан на 2022-2024 роки», передбачених на 2024 рік.	Досягнення максимально можливого рівня здоров'я населення незалежно від віку, статі, соціального статусу, профілактика захворювань, формування відповідального ставлення населення до власного здоров'я та оточуючих..
116.	Реалізація спільного зі Світовим Банком проекту щодо будівництва Вінницького регіонального клінічного лікувально-діагностичного центру серцево-судинної патології.	Покращення послуг вторинної спеціалізованої, планової, невідкладної (в разі потреби), амбулаторної та стаціонарної кардіологічної та кардіохірургічної медичної допомоги.

117.	Капітальний ремонт приміщень четвертого поверху пологового будинку міської лікарні «Центр матері та дитини» за адресою: Україна, м. Вінниця, вул. Синьоводська,142.	Створення безпечного та комфортного медичного простору для медичних працівників та пацієнтів міської лікарні «Центр матері та дитини».
118.	Реконструкція приміщень КНП «Вінницька міська клінічна лікарня №1» на вул. Хмельницьке шосе,96 в м. Вінниці: - пульмонологічного відділення (4 поверх);	Створення безпечного та комфортного медичного простору для медичних працівників та пацієнтів КНП «Вінницька міська клінічна лікарня №1»..
4.3. Культура		
119.	Проводити культурно-мистецькі заходи з нагоди відзначення загальнодержавних, загально-міських свят, пам'ятних та ювілейних дат тощо, в тому числі онлайн.	Збереження та розвиток української культури. Залучення та інтеграція населення жителів у культурне середовище, сприяння їх творчому та духовному розвитку
120.	Організувати та провести цикл культурно-мистецьких та освітніх заходів з нагоди відзначення 160-ти річчя від дня народження М.М. Коцюбинського	Популяризація творчості М.М. Коцюбинського
	Забезпечити організацію та проведення II Міжнародного фестивалю хорового мистецтва ім. В. Газінського.	Розвиток фестивального руху, популяризація хорового мистецтва.
121.	Провести традиційний книжковий фестиваль «VinBookFest».	Розвиток та популяризація читання, покращення літературних смаків громадян різного віку.
122.	Забезпечити проведення творчих конкурсів та фестивалів для дітей та молоді.	Розвиток творчих здібностей дітей та молоді, популяризація різних видів мистецтва.
123.	Провести фестивалі: - «Великоднє диво»; - «Подільська пектораль»; - польової кухні пам'яті Тараса Сича.	Популяризація народних звичаїв та обрядів, традиційного народного мистецтва у поєднанні із сучасними тенденціями. Національне-патріотичне виховання, популяризація благодійництва.
124.	Забезпечити проведення благоустрою території садиби-музею М.М. Коцюбинського (I етап).	Забезпечення естетичного вигляду та сучасних комфортних умов для належного функціонування закладу, збільшення кількості відвідувачів музею, покращення туристичної привабливості закладу та міста в цілому.
	Організувати та провести воркшопи, форуми, тренінги, семінари, круглі столи	Розвиток кваліфікацій культурних менеджерів, нарощення потенціалу дієвців культури
125.	Розпочати роботи з реставрації пам'ятки архітектури місцевого значення «Особняк капітана Длуголенцького» на вул. Магістратській, 66 у м. Вінниці (охоронний номер 23-М), в т. ч. проектні роботи.	Збереження пам'ятки архітектури та місто-будування місцевого значення, як об'єкту, який включено до туристичної мапи м. Вінниці.
126.	Забезпечити проведення реставрації пам'ятки архітектури місцевого значення "Палац" на вул. С.Петлюри,15 у м. Вінниці (охоронний номер 6-Вн), в т.ч. проектні роботи.	Збереження пам'ятки архітектури та містобудування місцевого значення, відтворення її оригінальних інтер'єрів, облаштування музейної експозиції.

127.	Реалізувати заходи з розвитку сучасного мистецтва та креативних індустрій: – «Міфогенез»; – «Ticket to the sun».	Створення умов для розвитку сучасного мистецтва та креативних індустрій у м.Вінниці, співпраця з громадськими організаціями.
128.	Провести реконструкцію системи опалення котельні Вінницько-Хутірської дитячої школи мистецтв, в т.ч. проєктні роботи.	Забезпечення належних умов для проведення освітнього процесу.
129.	Забезпечити виготовлення технічної документації на землю та нерухоме майно клубних закладів приєднаних до Вінницької міської громади територій.	Впорядкування документації для функціонування закладів, відповідно до вимог законодавства.
130.	Забезпечити розробку ПКД на капітальний ремонт приміщення, реконструкція вестибюлю з встановленням ліфту для осіб з особливими потребами в закладі культури «Міський Палац мистецтв» (вул. Стрілецька, 44).	Забезпечення комфортних умов для вільного доступу людей з інвалідністю, розширення спектру надання культурно-освітніх та мистецьких послуг населенню.
4.4. Фізична культура і спорт		
132.	Забезпечити організацію та проведення загальноміських фізкультурно-спортивних заходів, навчально-тренувальних зборів та змагань.	Розвиток та популяризація фізичної культури та спорту. Планується провести 900 заходів, залучити до участі 92,6 тис. осіб.
133	Забезпечити організацію та проведення спартакіади серед спортсменів з інвалідністю	Інтеграція осіб з інвалідністю у спортивний простір міста.
134.	Проводити спортивно-оздоровчі заходи з популяризації здорового способу життя.	Популяризація фізичної культури і спорту. Проведення 58 заходів.
135.	Забезпечити першочергове надання міським дитячо-юнацьким спортивним школам ВМТГ спортивних споруд закладів загальної середньої освіти ВМТГ та комунального закладу «Вінницький міський Палац дітей та юнацтва» для проведення позашкільної учбово-тренувальної роботи шляхом укладання угод про співпрацю. Звільнити міські дитячо-юнацькі спортивні школи ВМТГ від оплати за послуги з опалення, гарячого водопостачання, водопостачання та водовідведення, спожити електроенергію, експлуатаційні витрати тощо під час проведення позашкільної учбово-тренувальної роботи на базі закладів загальної середньої освіти ВМТГ та комунального закладу «Вінницький міський Палац дітей та юнацтва». Зазначені витрати здійснювати за рахунок коштів ВМТГ, передбачених на утримання закладів освіти.	Організація та покращення якості позашкільної учбово-тренувальної роботи з вихованцям МДЮСШ та учнями ЗЗСО Вінницької міської територіальної громади.
4.5. Соціальна підтримка, допомога ВПО		
138.	Виконання заходів Комплексної Програми «Основні напрямки соціальної політики Вінницької міської територіальної громади на 2022-2026 роки», передбачених на 2025 рік.	Підвищення рівня соціальних гарантій та підтримка громадян з невисоким рівнем доходів.

139.	Співпраця з міжнародними організаціями щодо надання соціальної підтримки ВПО та вразливих категорій населення.	Надання допомоги у вирішенні соціально-побутових питань.
140.	Продовжити роботу з професійної адаптації учасників антитерористичної операції, осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей загиблих (померлих) таких осіб.	Надання допомоги у вирішенні соціальних питань.
141.	Надавати грошову компенсацію за належні для отримання жилі приміщення: - для сімей загиблих учасників АТО та осіб з інвалідністю внаслідок війни I-II групи, які потребують поліпшення житлових умов; - для внутрішньо переміщених осіб, з числа учасників АТО, які визнані особами з інвалідністю внаслідок війни III групи або учасниками бойових дій, та які потребують поліпшення житлових умов; - для осіб, які брали участь у бойових діях на території інших держав, а також членів їх сімей.	Вирішення соціально-побутових питань.
142.	Забезпечення супроводу та посилення соціальної підтримки сімей Захисників/Захисниці, а також сімей загиблих осіб.	Надання соціальної та психологічної допомоги. Розробка плану заходів Забезпечення продуктовими наборами Створення Об'єднання психологів.
143.	Соціально-психологічна допомога особам, які постраждали від домашнього насильства та сімей, які перебувають в складних життєвих обставинах, вразливих груп та ВПО (через діючу мобільну бригаду, Денний центр та кризові кімнати).	Введення в експлуатацію двох кризових кімнат.
5.1 Інформатизація муніципального управління		
	Забезпечити розвиток та вдосконалення офіційного вебпорталу Вінницької міської ради.	Реалізація для мешканців нової зручної веб-платформи, що забезпечить їхні потреби у необхідній інформації, корисних сервісах та послугах, якісних каналах спілкування з владою, вирішенні актуальних питань.
	Впроваджувати нові інструменти та сервіси електронного урядування для громадян.	Забезпечення відкритості діяльності органів влади, залучення мешканців до розвитку громади, доступність та покращення надання послуг мешканцям.
	Забезпечити розвиток відкритих даних.	Реалізація принципів Міжнародної Хартії відкритих даних. Забезпечення вимог законодавства, потреб громадськості щодо отримання інформації у формі відкритих даних за замовчуванням. Функціонування місцевого Порталу відкритих даних у відповідності до стандартів якості.

	Здійснювати розробку, впровадження, вдосконалення технічних та програмних рішень для автоматизації та оптимізації процесів роботи виконавчих органів міської ради, модернізацію системи електронного документообігу.	Оптимізація роботи виконавчих органів міської ради, підвищення ефективності діяльності. Здійснення якісного контролю робочих процесів.
	Забезпечити підтримку функціонування та розвиток системи «Безпечне місто».	Реалізація заходів Програми цифрового розвитку. Посилення безпеки громадян та захисту важливих об'єктів міста завдяки застосуванню засобів відеоспостереження, систем безпеки, моніторингу ситуацій систем безпеки, моніторингу ситуацій.
	Здійснювати підтримку ініціатив цифрового розвитку Вінниці, продовжити співпрацю з вищими навчальними закладами щодо навчання та реалізації інноваційних ідей активних та талановитих молодих людей.	Створення комфортного розумного цифрового міста, сприятливої екосистеми для інноваційного розвитку. Перспективний розвиток міста, виховання креативної молоді, розкриття лідерського та творчого потенціалу, формування сприятливих умов для професійної та особистої реалізації у рідному місті.
146.	Підвищувати рівень цифрової грамотності різних категорій громадян.	Розвиток цифрових компетентностей працівників виконавчих органів, комунальних підприємств та закладів міської ради, цифрової грамотності громадян. Підвищення рівня цифрової обізнаності, культури безпекового поведіння в кіберпросторі.
5.2 Адміністративні послуги		
	Розширити перелік адміністративних послуг, що надаються дистанційно через мережу Інтернет. Перевести максимум адміністративних послуг, в тому числі державних, в електронний вигляд – відповідно до термінів запровадження елементів е-урядування в Україні	Поліпшення якості обслуговування мешканців, спрощення системи надання адміністративних послуг, зростання кількості онлайн-послуг на 10%
	Розширення інформаційного наповнення сторінки ЦНАП «Прозорий офіс» на сайті Вінницької міської ради.	Підвищення поінформованості населення ВМТГ про діяльність та послуги, які надаються у ЦНАП.
	Розширення переліку адміністративних послуг у сфері реєстрації транспортних засобів та видачі посвідчення водія (в тому числі онлайн-послуги)	Розширення спектру адміністративних послуг.
5.3 Цивільний захист		
	Оплата вартості тимчасового проживання в готелях мешканців, відселених з будинків, непридатних для проживання, в результаті виникнення надзвичайних та нестандартних ситуацій.	Тимчасове поліпшення житлових умов мешканців, що опинились в складних життєвих ситуаціях.

	Реконструкція територіальної системи оповіщення міста Вінниці.	Забезпечення своєчасного оповіщення населення в рази загрози або виникнення надзвичайних ситуацій, а також в особливий період.
5.4. Підвищення рівня професійної компетентності та правового захисту		
	Проводити навчання, підвищення кваліфікації посадових осіб органів місцевого самоврядування, депутатів міської ради та уповноважених міського голови за професійними програмами, тренінгами та семінарами різного спрямування.	Систематичний розвиток в рамках додаткової професійної освіти для здійснення ефективного публічного управління.
	Здійснення заходів правового захисту прав свобод та інтересів посадових осіб місцевого самоврядування, у випадку взаємодії з правоохоронними та судовими органами.	Професійний правовий захист прав та інтересів посадових осіб при здійсненні ними службових повноважень.

Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня

Інформацію щодо узгодженості ДДП із релевантними документами регіонального рівня наведено у таблицях нижче [1]. У таблиці 1.2. наведено положення про узгодженість ДДП із цілями Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року та Регіонального плану управління відходами Вінницької області на період до 2030 року. Зауважимо, що визначені у ДДП завдання та заходи є достатньо узагальненими, тому їх вплив на довкілля має бути уточнений на наступних етапах, в тому числі: при визначенні конкретних очікуваних результатів від провадження рішень ДДП та їх характеристик.

Таблиця 1.2

Узгодженість Програми з цілями, визначеними в Концепції інтегрованого розвитку м. Вінниці – 2030, Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року, Регіонального плану управління відходами Вінницької області на період до 2030 року

		Пріоритети розвитку згідно різних ДДП										
Основні програми	напрями	Концепції інтегрованого розвитку м. Вінниці – 2030					Стратегія збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року					Регіональний план управління відходами Вінницької області на період до 2030 року
		V1. Комфортне та соціальне місто	V2. Конкурентоспроможне українське місто	V3. Екологічне зелене місто	V4. Місто збалансованого розвитку	V5. Місто сильної громади	Ц1. Конкурентоздатний регіон	Ц2. Регіон належного та ефективного управління	Ц3. Регіон сталої гуманітарного розвитку	Ц4. Регіон спроможних громад	Ц5. Регіон безпечного середовища	
1.1	Бюджетно-фінансова сфера	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2	Управління об'єктами комунальної власності. Земельні відносини	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0

1.3. Діяльність комунальних підприємств	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
2.1. Промисловість та підприємництво	+	++	o	o	o	o	o	o	+	o	o
2.2. Сфера внутрішньої торгівлі	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
2.3. Аграрний сектор економіки	+	+	+	o	o	+	o	o	o	o	o
2.4. Екологічна безпека та збалансоване природокористування	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
3.1. Обслуговування житлового фонду	o	o	+	o	o	o	o	o	+	o	o
3.2. Комунальне господарство та благоустрій території	o	o	+	o	o	o	o	o	+	o	++
3.3. Транспорт	o	o	+	o	o	o	o	o	o	+	o
3.4. Енергетичне господарство	o	o	+	o	o	o	o	o	o	o	o
4.1. Освіта	+	o	o	o	o	o	o	+	o	o	o
4.2. Охорона здоров'я	o	o	o	o	o	+	o	++	o	o	o
4.3. Культура	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
4.4. Фізична культура і спорт	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
4.5. Соціальна підтримка, допомога ВПО	o	o	o	o	+	o	o	o	o	o	o
5.1. Інформатизація муніципального управління	+	+	o	o	++	+	o	o	o	o	o
5.2. Адміністративні послуги	o	o	o	o	+	++	o	o	o	o	o
5.3. Цивільний захист	o	o	o	o	+	o	o	o	o	=	o
5.4. Підвищення рівня професійної компетентності та правового захисту	o	o	+	o	o	++	o	o	o	o	++
Основні напрями програми	Концепції інтегрованого розвитку м. Вінниці – 2030					Стратегія збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року					Регіональний план управління відходами Вінницької області на період до 2030 року

*Примітка. "+" - узгоджені частково , "++" - повністю узгоджені, "-" - є суперечності, "o" - нейтральний взаємозв'язок.

Цілі та завдання Програми узгоджуються із Цілями сталого розвитку України на період до 2030 року (проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 та адаптовані з урахуванням специфіки розвитку України, викладені у Національній доповіді "Цілі сталого розвитку: Україна"), зокрема:

напрями Програми , "Освіта, "Культура" та їх задачі узгоджуються із Ціллю 4 "Якісна освіта";

напрямок Програми "Промисловість та підприємництво" узгоджується із Ціллю 8 "Гідна праця та економічне зростання".

Таблиця 1.3
 Узгодженість ДДП із стратегічним цілями Державної стратегії
 регіонального розвитку на 2021-2027 роки

Мета ДДП	Стратегічні цілі Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки		
	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3
Фінансово-економічні відносини	+	++	0
Реальний сектор економіки	+	++	0
Сфера житлово-комунального господарства	+	+	0
Соціальна сфера	++	+	+
Муніципальне управління	+	+	++
Мета ДДП	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3
	Стратегічні цілі Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки		

Роз'яснення до Стратегічних цілей Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки:

СЦ.1. - Стратегічна ціль 1. "Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах".

СЦ.2. - Стратегічна ціль 2. " Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів".

СЦ.3. - Стратегічна ціль 3. "Розбудова ефективного багаторівневого врядування".

Інформацію щодо узгодженості ДДП із цілями державної екологічної політики України на період до 2030 року наведено в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4
 Узгодженість ДДП із стратегічними цілями державної екологічної політики²

Мета ДДП	Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року **				
	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
Фінансово-економічні відносини	0	0	0	0	0
Реальний сектор економіки	+	+	++	++	+
Сфера житлово-комунального господарства	0	0	+	+	0
Соціальна сфера	0	0	+	0	+
Муніципальне управління	0	+	+	+	++
Мета ДДП	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
	Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року				

**Пояснення цілей Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року:

² <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>

"Ціль 1." - Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва;

"Ціль 2" - Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України;

"Ціль 3" - Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України;

"Ціль 4" - Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення;

"Ціль 5" - Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Інформація щодо узгодженості ДДП із Цілями сталого розвитку³ наведена в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5.

Узгодженість основних положень ДДП із Цілями сталого розвитку

Мета ДДП	Цілі сталого розвитку																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Фінансово-економічні відносини	+	++	0	+	+	+	++	++	++	+	0	+	+	0	+	+	++
Реальний сектор економіки	0	0	+	++	++	0	0	+	+	0	+	0	0	0	0	++	0
Сфера житлово-комунального господарства	0	+	++	0	+	++	++	0	++	0	++	++	++	0	++	0	0
Соціальна сфера	0	+	0	0	0	+	0	+	+	0	+	0	+	0	+	0	0
Муніципальне управління	+	0	+	+	+	+	0	+	+	+	++	0	+	0	0	++	+
Мета ДДП	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	Цілі сталого розвитку																

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДДП НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка

Клімат у Вінницькій МТГ помірний та достатнього теплового забезпечення, достатнього зволоження. За своїм географічним розташуванням територія області знаходиться у сфері впливу насичених вологою атлантичних повітряних мас, та периферійної частини сибірського (азійського) антициклону, для якого характерні сухі холодні континентальні повітряні маси. На клімат впливають також повітряні маси з Арктики та Середземномор'я.

Середня річна температура повітря в 2022 році у Вінницькій громаді становила 9,2° тепла, що на 2,7° вище за норму. Така ж середня річна температура повітря по області була і в 2015 році.

Отже, кліматичні особливості території визначаються помірними кліматичними показниками, що є сприятливою умовою для проживання людей

³ <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf>

Нижче подано інформацію щодо основних погодних характеристик по місту Вінниця⁴⁵.

Vinnitsya

49.23°N, 28.47°E (248 м над рівнем моря).
 Модель: ERA5T.

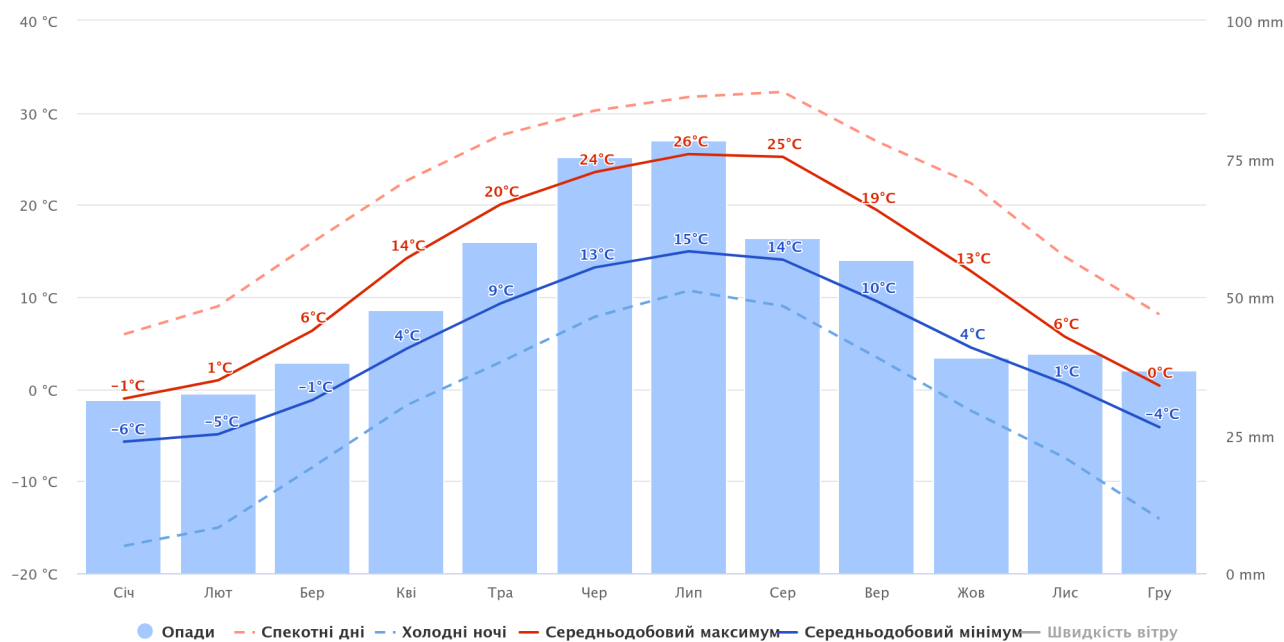

Рис.2.1. Середні температури та опади.

Vinnitsya

49.23°N, 28.47°E (248 м над рівнем моря).
 Модель: ERA5T.

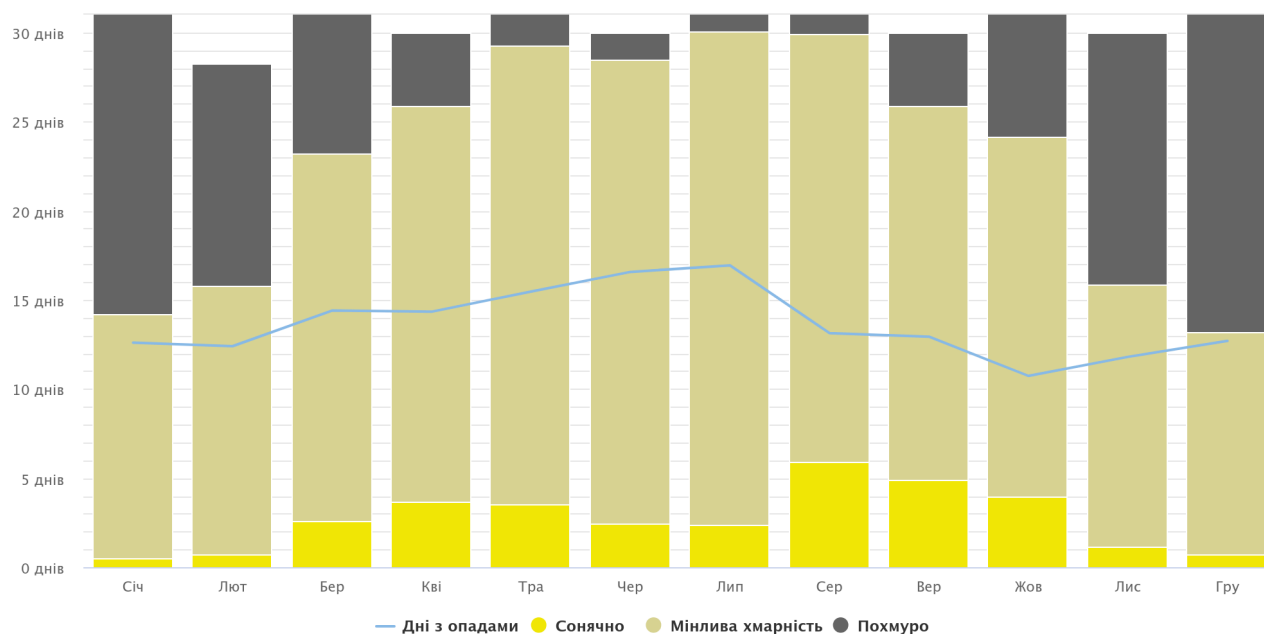

Рис.2.2. Співвідношення кількості сонячних та хмарних днів.

⁴https://www.meteoblue.com/uk/weather/historyclimate/climateobserved/kropyvnytskyi_ukraine_705812

⁵ <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/ekologichni-pasporty/>

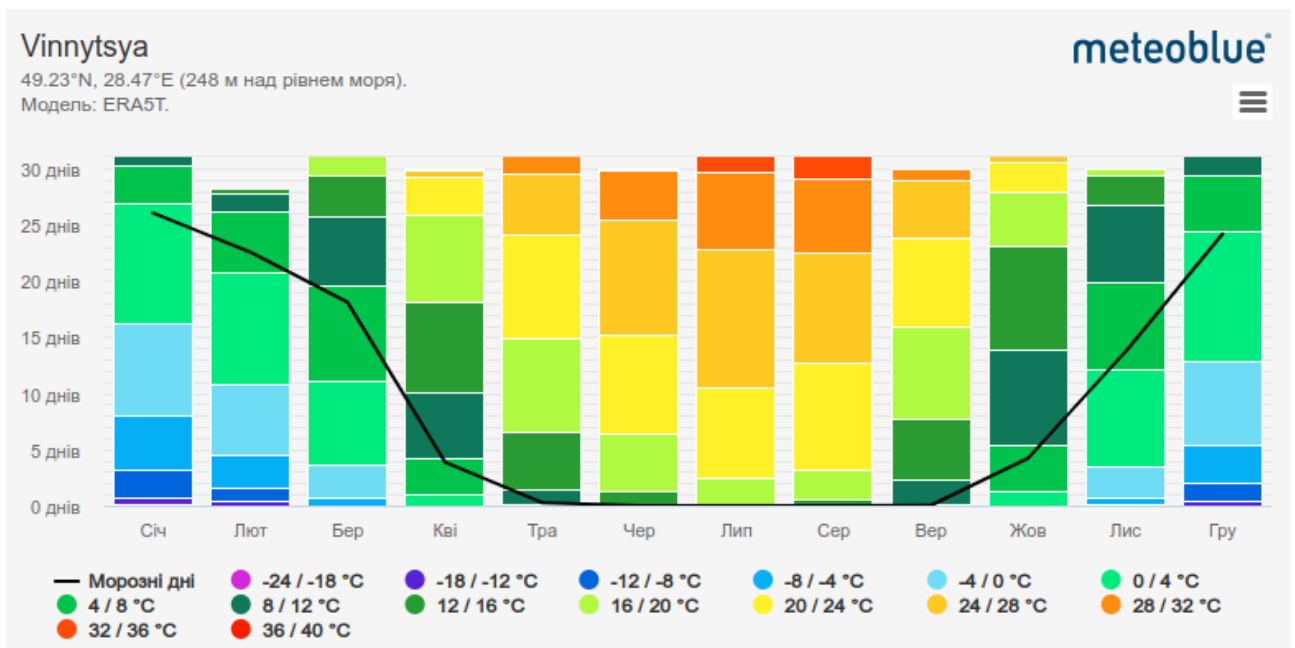

Рис.2.3. Максимальні температури.

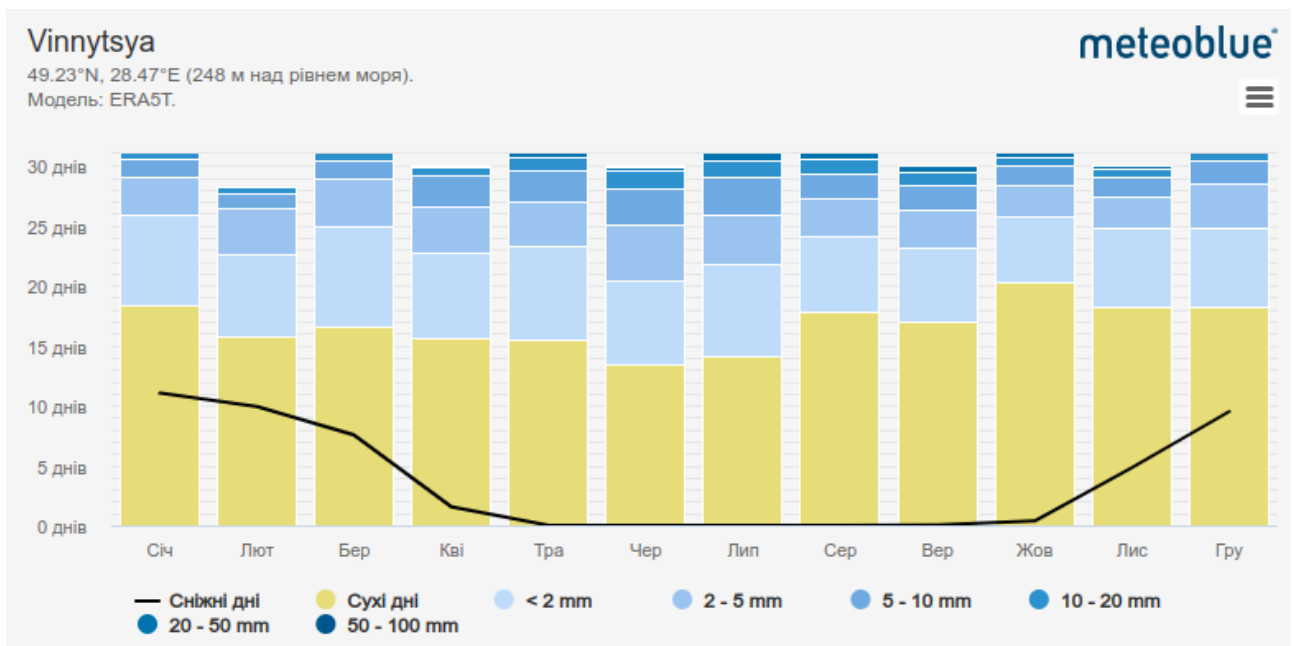

Рис.2.4. Кількість опадів.

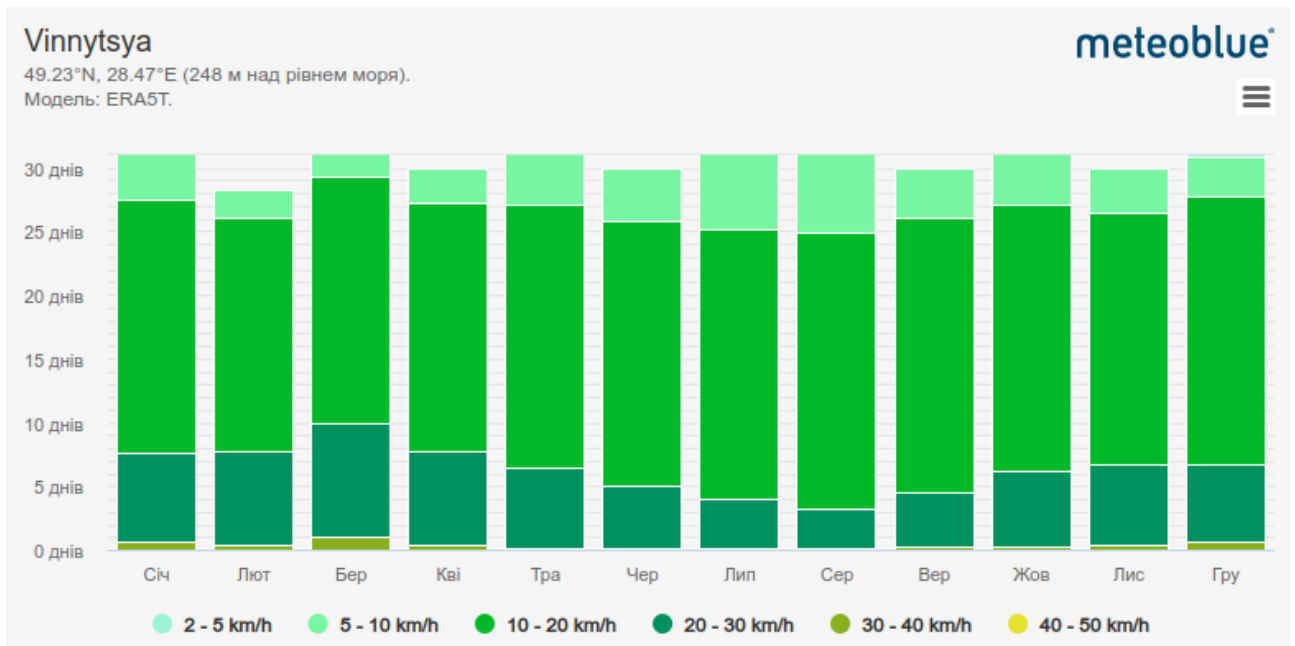

Рис.2.5. Швидкість вітру.

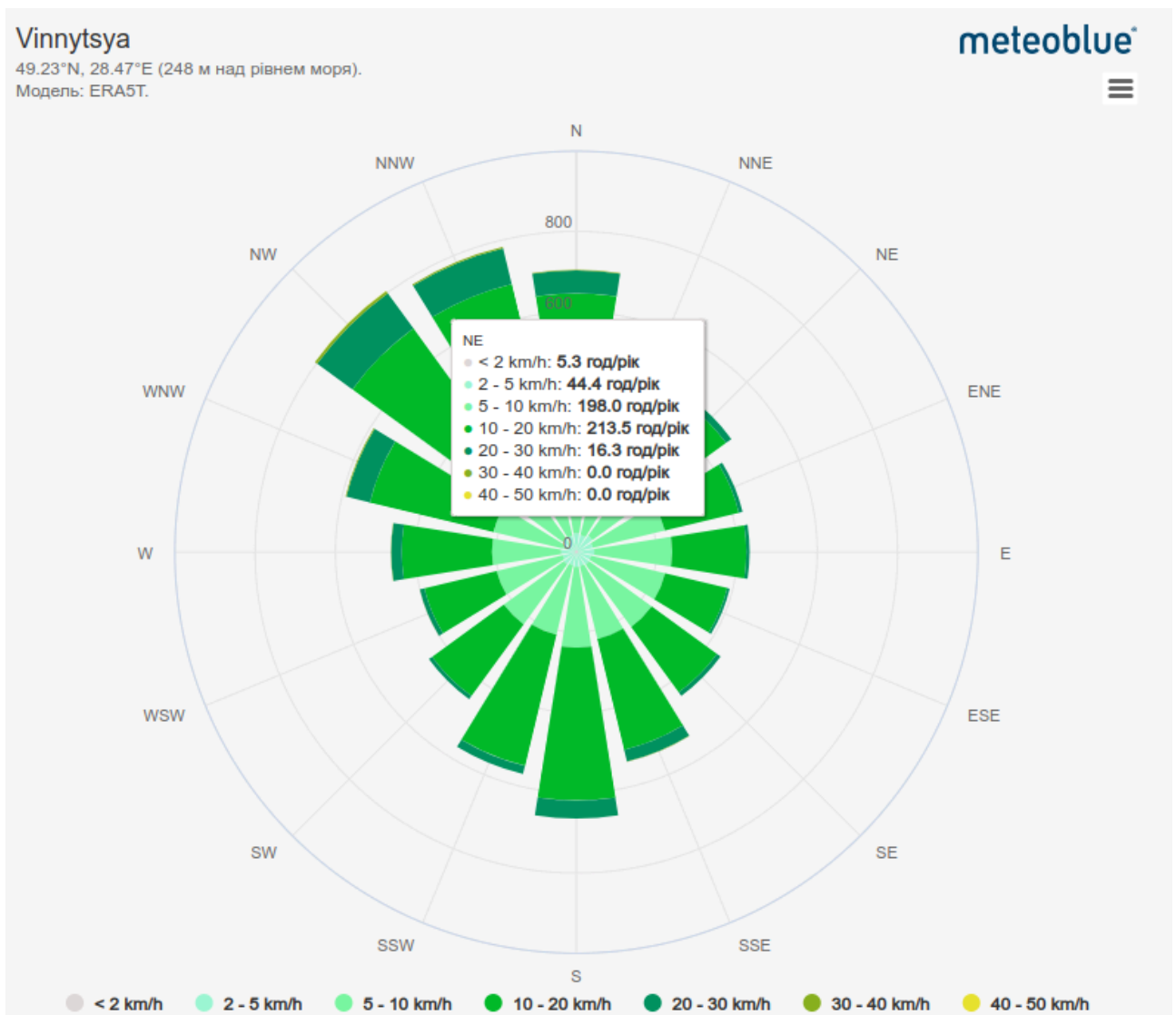

Рис.2.6. Напрями переважаючих вітрів.

Зведена інформація середньорічних показників погоди міститься на рисунку 2.7

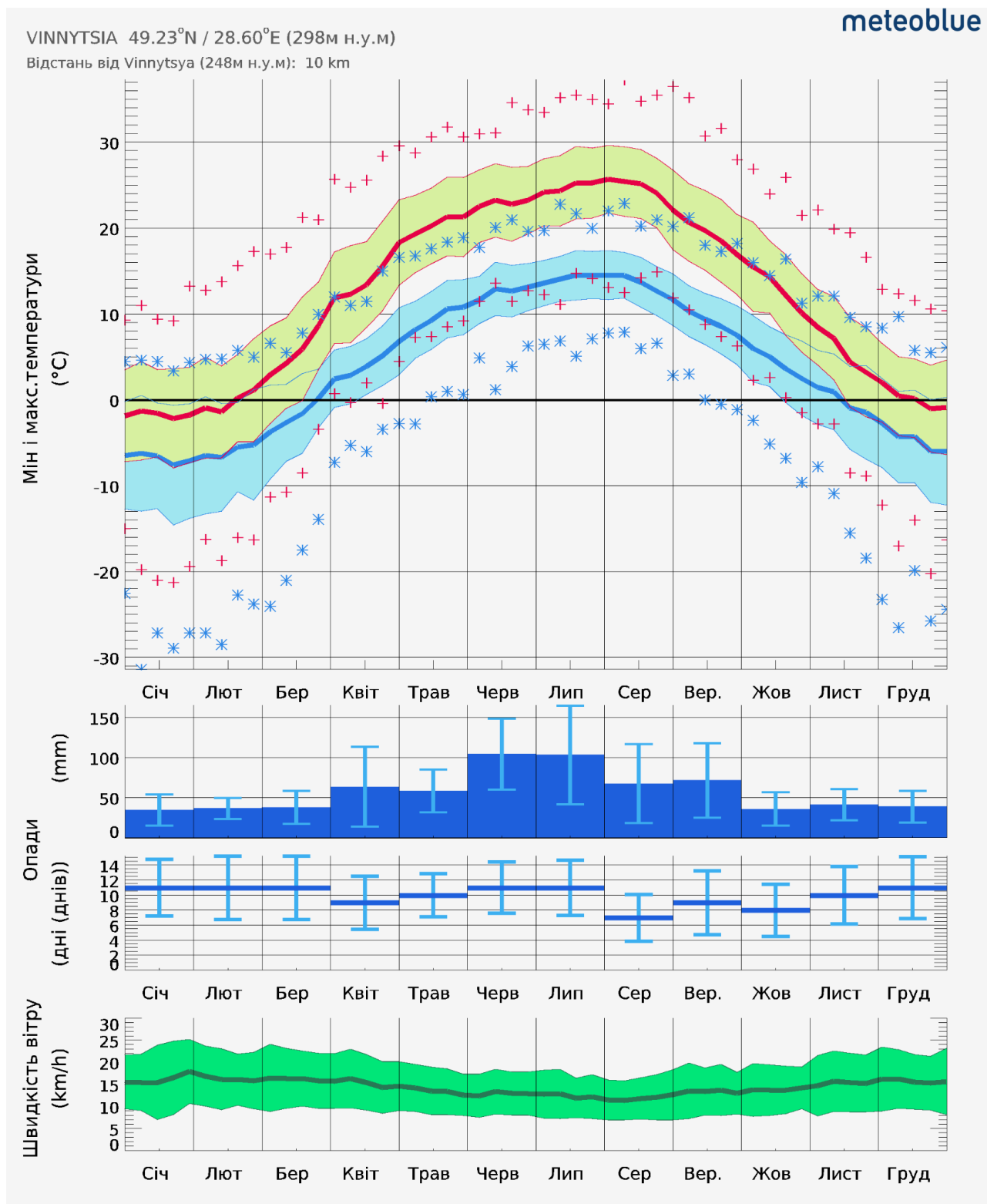

Рис.2.7. Розподіл основних метеопказників по Вінниці.

2.2. Стан атмосферного повітря

Промислові підприємства, здебільшого, розташовані на території міста Вінниці. Діяльність переважної більшості (понад 60%) зосереджена в переробній промисловості, зокрема в харчовій промисловості (33%). Серед найбільших виробників харчової продукції – Вінницька кондитерська фабрика «Roshen», польсько-українське підприємство «Барлінек Інвест», Вінницький олійножировий комбінат, підприємство ТОВ «Грін КУЛ», ТОВ «Солодка мрія, ТОВ «Агрона Фрут»,

ПрАТ «Вінницька харчосмакова фабрика». Підприємства харчової промисловості повністю забезпечують потреби громади. Крім того, від початку повномасштабної війни на територію Вінницької МТГ за програмою релокації перемістили свої виробничі потужності 236 суб'єктів господарської діяльності з Південних та Східних регіонів України, з яких 94 – юридичні особи та 142 фізичних осіб-підприємців. Відновили діяльність 177 суб'єктів господарювання (або 75%), створено 1114 нових робочих місць. Серед релокованих підприємств, відновило діяльність ПрАТ «Укпостач» (компанія «UBC Group»), яке було переміщено на територію м. Вінниці з Харківської області, м. Дергачі. Завершено будівництво I черги Логістичного центру (розподільчий центр Вінниця) ТОВ «Промислова 9» (група компаній «Аврора»). Площа введеного об'єкту склала 9,5 тис м². Детальніша інформація про діючі підприємства наведена в Програмі.

Вінницьким обласним центром з гідрометеорології постійно ведуться спостереження за станом повітря у місті. Докладні відомості щомісячного моніторингу за даними цих станцій подано на сайті Вінницької міської ради [<https://www.vmr.gov.ua/ecology>]. У місті Вінниця систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі проводились лабораторією спостережень за забрудненням атмосфери (ЛСЗА) Вінницького ЦГМ на двох стаціонарних постах (ПСЗ): ПСЗ №1 розташований по вулиці Київська, 25; ПСЗ№2 – на Немирівському шосе, 29.

За 9 місяців 2022 року в атмосферному повітрі міста майже завжди спостерігався підвищений вміст діоксид азоту (речовина 3 класу небезпеки), фтористого водню (речовина 2 класу небезпеки) та формальдегіду. Однак у порівнянні з 2021 роком ці перевищення дещо менші. Максимальну кількість випадків перевищення ГДК м.р. по фтористому водню зафіксовано у липні (31 випадок) та по діоксиду азоту – у червні (13 випадків). Загалом по місту середні показники середньомісячних концентрацій по діоксиду азоту досягали 1,66 ГДКс.д. (для порівняння у 2021 році – 2,55 ГДКс.д.), по фтористому водню – 1,24 ГДКс.д. (у 2021 році – 1,52 ГДКс.д.) та по формальдегіду – 1,61 ГДКс.д. (у 2021 році – 1,54 ГДКс.д.); середні показники максимально-разових концентрацій по діоксиду азоту досягали 1,43 ГДКм.р., по фтористому водню – 1,07 ГДКм.р.

Максимальні концентрації досягали 1,8 ГДКм.р. по діоксиду азоту і 1,0 ГДКм.р. по фтористому водню. Кількість випадків перевищення ГДКм.р. з діоксиду азоту 5 та фтористого водню 10.

Середньомісячні та максимальні з разових концентрацій інших забруднювальних домішок не перевищували відповідні санітарно-гігієнічні нормативи. Вміст важких металів у повітрі був значно нижче рівня відповідних ГДКс.д. За індексом забруднення атмосферного повітря (ІЗА) загальний рівень забруднення у вересні по місту характеризувався, як підвищений і становив 5,1. Середньомісячні концентрації з діоксид азоту були вищими на першому посту, а фтористого водню на другому.

Порівняно з вереснем 2021 року середні концентрації забруднювальних речовин по м. Вінниці залишились без змін - діоксид сірки. Діоксид азоту знизився, а також фтористий водень та оксид вуглецю. Завислі речовини та формальдегід дещо підвищився.

Максимальні концентрації забруднювальних речовин за вересень в порівнянні з 2021 роком дещо знизилась по оксиду вуглецю. Без змін залишився діоксид сірки та завислі речовини. Збільшились максимальні концентрації по діоксид азоту, формальдегіду, аміаку.

Відомості щодо замірів в розрізі інших населених пунктів громади відсутні.

Геопросторові дані щодо розташування точок моніторингу повітря не надавались.

За даними статистичної звітності протягом 2019 року в довкілля Вінницької області усіма джерелами викинуто 164,9 тис.т забруднюючих речовин. Кількість викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел у розрахунку на квадратний кілометр території по області протягом 2019 року склала 3,8 т. Найвища щільність викидів забруднюючих речовин у розрахунку на квадратний кілометр припадає на місто Ладижин – 3349 т, а також на міста Вінницю (42 т), Жмеринку (17 т), Хмільник (9,4 т), Козятин (7,0 т) та на Тростянецький і Тульчинський райони по 4,0 т. На душу населення в середньому по області припадає 64 кг викинутих.

Динаміку викидів забруднюючих речовин в області наведено в таблиці 2.6 та на рисунку нижче.

Таблиця 2.1.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в Вінницькій області

	2010р	2013р	2014р	2015р	2016р	2017р	2018р	2019р
Викинуто, всього, тис. т	185,4	229	196,6	185	165,4	202,3	148,6	164,9
Викиди забруднюючих речовин від пересувних джерел забруднення, тис. т	82,1	79,5	72,1	50,3	45,6	46,5	51,3	65,2
Викиди діоксиду вуглецю (стаціонарні джерела), млн.т	4,9	7	6,4	6,5	5,1	6,4	5,3	-

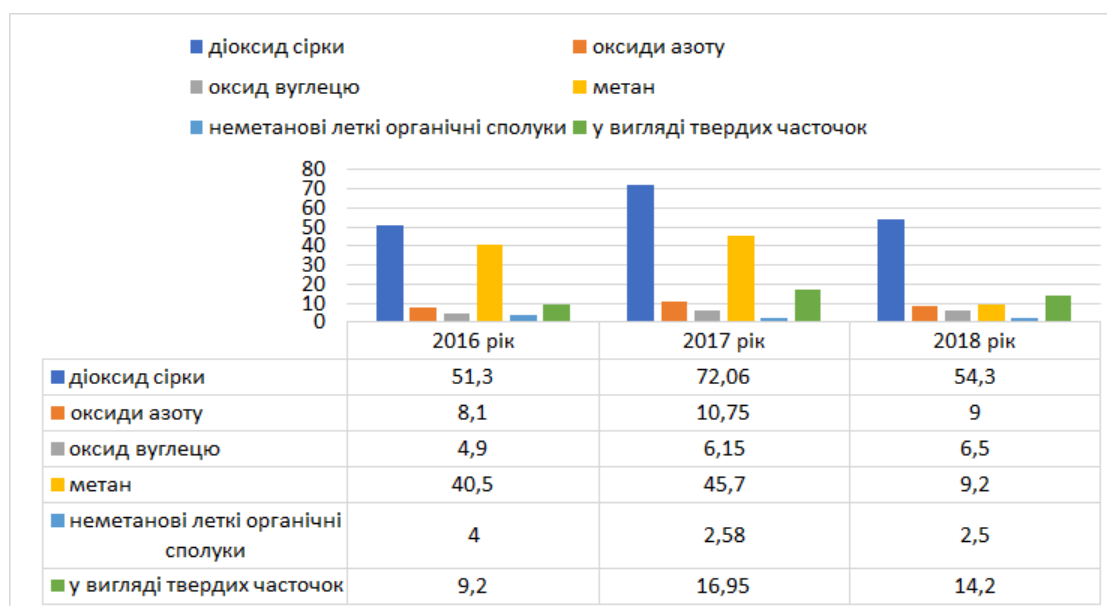

рис.2.8. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (стаціонарні джерела) в Вінницькій області

Основними забруднювачами повітря в області залишались підприємства енергетичної промисловості, сільського господарства, переробної промисловості та транспортні підприємства.

На території Вінницької міської територіальної громади розміщено 3 індустріальні парки, що внесені до Реєстру індустріальних (промислових) парків України: Вінницький індустріальний парк (площею 35,7 га), Індустріальний парк «Вінницький кластер холодильного машинобудування» (площею 19,27 га), Індустріальний парк «Вінтер Спорт» (площею 25 га). Промислову продукцію виготовляє 221 велике та середнє підприємство. Майже дві третини промислових

підприємств задіяні в переробній промисловості, в тому числі в переробці сільськогосподарської продукції та деревини. Аграрний сектор громади представлений 13 сільськогосподарських підприємств, 14 фермерських господарств та близько 9500 особистих селянських господарств. Місцеві аграрії займаються вирощуванням зернових та технічних культур: пшениця, ячмінь, соя, соняшник, кукурудза, ріпак. Фермерські господарства займаються вирощуванням картоплі та овочевих культур, плодово-ягідних культур (яблука, груші). Докладні відомості щодо розташування перелічених підприємств не надано.

В межах розроблення Програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації «Вінниця» на 2021 - 2025 роки проводився детальний аналіз стану атмосферного повітря, системи моніторингу стану повітря станом на 2021 рік. Детально із результатами можна ознайомитися тут⁶

2.3. Зміни клімату та викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря (парникові гази)

Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту та є одним із суттєвих факторів впливу на зміну клімату. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності ТЕЦ, транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу.

Згідно Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Вінницькій області⁷ в 2019 році викиди речовин, що належать до парникових газів, склали 45,8 тис.т, зокрема метан – 9,2 тис.т (9,5% у загальному обсягу викидів забруднюючих речовин), оксид азоту – 0,1 т (0,1%). Крім того, обсяг викидів діоксиду вуглецю склали 5,3 млн.т.

Рухомі джерела викидів (автомобільний, залізничний, річковий транспорт та виробнича техніка) залишаються потужним забруднювачем довкілля в області. У 2019 році відповідно до статистичних даних викиди від автотранспорту становили 65,2 тис.т (40% від загального обсягу викидів).

Згідно рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (лист-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650) нижче в таблиці наведено узагальнену оцінку обігу парникових газів у громаді.⁸

Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту та є одним із суттєвих факторів впливу на зміну клімату. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності ТЕЦ, транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу.

Згідно Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Вінницькій області, в 2019 році викиди речовин, що належать до парникових газів, склали 45,8 тис.т, зокрема метан – 9,2 тис.т (9,5% у загальному обсягу викидів забруднюючих речовин), оксид азоту – 0,1 т (0,1%). Крім того, обсяг викидів діоксиду вуглецю склали 5,3 млн.т.

⁶<https://newvmr.gov.ua/media/%D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%B2%D1%96%D1%81%D0%B8/Ecology/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B0%20%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BD%D1%82%2026.11.21.pdf>

⁷<http://www.vin.gov.ua/dep-apr/stan-dovkillia/241-rehionalni-dopovidi/31379-rehionalna-dopovid-pro-stan-dovkillia-oblasti-u-2019>

⁸ Зауважимо, що визначені у Програмі завдання є узагальненими, тому їх вплив має бути уточнений на наступних етапах, в тому числі при визначенні конкретних заходів та їх характеристик.

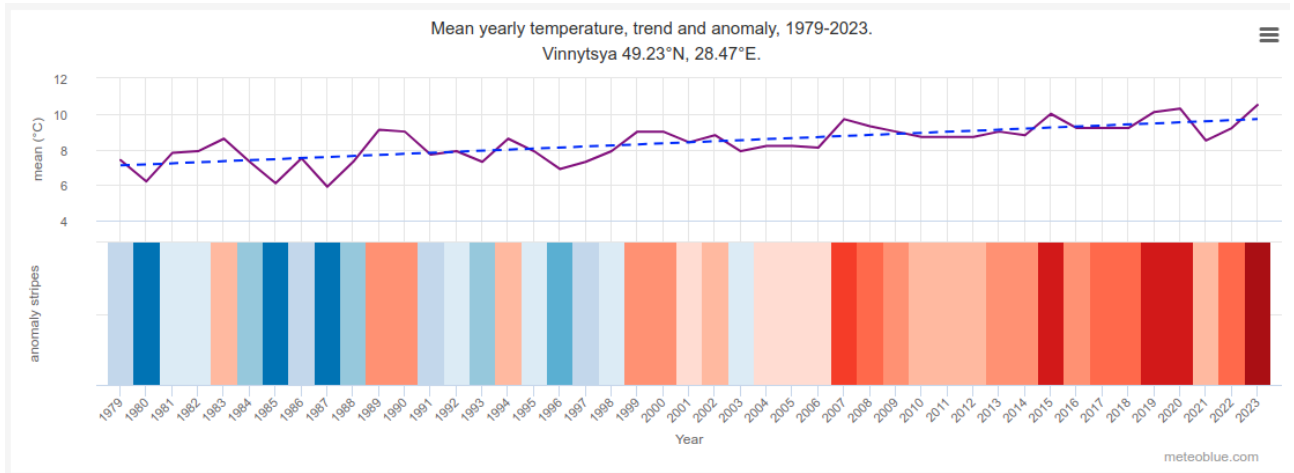

Рис. 2.9. Річна зміна температури по Вінниці⁹

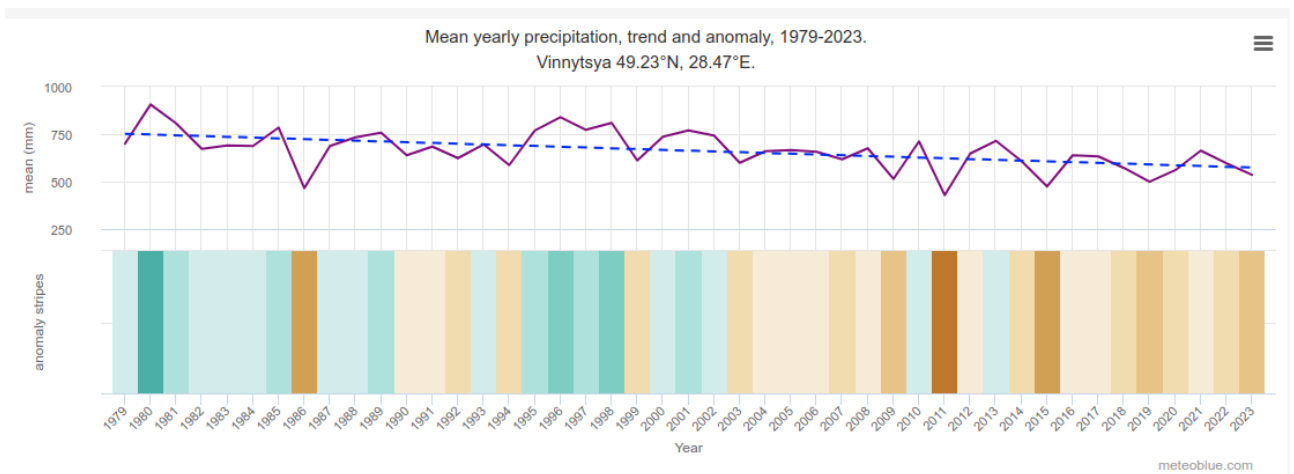

Рис. 2.10. Річна зміна кількості опадів по Вінниці

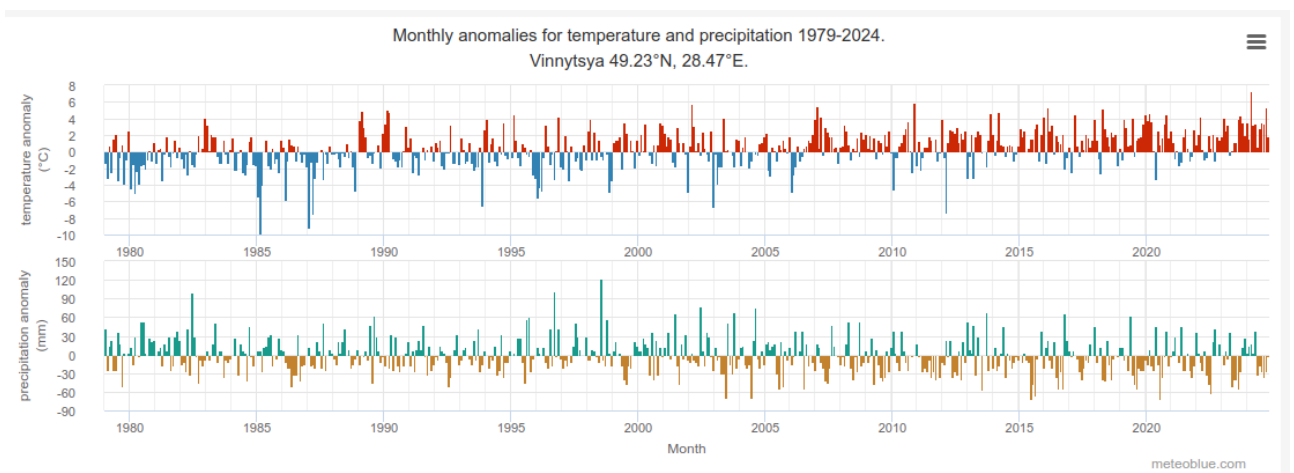

Рис. 2.11. Зміна клімату: Місячні аномалії температури та опадів по Вінниці

⁹ https://www.meteoblue.com/uk/climate-change/vinnytsya_ukraine_689558

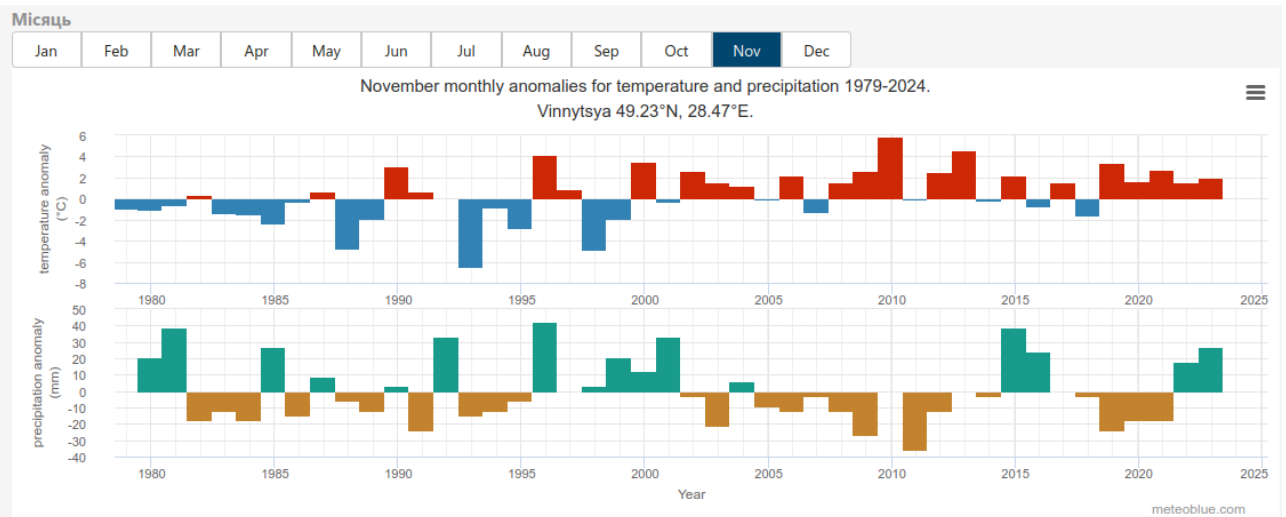

Рис. 2.12. Зміна клімату: Аномалія температури та опадів за кожен липень в період з 1979 по 2023 роки по Вінниці

2.4. Радіаційний стан

В перелік територій забруднених в результаті аварії на ЧАЕС (Постанова КМУ №106 від 23.07.1991 р.) населені пункти громади не входять.

Згідно Даних Вінницького обласного центру контролю та профілактики хвороб відхилень показників радіаційного фону від норми не зафіксовано впродовж 2022 року.

Протягом 2024 року інформації про перевищення за радіоекологічними факторами не надходило. В цілому радіаційна обстановка на території громади залишається стабільно нормальною.

Втім, в умовах російської агресії, що триває на час складання цього огляду, не виключається ймовірність застосування противником ядерної зброї, що може призвести до докорінної зміни радіаційної ситуації та до катастрофічних наслідків для населення та навколишнього середовища.

2.5. Водні ресурси

Річки Вінницької області належать до басейнів трьох основних річок України – Південного Бугу, Дністра і Дніпра, на басейни яких припадає відповідно 62%, 28% і 10% території області. Всього територією області протікає 3,6 тис. річок, загальною протяжністю 11,8 тис. км. Пересічна густота річкової мережі становить 0,45 км/км².

У Вінницькій області налічується понад 5300 ставків загальним обсягом 246 млн м³ та площею водного дзеркала понад 24 тис. га. Більшість ставків побудовано на малих річках та ставках, внаслідок чого їх водний режим зарегульований на 40-60%. Площа ставків області коливається в широкому діапазоні – від 0,1 до 80 га. Найбільше ставків в області припадає на басейн Південного Бугу. В межах області побудовано 52 водосховища місткістю 293 млн м³, загальною площею водного дзеркала майже 10 тис. га.

Річки і водойми використовують для рибництва, промислового і комунального водопостачання, зрошення земель, а також як джерело гідроенергії.

Більша частина місцевого стоку області (до 70%) формується в басейні Південного Бугу¹⁰. Більш значний транзитний стік Дністра проходить по південному кордону області і використовується лише для зрошення та гідроенергетики. На одного жителя Вінницької області (без урахування транзитного стоку Дністра) припадають такі річні об'єми місцевого стоку: середньо-багаторічного – 1,5 тис. м³; маловодного – 1,1 тис. м³; дуже маловодного – 0,75 тис. м³.

¹⁰ Державне агентство водних ресурсів України <http://geoportal.davr.gov.ua:81>

Важливу роль у водному господарстві Вінниччини відіграють підземні води, як найбільш надійне джерело доброякісної питної води. Прогнозні запаси підземних вод області становлять 324,9 млн м³/рік, затверджені експлуатаційні запаси – 45,7 млн м³/рік. Щорічно використовується, в середньому, від 7 до 10% прогнозних ресурсів, в окремих районах (Вінницький, Калинівський, Козятинський) цей показник наближується до 20%.

Динаміка забору та споживання прісної води у Вінницькій області (рис.2.12.) свідчить про загальну тенденцію зменшення обсягів забору та використання води.

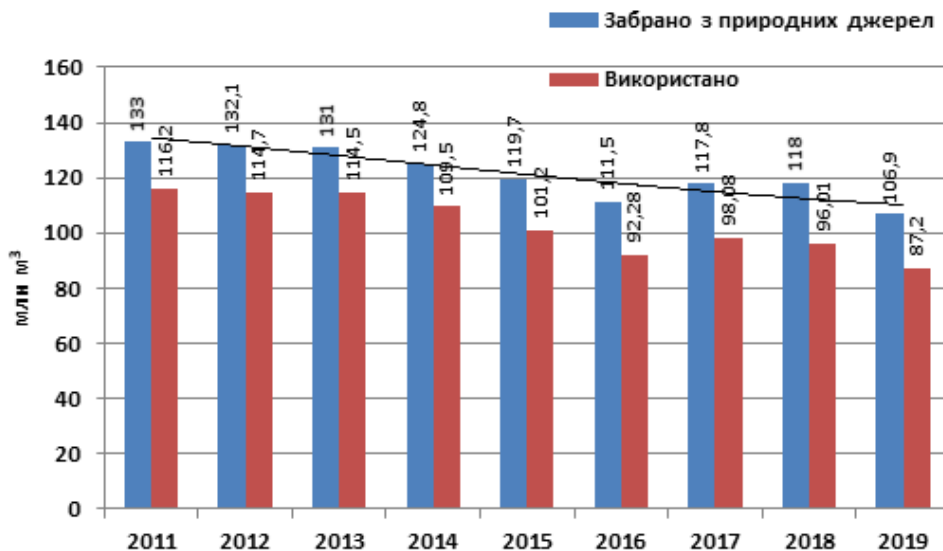

рис.2.13. Динаміка забору та споживання прісної води у Вінницькій області

Динаміка скидів стічних вод у поверхневі водні об'єкти усіма водокористувачами вказує на зменшення рівня водовідведення та скидів забруднених вод (рис. 13).

У 2019 році у водні об'єкти Вінницької області було скинуто 59,7 млн м³ стічних вод, у тому числі комунальним господарством – 27,7 млн м³ (46%); сільським господарством – 26,3 млн м³ (44%); промисловістю – 4,8 млн м³ (8%), іншими галузями – 0,9 млн м³ (2%). Найбільше води відводиться у басейн Південного Бугу (91% або 54,2 млн м³), у басейн Дністра – 7% або 4,5 млн м³; у басейн Дніпра – 2% (1,1 млн м³).

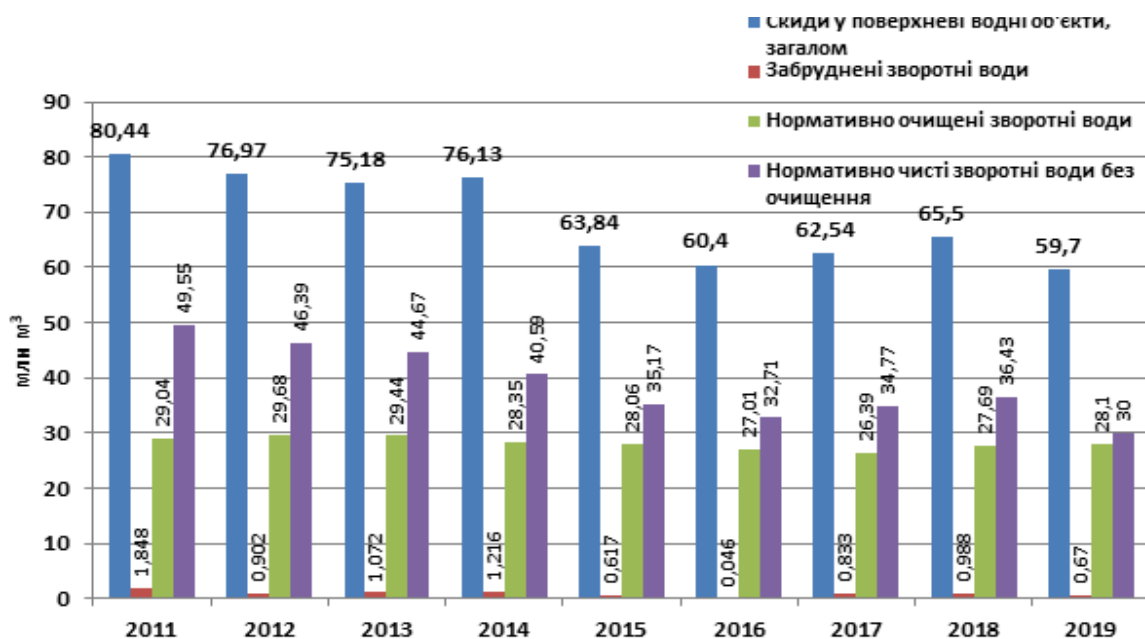

рис.2.14. Динаміка скидів стічних вод

Головною водною артерією м. Вінниця є річка *Південний Буг*. Річка омиває центр міста з трьох боків, що дозволяє легко знайти місце для відпочинку, спустившись до мальовничих берегів, зокрема до набережної Рошен з найбільшим в Європі плавучим світломузичним фонтаном, або до оглядового майданчика на вулиці М. Оводова з панорамою на річку та міст. Окрім того, популярним місцем для відпочинку є мікрорайон Сабарів, розташований у найпівденнішій частині міста, де Південний Буг робить вигин вниз по течії. Тут розташована гідроелектростанція, з якої відкривається вид на гранітні скелі, річку і високі пагорби з густим лісом довкола. До Сабарова можна дістатися прогулянковими теплоходами.

Контроль за якістю питної води здійснює ДУ «Вінницький обласний лабораторний центр МОЗ України». В останні роки спостерігається відчутне погіршення якості і безпечності питної води у порівнянні з показниками минулих років як за мікробіологічними, так і за санітарно-хімічними показниками.

Централізоване водопостачання. Послугами з централізованого водопостачання охоплено 62% населення області, а саме - 18 міст, 29 селищ міського типу та 357 сіл області (24,5% від загальної кількості).

З 2013 по 2019 роки якість води централізованого водопостачання в області погіршилася за санітарно-гігієнічними показниками, які не відповідають нормативам, з 3,3% до 14,4%, а за бактеріологічними показниками – з 4,9% до 14,6% відповідно.

Для децентралізованого водопостачання показник питомої ваги води, що не відповідає нормативам за мікробіологічними показниками, зріс з 18,6% у 2013 р. до 38,3% у 2019 р.; за санітарно-гігієнічними показниками – з 4,2% до 44,8%.

За інформацією головного управління Держпродспоживслужби у Вінницькій області на облік перебуває 479 об'єктів централізованого та 3498 об'єктів децентралізованого водопостачання. У 2019 році для лабораторних досліджень відібрано 2114 проб питної води з централізованої мережі та децентралізованих джерел водопостачання. Відхилення виявлено в 1237 пробах за мікробіологічними показниками, що становить 59,0% та в 1128 пробах – за санітарно-хімічними показниками, що становить 58,0%.

Також, за інформацією Вінницької МТГ, було досліджено на бактеріологічні, паразитологічні та хімічні показники 3 проби води в місці водозабору, 12 в контрольних створах р. Південний Буг, 6 в зоні впливу скиду Сабарівських ОСК та 12 на пляжах міста. Невідповідність нормативу встановлена в 14 пробах – (42%) по бактеріологічним показникам (ешерієї коли, ЛКП, ентерококи, стафілококи), в 33 пробах – (100%) по хімічних показниках (запах, БСК-5, БСК-20, водневий показник, розчинений кисень), що свідчить про забруднення р. Південний Буг органічними сполуками, які потрапляють у водні об'єкти зі стічними водами підприємств, а також можуть бути природного походження. У 2021 році кількість таких проб становила відповідно 52,9% та 100%.

Крім того, лабораторно обстежено 309 криниць громадського користування, з яких в 144 (47%) якість води не відповідає нормативам по бактеріологічних показниках (наявні загальні коли форми, ешерієї коли) та в 247 (80%) – по санітарно-хімічних показниках (запах, забарвленість, загальна жорсткість, водневий показник, каламутність, нітрати, залізо, аміак). У 2021 році із 45 обстежених криниць кількість таких проб становила відповідно 68,9% та 73,3%.

Гідрологічна мережа міста Вінниці представлена р. Південний Буг та трьома малими річками - Тяжилівка, Вишня, Вінничка. З інформацією щодо джерел

водопостачання в р. Південний Буг в районі водозабору можна на сайті вінницької міської ради¹¹.

З інформацією щодо якості питної води можна ознайомитися на сайті комунального підприємства Вінницяоблводоканал¹². Згідно даних Вінницяоблводоканал якість води у місті відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

З іншої сторони, річка Південний Буг, яка є джерелом питної води для майже 70 % містян, має 4 клас (що характеризує воду в ній як брудну). Якщо брати до уваги вплив зміни клімату на кількість та якість води, а також ріст її споживання населенням, питання забезпечення якісною питною водою в місті буде лише загострюватися.

Нижче наведено інформацію лабораторії КП «Вінницяоблводоканал» щодо якості питної води в 2022 році¹³.

Таблиця 2.2.

Показник	Фактична концентрація								Нормативи для води з системи питного водопостачання згідно	
	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	Серпень	Вересень	Норма для водопровідної питної води, згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»	ДСанПіН "Показники безпеки та окремі показники якості питної води в умовах воєнного стану та надзвичайних ситуаціях іншого характеру"
Запах, бали	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2 -2/2	1/2 -2/2	1/2	1/2 - 2/2	не більше 2	не більше 3,0
Смак та присмак, бали	1	1	1	1	1 - 2	1 - 2	1	1 - 2	не більше 2	не більше 3,0
Кольоровість, градуси	12 - 18	10 - 18	10 - 15	12 - 15	12 - 18	10 - 25	12 - 20	10 - 20	не більше 20	не більше 35
Каламутність, мг/дм ³	0,8 - 2,0	0,8 - 2,0	0,8 - 1,7	0,8 - 1,55	0,7 - 1,4	< 0,58 - 1,5	< 0,58 - 1,2	< 0,58 - 1,25	не більше 0,58	не більше 2,0
Водневий показник (рН), од. рН	7,11 - 7,82	6,9 - 7,71	7,44 - 7,78	7,27 - 7,82	7,51 - 8,04	7,42 - 7,87	7,54 - 7,86	7,10 - 7,72	6,5 - 8,5	6,5 - 9,0
Залізо загальне, мг/дм ³	< 0,05	< 0,05 - 0,07	0,05 - 0,06	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	не більше 0,2	не більше 1,0
Загальна жорсткість, моль/дм ³	6,2 - 7,1	4,3 - 6,3	4,6 - 5,4	5,0 - 5,4	4,8 - 5,2	4,6 - 5,0	4,3 - 4,9	4,2 - 4,8	не більше 7,0	не більше 10
Марганець, мг/дм ³	0,05	0,04	0,05 - 0,06	0,04	0,12 - 0,5	0,02 - 0,06	0,03 - 0,5	< 0,01 - 0,12	не більше 0,05	не більше 0,5
Сульфати, мг/дм ³	76,66 - 81,13	71 - 78,1	49,6 - 52,5	45,4	49,6	54,2	54,4	52,6 - 59,1	не більше 250	не більше 500,0
Сухий залишок, мг/дм ³	481 - 548	374 - 469	397 - 419	401 - 432	398 - 429	391 - 404	388 - 410	377 - 416	не більше 1000	не більше 1500
Хлориди, мг/дм ³	42 - 48	40 - 47	42 - 47	43 - 48	40 - 48	43 - 48	42 - 49	38 - 48	не більше 250	не більше 350,0
Нітрати, мг/дм ³	4,63 - 8,73	< 0,5 - 4,7	< 0,5 - 1,4	< 0,5	< 0,5 - 0,79	< 0,5 - 0,87	< 0,5 - 0,72	< 0,5 - 1,96	не більше 50,0	не більше 50,0
Амоній, мг/дм ³	0,1 - 2,6	0,05 - 0,3	0,05 - 0,09	< 0,05 - 0,15	< 0,05 - 2,58	< 0,05 - 0,21	< 0,05 - 0,10	< 0,05 - 1,8	не більше 0,5	не більше 2,6
Нітрити, мг/дм ³	0,003 -	< 0,003	< 0,003	< 0,003	< 0,003	< 0,003	< 0,003	< 0,003 -	не більше	-

¹¹<https://www.vmr.gov.ua/Branches/Lists/Ecology/ShowContent.aspx?ID=17&ContentTypeld=ox01007833393DECCB4DC1ABoD71AEF17E828200DA1DFDD1B27EF146923478EBB1829DC9>

¹² <https://vinvk.com.ua/2015-07-21-08-02-13/pokazniki-yakosti-pitnoji-vodii>

¹³ <https://www.vmr.gov.ua/Branches/Lists/Ecology/ShowContent.aspx?ID=17>

	0,014	— 0,01			—0,053	—0,003	—0,15	0,0034	0,5 (0,1) ²	
Фториди, мг/дм ³				0,2	0,2	0,22	0,21	0,24	для кліматичних зон 0,7 (IV), 1,2 (III), 1,5 (II)	не більше 1,5
Перманганатна окислювальність, мгО ₂ /дм ³				4,92 — 5,24	5,04 — 5,2	4,8 — 5,2	4,84 — 5,20	4,12 — 5,2	не більше 5	без аномальних змін
Мідь, мг/дм ³	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	не більше 1,0	не більше 2,0
Поліфосфати, мг/дм ³	0,04 — 0,05	0,03 — 0,04	0,06 — 0,08	0,01	0,09	0,06	0,14	0,03 — 0,09	не більше 3,5	—
Броміди, мг/дм ³				< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	не визначається	—
Цинк, мг/дм ³	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	не більше 1,0	—
Алюміній, мг/дм ³	0,08 — 0,50	0,08 — 0,50	0,12 — 0,33	0,07 — 0,36	0,04 — 0,5	< 0,04 — 0,21	< 0,04 — 0,25	< 0,04 — 0,26	не більше 0,2 (0,5) ²	не більше 0,5
Кадмій, мг/дм ³	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	не більше 0,001	не більше 0,005
Миш'як, мг/дм ³	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	не більше 0,01	не більше 0,01
Свинець, мг/дм ³	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	не більше 0,01	не більше 0,01
Молібден, мг/дм ³	< 0,0025	< 0,0025	< 0,0025	< 0,0025	< 0,0025	< 0,0025	< 0,0025	< 0,0025	не більше 0,07	—
Ртуть, мг/дм ³	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	не більше 0,0005	не більше 0,001
Натрій, мг/дм ³	27,18 — 27,23	28,36 — 28,42	27,76 — 27,78	28,9	26,2	25,4	24,6	24,1	не більше 200,0	не більше 200,0
Кальцій, мг/дм ³				60,45	61	56	57,03	53,0 — 53,02	не визначається	—
Магній, мг/дм ³				23,7	21,3	25,1	24,1	23,6 — 23,7	не визначається	—
Калій, мг/дм ³				6,3	8,8	7,2	7,4	8,4 — 8,5	не визначається	—
Літій, мг/дм ³				0,011	0,01	0,012	0,01	0,011	не визначається	—
Нікель, мг/дм ³	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	не більше 0,02	не більше 0,02
Хром загальний, мг/дм ³	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	не більше 0,05	не більше 0,05
Кремній, мг/дм ³	3,08 — 3,16	1,08 — 1,09	0,07	0,72	1,01	0,93	1,44	2,06 — 2,15	не більше 10	—
Кобальт, мг/дм ³	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	не більше 0,1	—
Селен, мг/дм ³	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	не більше 0,01	не більше 0,01
Сурма, мг/дм ³	—	< 0,0005	—	—	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	—	не більше 0,005	не більше 0,005
Стронцій, мг/дм ³	—	< 0,01	—	—	< 0,01	—	< 0,01	—	не більше 7,0	—
Загальний органічний вуглець, мг/дм ³				—	—	—	—	—	не більше 8,0	—
Загальна лужність*, ммоль/дм ³				4,1 — 4,7	4,0 — 4,7	3,5 — 4,3	3,4 — 4,3	3,3 — 4,0	не визначається	—
Нафтопродукти, мг/дм ³				0,063	0,038	0,043	0,047	0,037 — 0,044	не більше 0,1	—
Поверхнево активні				0,028	0,022	0,021	0,022	0,021 — 0,022	не більше 0,5	—

речовини аніонні, мг/дм ³										
Електролітична провідність (ЕПР), мк См/см				—	—	—	—	—	не визначається	—
Хлороформ, мкг/дм ³	43,5867 — 54,1276	48,3426 — 52,8674		51,172	—	—	19,0507 — 54,2597	41,3328 — 59,4716	не більше 60	—
Тетрахлорвуглець, мкг/дм ³				відсутній	—	—	відсутній	відсутній	не більше 2	—
Дибромхлорметан, мкг/дм ³				9,107	—	—	2,4955 — 3,2423	5,642 — 6,7081	не більше 10	—
1,2-дихлоретан, мкг/дм ³				відсутній	—	—	відсутній	відсутній	не більше 3	—
Трихлоретилен та тетрахлоретилен (сума), мкг/дм ³	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	—	—	відсутні	відсутні	не більше 10	не більше 10
Тригалогенметани (сума: хлороформ + бромоформ + дибромхлорметан + бромдихлорметан), мкг/дм ³)	70,1716 — 71,3323	66,4717 — 67,0311	68,402 — 68,9793	70,303	—	—	39,9541 — 78,2606	66,7131 — 77,9305	не більше 100	не більше 100
Загальне мікробне число, КУО/см ³)				1 — 6	1 — 7	1 — 5	1 — 7	1 — 10	не більше 50	не більше 50
Ентерококи, КУО/100см ³)				відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність
E. coli, КУО/100см ³)				відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність
Загальні коліформи, КУО/100см ³)	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні
Коліфаги, БУО/дм ³)				відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність
Патогенні кишкові найпростіші (клітини, цисти в 50 дм ³)	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	—
Кишкові гельмінти (клітини, яйця, личинки в 50 дм ³)	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	—
Залишковий хлор вільний, мг/дм ³	0,02 — 0,49	0,02 — 0,49	0,02 — 0,49	0,06 - 0,49	0,04 - 0,49	0,02 - 0,49	0,02 - 0,49	0,02 - 0,49	не більше 0,5	не більше 0,5
Залишковий хлор зв'язаний, мг/дм ³	0,8 — 1,20	0,8 — 1,20	0,8 — 1,20	0,92 - 1,20	0,90 - 1,20	0,86 - 1,20	0,86 - 1,20	0,80 - 1,20	не більше 1,2	не більше 1,2
Феноли леткі, мг/дм ³				—	—	—	—	—	не більше 0,001	—
Ціаніди, мг/дм ³				—	0,0044	0,0008	0,009	0,003 — 0,004	не більше 0,05	не більше 0,05

Протягом 12 міс. 2020 року ДУ «Вінницький обласний лабораторний центр МОЗ України» відібрано та лабораторно досліджено на хімічні показники 18 проб питної води із РЧВ (резервуару чистої води) та насосних станцій ЮТ «Вінницяоблводоканал», з яких невідповідаючих вимогам ДСанПіНу 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» не

zareєстровано. На бактеріологічні показники досліджено - 15 проб, всі нормативної якості. Паразитологічні показники досліджувались в 9 пробах, позитивних знахідок не виявлено. На радіологічні показники досліджено 1 пробу, результат не перевищує норматив. Із поверхневої водойми міста — р. П.Буг лабораторно досліджено 23 проби води в місці водозабору, пляжах та контрольних створах на бактеріологічні та хімічні показники. Невідповідність нормативу встановлена в 23 (100%) пробах по хімічних показниках (запах, БСК - 5) та 9 пробах (39,1 %) по мікробіологічних показниках (запаху, ЛКП, стафілококам, ентерококам, коліфагам). Із 21 проби поверхневої водойми, досліджених на паразитологічні показники, 1 (4,8%) з перевищенням норми. В ході моніторингу якості води криниць громадського використання міста досліджено воду із 2-х криниць на мікробіологічні показники (2 проби (100%)-нестандартні) та із 3-х криниць на хімічні показники (2 проби (66,7%) - нестандартні). Обстежені громадські криниці по вулиці Дачній, 3 (не відповідає нормативу по загальній жорсткості та загальним коліформам), Константина Василенка,6 (загальним коліформам), Пирогова,55 (загальній жорсткості).

2.6. Земельні ресурси, ґрунти та надра

Територія області становить 2649,2 тис. га або 4,4 % від площі України. Більша частина території (76,03% від загальної площі території області) зайнята сільськогосподарськими землями (рис. 2.18). Питома вага сільськогосподарських угідь відносно території суші (ступінь сільськогосподарського освоєння) по області становить 77,3%, а по адміністративних районах – від 67,3% до 87,7%. Розораність відносно території суші по області становить 66,2%, а по адміністративних районах – від 53,6% до 79,7%.

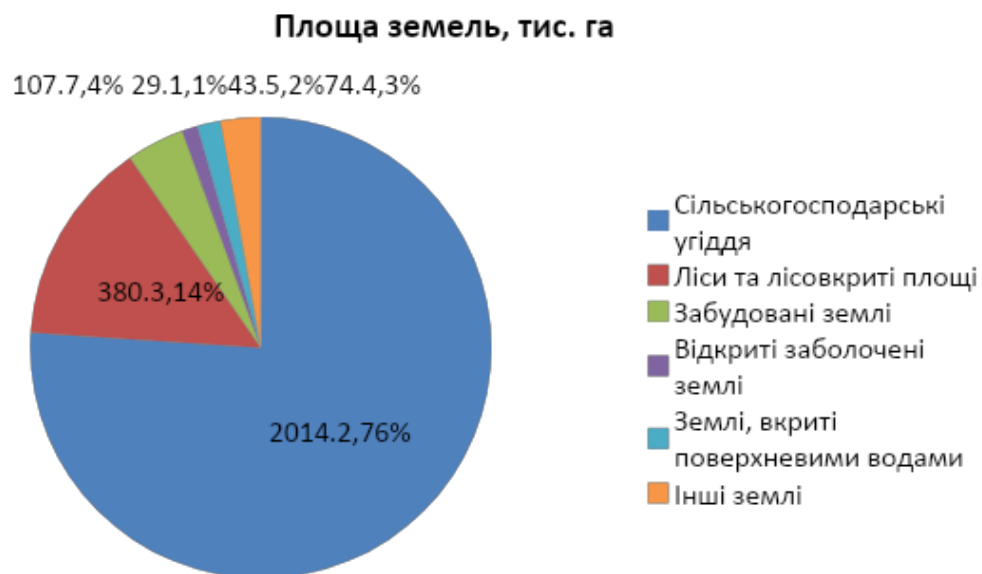

Рис. 2.15. Структура земельного фонду Вінницької області

Майже 25% (672,8 тис. га) усіх сільгоспугідь зазнають дії водної ерозії, 7% (179,7 тис. га) зазнають дії вітрової ерозії, кислих ґрунтів – 57% (1511,0 тис. га). Виникнення і розвиток ерозійних процесів мають багато причин. Однією із них є нераціональне використання землі, якому сприяє: інтенсивне розорювання схилівих земель (більше 3°) і вирощування на них просапних культур (особливо цукрових буряків); відсутність комплексного підходу в проведенні протиерозійних заходів;

перенасичення просапними культурами структури посівних площ. Також, нераціональне землекористування призводить до втрати родючості ґрунтів.

Усього по області потребують консервації 737,3 тис. га деградованих і малопродуктивних земель (27,8% від загальної площі території).

За класифікацією ґрунтів і земель України та їх придатністю до сільськогосподарського виробництва ґрунти Вінниччини за родючістю розміщуються від четвертого (70–61 бал) до восьмого (30–21 бал) класу. Це ґрунти від високої родючості (добрі землі) до групи ґрунтів низької якості (малоцінні землі) по загальній класифікації ґрунтів і земель України. Основні ґрунти області – це чорноземи (50,1% площі сільськогосподарських угідь) та сірі лісові (майже 33%). Більше половини обстежених сільськогосподарських угідь області є кислими.

Середній показник вмісту гумусу по області становить 2,69%, що є досить низьким показником. За даними наукових досліджень для підтримки в ґрунті на достатньому рівні фізико-хімічних і біологічних процесів необхідно, щоб він містив в орному горизонті не менше 2,5% гумусу. Цей рівень вважається критичним, нижче якого помітно погіршуються агрономічно цінні властивості ґрунтів. ґрунтів з вмістом гумусу нижче критичного рівня в області нараховується 523,7 тис. га, що складає 41,4%.

ґрунти Північної та Південної зони області більш родючі, вміст гумусу є вищим (2,74–3,48%). Центральна частина області, де ґрунтовий покрив представлений сірими лісовими ґрунтами, що за своєю природою є досить бідними на вміст органічної речовини (2,03%), досить відчутно знижує середній показник вмісту гумусу по області.

На меліорованих землях області створено 8 сольових стаціонарів на зрошуваних землях і 20 стаціонарів на осушуваних землях, що розташовані в різних геоморфологічних зонах, на яких відбирається за вегетаційний період 144 проби ґрунту на визначення засолення. В ґрунтах, що відбираються на сольових стаціонарах, перевищення ГДК вмісту солей не виявлено, процесів засолення і осолонцювання не спостерігається.

Отже, землекористування на Вінниччині супроводжується високим рівнем розораності схилів земель, розширенням посівних площ просапних культур, недостатньо обґрунтованою широкомасштабною меліорацією перезвожених, заболочених земель, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженням індустріальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликало відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі.

До негативних змін структури ґрунтів, їх фізико-хімічних і біологічних властивостей призвели наслідки внесення мінеральних добрив й пестицидів у попередні роки. Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація).

Повне знищення ґрунтового покриття спостерігається в процесі селитебного, промислового, дорожнього й інших видах будівництва.

На основі аналізу відкритих джерел даних видно, що можливі наслідки для територій із природоохоронним статусом, такі як забруднення ґрунтів, поверхневих

та ґрунтових вод внаслідок інтенсивної господарської діяльності. Можлива подальша евтрофікація водних об'єктів, спричинена міграцією хімічних речовин зі сільськогосподарських угідь, забруднення ґрунтів пестицидами.

рис.2.16. Приклади ймовірних місць порушень ПЗС в межах громади

Зауважимо, що згідно ВКУ ст. 89 прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється: 1) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво; 2) зберігання та застосування пестицидів і добрив; 3) влаштування літніх таборів для худоби; 4) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних, а також інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів; 5) миття та обслуговування транспортних засобів і техніки; 6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо; 7) випалювання сухої рослинності або її залишків з порушенням порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг. У прибережних захисних смугах дозволяються реконструкція, реставрація та капітальний ремонт існуючих об'єктів.

Звертаємо увагу, на те що згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47 забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7

градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо. В перспективі при розробленні містобудівної документації, в тому числі комплексного плану громади, відповідні території мають бути визначені.

Розподіл земель на територію Вінницької МТГ наведено нижче. Серед усіх категорій земель згідно наданих даних найбільшу площу займають землі промисловості та сільгоспризначення.

Таблиця 2.3
Орієнтовна структура земель Вінницької МТГ згідно відкритих даних
<https://kadastr.live>

Категорія	Площа, га
Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	2004.94
Землі сільськогосподарського призначення	10098.3
Землі житлової та громадської забудови	4403.86
Землі водного фонду	94.52
Землі рекреаційного призначення	88.36
Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення	2.18
Землі історико-культурного призначення	20.6
Землі лісогосподарського призначення	1411.02
Землі оздоровчого призначення	3.15

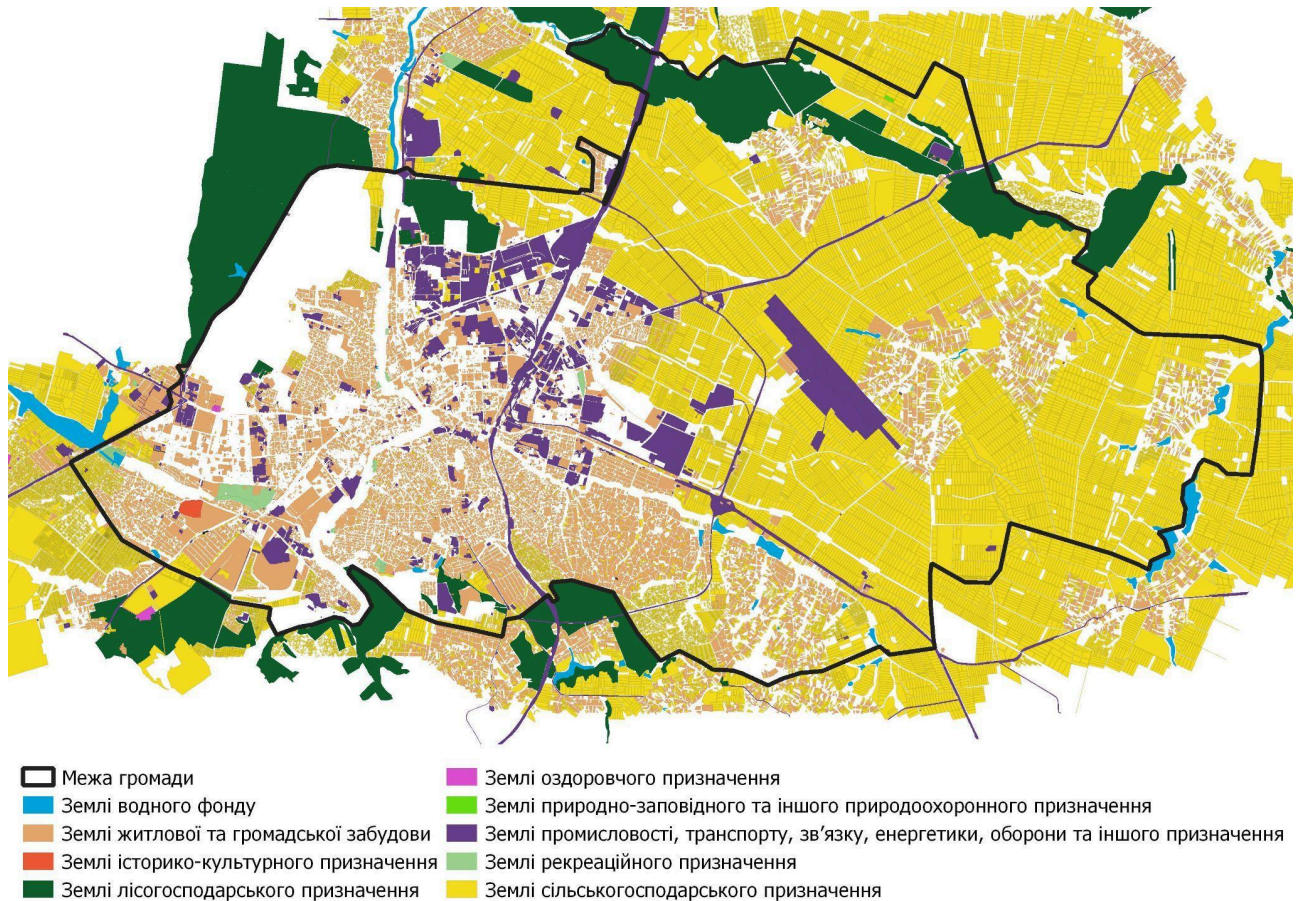

рис. 2.17. Розподіл земельних ділянок за категоріями у громаді згідно відкритих даних <https://kadastr.live>

2.7. Стан здоров'я мешканців

Стан здоров'я населення оцінюється, зокрема за тенденцією та кількістю вперше зареєстрованих випадків захворювань, структурою населення, загальною кількістю захворюваності тощо. Статистику по зазначеним показникам подано нижче згідно даних головного управління статистики Вінницької області та Державної служби статистики України¹⁴

На 1 вересня 2021р. у Вінницькій міській територіальній громаді проживало (за оцінкою) міського населення 370 650 осіб, у тому числі в м. Вінниці – 369 378 осіб та у смт Десна – 1 272 особи (на 01.09.2020 р. у м. Вінниці, за оцінкою, проживало 370 026 осіб, у смт Десна – 1 270 осіб). Загальна кількість населення Вінницької міської територіальної громади (станом на 01.01.2022) – 387,4 тис. осіб, з яких 371,0 тис. осіб – міське населення м. Вінниця та смт Десна), 16,4 тис. осіб – сільське населення. У загальній кількості міського населення (м. Вінниця), станом на 01.01.2022 жінки становлять 54,4%, чоловіки – 45,6%. У віковій структурі переважають люди, старші за 50 років – 34,5%, частка дітей (0-14) становить 15,3%, молоді (15-35 років) – 24,6%.

Чисельність сільського населення (на 01.01.2021р.) склала 16 335 осіб, у тому числі: с. Великі Крушлинці – 1 064 особи, Вінницькі Хутори – 7 342 особи, Гавришівка – 1 847 осіб, Малі Крушлинці – 1 820 осіб, Писарівка – 1 586 осіб, Стадниця – 1 397 осіб, Щітки – 1 279 осіб.

¹⁴ <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

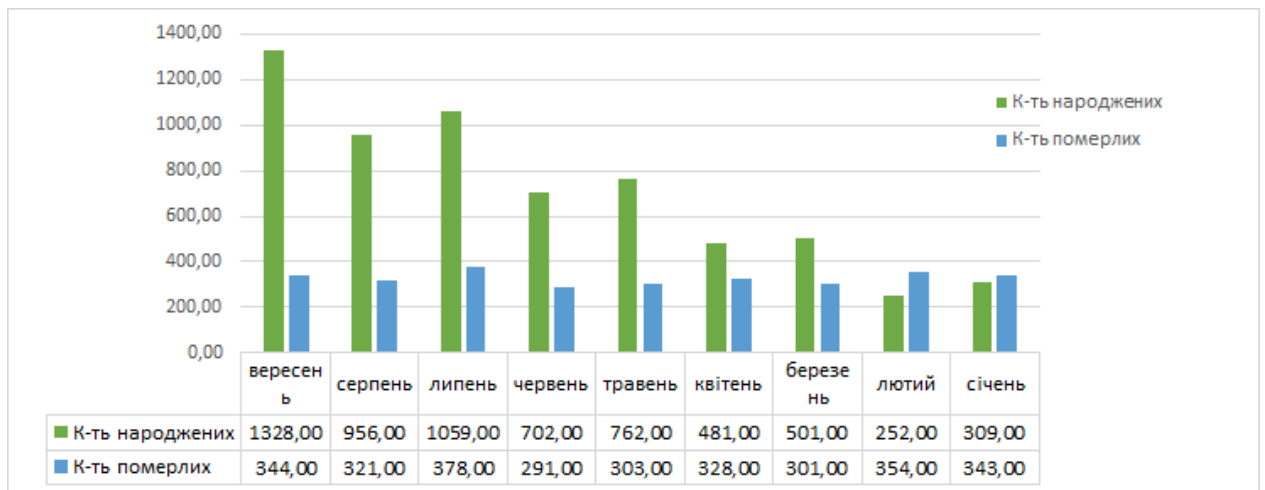

а)

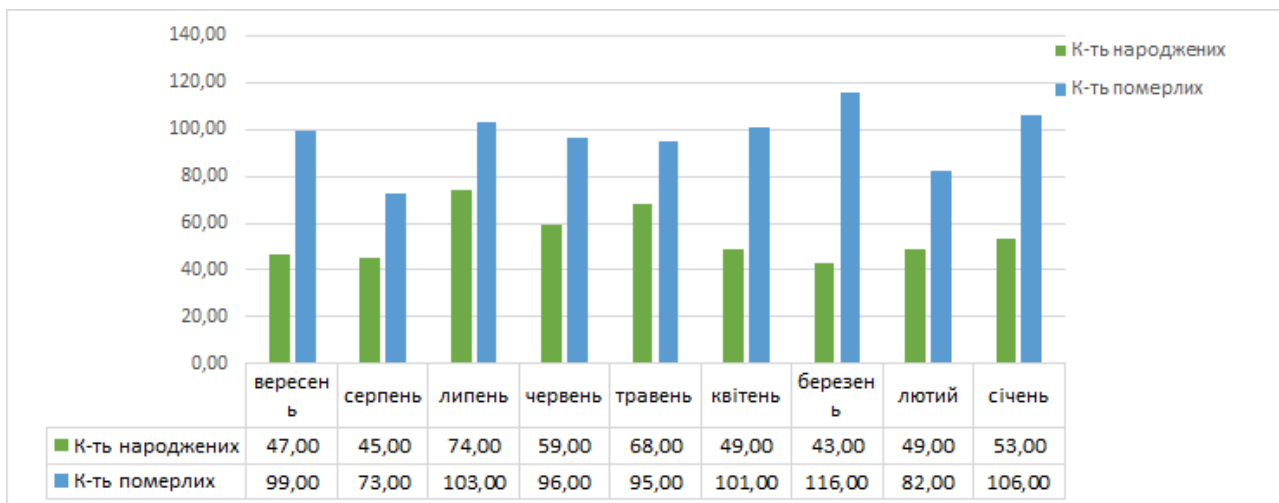

б)

рис.2.18. Динаміка зміни населення в а) Вінницькому районі та б) м. Вінниця
[\[https://www.vn.ukrstat.gov.ua/\]](https://www.vn.ukrstat.gov.ua/)

а)

б)

рис.2.19. Кількість живонароджених та померлих в а) м. Вінниця та б) Вінницький район за 2020 рік [https://www.vn.ukrstat.gov.ua/]

рис. 2.20. Вікова структура населення в Вінницькому районі в 2019 р. [http://database.ukrcensus.gov.ua/]

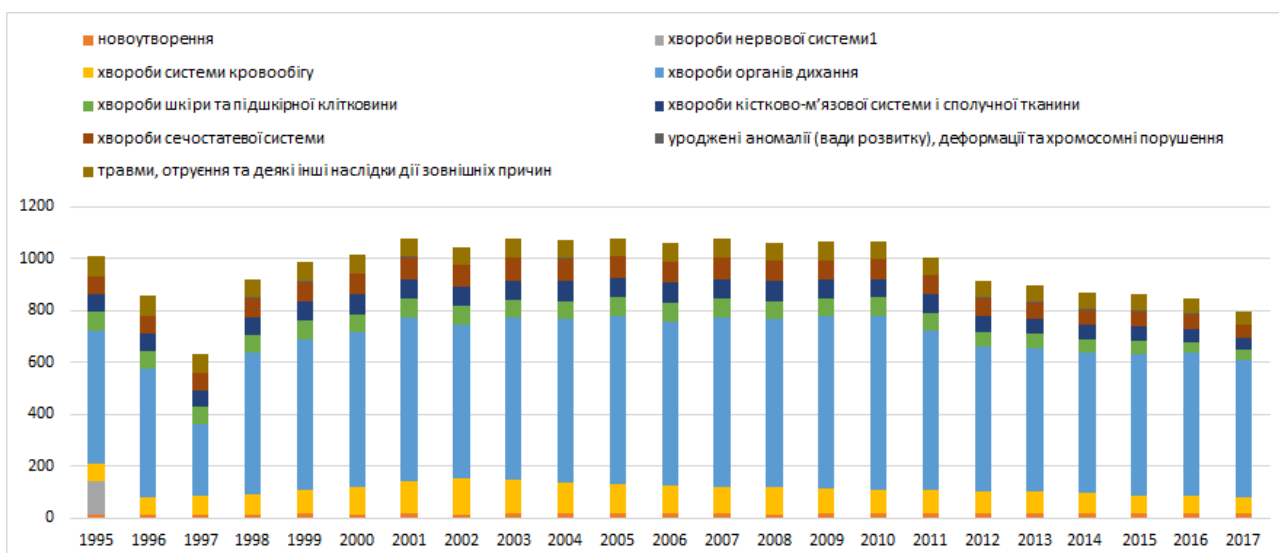

рис.2.21. Захворюваність населення (1995-2017рр.), кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань, тис., Вінницька область [https://www.vn.ukrstat.gov.ua/]

Таблиця 2.4.
 Кількість померлих за окремими причинами смерті
 у січні-вересні 2020 року у Вінницькій області

Усього	A00-Y89	17766
Клас I. Деякі інфекційні та паразитарні хвороби	A00-B99	143
з них		
туберкульоз	A15-A19	61
хвороба, зумовлена вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ)	B20-B24	65
Клас II. Новоутворення	C00-D48	2249
з них злоякісні	C00-C97	2227
Клас III. Хвороби крові й кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	D50-D89	6
Клас IV. Ендокринні хвороби, розлади харчування та порушення обміну речовин	E00-E89	73
з них цукровий діабет	E10-E14	62
Клас V. Розлади психіки та поведінки	F01-F99	29
з них розлади психіки та поведінки внаслідок вживання алкоголю	F10	29
Клас VI. Хвороби нервової системи	G00-G98	79
Клас IX. Хвороби системи кровообігу	I00-I99	13016
з них		
ішемічна хвороба серця	I20-I25	11684
алкогольна кардіоміопатія	I42.6	36
цереброваскулярні хвороби	I60-I69	929
Клас X. Хвороби органів дихання	J00-J98	308
з них грип і пневмонія	J10-J18	214
Клас XI. Хвороби органів травлення	K00-K92	632
з них алкогольна хвороба печінки	K70	35
Клас XII. Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	L00-L98	9
Клас XIII. Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	M00-M99	14
Клас XIV. Хвороби сечостатевої системи	N00-N99	54
Клас XV. Вагітність, пологи та післяпологовий період	O00-O99	-
Клас XVI. Окремі стани, що виникають у перинатальному періоді	P07-P96	30
Клас XVII. Природжені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії	Q00-Q99	22
Клас XVIII. Симптоми, ознаки та відхилення від норми, що виявлені при клінічних і лабораторних дослідженнях, не класифіковані в інших рубриках	R00-R99	179
Клас XX. Зовнішні причини смерті	V01-Y89	798
з них		
транспортні нещасні випадки	V01-V99	124
випадкове утоплення та занурення у воду	W65-W74	61
нещасні випадки, спричинені дією диму, вогню та полум'я	X00-X09	40
випадкове отруєння, спричинене отруйними речовинами (крім алкоголю)	X40-X44, X46-X49	32
випадкове отруєння та дія алкоголю	X45	79
навмисне самоушкодження	X60-X84	216
наслідки нападу з метою убивства чи нанесення ушкодження	X85-X99, Y00-Y09	33
Клас XXII. Коди для особливих цілей	U00-U85	125
COVID-19, вірус ідентифікований	U07.1	125
COVID-19, вірус неідентифікований	U07.2	-

Станом на 2015 рік частка осіб старше 60 років у віковій структурі населення Вінниці складала 19 %. Згідно з демографічним прогнозом ця частка збільшуватиметься. Це означає, що категорії населення молодше 18 років та старше

бо зрівняються у своїй кількості протягом наступного десятиліття. Для міста, яке прагне розвиватися, такий сценарій є загрозливим.

Існуючі статистичні дані говорять про такі загальні тенденції в області та місті як зниження народжуваності, підвищення показника смертності, підвищення питомої ваги населення старшого пенсійного віку, зниження середньої очікуваності тривалості життя. В цілому тенденції різкого або негативного погіршення стану здоров'я населення немає.

Прогнозовані зміни стану здоров'я населення, якщо документ не буде затверджено: за умови збереження існуючого ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального поводження із відходами, в тому числі ріст кількості несанкціонованих сміттєзвалищ, можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунтах, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

2.8 Біорізноманіття

Рослинний і тваринний світ.

Рослинний світ Вінниччини вирізняється своїм багатством. У різноманітних природних комплексах на території області зустрічається близько 1200 видів рослин. Близько 200 видів рослин є рідкісними – такими, що зустрічаються лише в окремих місцевостях, урочищах або скорочують свій ареал. Практично всі види рослин приурочені до певних умов зростання, які виділяються на Східному Поділлі: по всій області поширені лісові та прибережно-водні види. Лучні та болотні види більш характерні для півночі Вінниччини, а степові – для півдня. Розсіяно по всій території Східного Поділля зустрічаються види вапнякових та гранітних відслонень. Надзвичайно багато в області заносних видів рослин, які ростуть переважно в місцях, де природний рослинний покрив порушений або зник взагалі. Тваринний світ області різноманітний. Однак, на фоні досить великого біорізноманіття, звичайно властивого лісостепу, все ж таки необхідно підкреслити певну тенденцію до збідненості фауни наземних хребетних області, що викликано напівізолюваністю внаслідок сильної фрагментації природних територій. Всього в області налічується близько 420 видів тварин, у т. ч. риб – 30, земноводних – 11, плазунів – 8, птахів – 300, ссавців – 70.

Ліси Вінниччини займають площу 380,3 тис. га (близько 13,8% її загальної площі), що робить область малолісною і лісодефіцитною. Для забезпечення екологічної рівноваги території Вінниччини, зменшення негативної дії ерозійних процесів на ґрунти та досягнення оптимального мінімального рівня лісистості 15% необхідно висадити не менше 31 тис. га нових лісів. Внаслідок моніторингу земельних ресурсів визначено, що на території Вінницької області загальна площа земель, які можуть бути надані під заліснення складає 5788,25 га. Це землі, які за своїми природними властивостями мають низьку продуктивність або характеризуються негативними природними властивостями: заболоченість, еродованість, наявність схилів крутизною більше 7 градусів.

Для отримання актуальної деталізованої інформації щодо характеристик рослинного покриву і тваринного світу громади необхідно виконати польові дослідження. Таку інформацію можливо отримати під час моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля.

Серед негативних факторів, що призводять до деградації біорізноманіття регіону слід назвати поширення інвазійних (чужорідних) видів рослин, що «заміщають» природні лучні та степові угруповання у їх оселищах.. Найбільша

загроза від інвазійних видів – це надзвичайно висока продуктивність насіння. Насіння інвазійних дерев легко розноситься по місту та за його межі. Його вивозять за межі міста із сміттям, воно розноситься вітром та водними потоками, на кузовах чи капотах автомобілів.

Інвазійні види збільшують викиди вуглецю з ґрунту. У тіні від крон інвазійних дерев стрімко починають рости інші небезпечні чужорідні рослини, звичні до такого сусідства (амброзія полинолиста тощо). Займаючи місце місцевих (аборигенних) трав'янистих рослин, такі "союзники" формують щільно затінену вологу ділянку, під якою більше нема тих посушливих умов. І в таких умовах накопичена протягом тисячоліть органіка стрімко розкладається бактеріями, призводячи до викиду в атмосферу сполук вуглецю, які рослини накопичували й зберігали в ґрунті століттями.

Інвазійні види призводять до швидкого випаровування вологи з ґрунту. Дереву здійснюють транспірацію (дихання), через яку волога, вилучена з ґрунтових горизонтів коренями дерев, випаровується через листя. Дослідження в кількох країнах показали, що посадка штучних лісонасаджень посухостійких чужорідних рослин саме в степах призводить до швидкого випаровування вологи з ґрунту. Випаровування води насадженнями, здатними дотягнутись корінням до ґрунтових горизонтів, значно перевищує обсяг атмосферних опадів, а отже, випаровуються ґрунтові води. У результаті від нестачі води гинуть самі насадження, на їхньому місці утворюються чагарники, які однаково продовжують витіснити місцеве біорізноманіття, виснажувати ґрунтове депо вуглецю, але при цьому зовсім не виконують тих функцій, задля яких висаджували дерева. Така ситуація складається тому, що лісові екосистеми за своїм змістом не є характерними для посушливих регіонів.

Загальна площа зелених насаджень міста становить 3 640,8 га, зокрема 971,8 га загального користування. Місто Вінниця є одним із небагатьох міст України, де спостерігається високий показник озеленення, що становить 9,4 м²/чол. Зелена зона міста представлена лісами державного лісового фонду Вінницького району.

Основними об'єктами озеленення є Центральний парк культури і відпочинку м. Вінниця, музей-садиба М.М. Коцюбинського, ботанічний сад «Поділля», парк острова «Кемпа», П'ятничанський парк, парк ім. Академіка Ющенка, парк біля півострову «Бригантіна», сквер біля кінотеатру «Росія», парк центрального стадіону «Локомотив», парк БК «Хімік», міський парк «Дружби народів», дендрарій лісово-дослідної станції, музей-садиба М.І. Пирогова.

2.9. Території ПЗФ

Динаміка зростання заповідності території області представлена на рис. 2.15. Видно, що за останні 6 років площа ПЗФ області залишається приблизно на одному й тому ж рівні.

На сьогоднішній день в області налічується 432 об'єкти природно-заповідного фонду (43 загальнодержавного значення, з них 1 національний природний парк та 389 місцевого значення, з них 4 регіональних ландшафтних парків), загальною площею 69 064,2 га, що складає 2,61 % від площі області. (згідно листа Управління розвитку територій та інфраструктури Вінницької ОДА №01-15-01/4323 від 09.12.21).

Згідно зауважень до Звіту від управління розвитку територій та інфраструктури. Вінницької ОВА, викладених в листі від 21.12.2023 №01-15-01-30-10-3013-23, на даний час: об'єктів ПЗФ - 433; загальнодержавних - 42; місцевого значення - 386; загальна площа об'єктів ПЗФ складає 66741,1437 га.

Національний природний парк «Кармелюкове Поділля» створений на півдні Чечельницького і Тростянецького районів з метою збереження, відтворення та

раціонального використання унікальних природних і історико-культурних комплексів Південного Поділля.

В басейнах найбільших річок області Південний Буг, Дністер та Мурафа створені регіональні ландшафтні парки, їх території є важливими елементами екологічної мережі, мають багатий рослинний і тваринний світ, унікальні ландшафтні комплекси та рідкісні історико-культурні пам'ятки:

- «Мурафа» створений у середній та нижній ділянці р. Мурафа, на території Чернівецького, Могилів-Подільського та Ямпільського районів;
- «Середнє Побужжя» створений у межах річкової долини р. Південний Буг, на території Тиврівського району;
- «Дністер» створений на території Могилів-Подільського та Ямпільського районів;
- «Немирівське Побужжя» створений у межах річкової долини р. Південний Буг, на території Немирівського району.

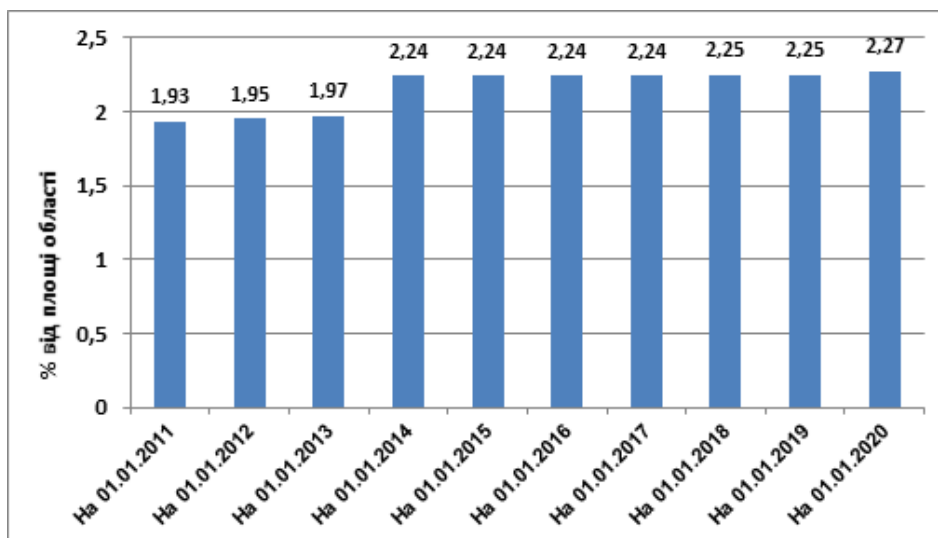

Рис. 2.22. Динаміка зростання площі природно-заповідного фонду Вінницької області

Технічна документація з винесення меж в натуру (на місцевість) виготовлялись для 38 об'єктів загальнодержавного значення (90,5% від загальної кількості об'єктів загальнодержавного значення) та 290 територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення (77 % від загальної кількості об'єктів місцевого значення). Території та об'єкти природно-заповідного фонду оформлені відповідними знаками та інформаційними матеріалами, межі цих територій та об'єктів нанесені на відповідні планово-картографічні матеріали.

Для отримання актуальної інформації про стан об'єктів ПЗФ необхідно виконати польові дослідження а також отримати інформацію, що міститиме оцінку законності дій, що призвели до змін стану таких об'єктів.

Перелік об'єктів, віднесених до природно-заповідного фонду в межах м. Вінниця подано в таблиці нижче.

Таблиця 2.5.

Реєстр /гноме	Назва	Площа, га	Указ,постанова, рішення, згідно яких створено об'єкт	Коротка характеристика	Користувачі	Місцезнаходження (район, сільська (міська, селищна) ради, лісництво
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення						
ППЗ 98/555	Ботанічний сад "Поділля	72,0	Постанова Держкомприроди УРСР від 30.08.90 р. № 18	Визначний ботанічний сад створений на честь 50-річчя Жовтня. На території ботсаду зростає понад 900 видів і форм дерев і чагарників. Особливу цінність мають унікальні асоціації лжетсуги, туї гігантської, платану західного, а також лікарські рослини	Вінницький Державний аграрний університет, ботанічний сад "Поділля"	м. Вінниця, вул. Пирогова,155
ППЗ 99/555	Центральний парк ім. М. Леонтовича	30,0	Постанова Держкомприроди УРСР від 30.08.90 р. № 18	Визначний парк культури створений в 1-й половині 19 ст. на основі природної грабової діброви. Насадження парку мають високу декоративність та багатий дендрологічний склад, серед яких є декілька 300-х річних дубів : червоний і каштанolistий, оксамит амурський , сосна веймутова.	КП ВМР «Дирекція парків та дозвілля територіальної громади	м.Вінниця, вул. Хлібна,1
Пам'ятки природи місцевого значення						
Ботанічні						
БПМ 101/555	Красень дуб	0,01	Рішення облвиконкому №371 від 29.08.84р.	Красивий екземпляр дуба звичайного віком понад 100 років	МКП «Вінницяз еленбуд»	м. Вінниця (біля будинку стоматполіклініки, 9-го Січня, 24)
БПМ 102/555	Дуб велетень	0,01	Рішення облвиконкому №371 від 29.08.84р.	Могутній 300 річний екземпляр дуба звичайного	МКП «Вінницяз еленбуд»	м.Вінниця , вул. Хмельницьке Шосе, 6
БПМ 4/555	Сосна веймутова (8 шт.)	0,05	Рішення облвиконкому №371 від 29.08.84р.	Цінна група рідкісної породи віком понад 80 років	МКП «Вінницяз еленбуд»	вул. братів Коріатовичів, 10б

БПМ 103/55 5	Алея горіха Зібольда	1,0	Рішення облвиконкому №371 від 29.08.84р.	Однорядна алея плодоносних дерев рідкісних в області - горіха Зібольда. Є окремі дерева горіха серцелистого,	МКП «Вінницяз еленбуд»	м. Вінниця вул. Пирогова, від №154 до "Електромер ежі"
БПМ 197/55 5	Алея вікових лип	3,8 (140)	Рішення облвиконкому №371 від 29.08.84р	Дворядна алея могутніх вікових лип з обох сторін дороги, створена в 80-х роках 18 ст. солдатами Суворова	Служба автомобі льних доріг у Вінницькій обл.	м. Вінниця – Хмельницьке шосе
Комплексні						
БПМ 209/55 5	Музей - садиба М.Коцюб инського	0,6	Рішення 13 сесії 22 скликання- ня облради від 26.12.97 р.	Садиба заснована в 1855 р. на території зростають: туя, липи віком понад 250 років, рідкісний тамариск, висаджений Коцюбинським, садок з яблунями та грушами	Літератур но-меморі альний музей ім. М. Коцюбинс ько- Го	м.Вінниця, вул.І.Бевза – пл.М.Коцюби нського
ББП Дуб Гаврил о	ББП Дуб Гаврило	0.01	Рішення 41 сесії Вінницької обласної ради 7 скликання від 17.12.2019 №918	охороняється як екземпляр дуба звичайного віком близько 200 років, знаходиться по	МКП «Вінницяз еленбуд»	вул. Миколи Оводова 89
Парки - пам'ятники садово-паркового мистецтва місцевого значення						
ППМ 2/555	П'ятнича нський парк	32,0	Рішення облвиконкому № 187 від 13.05.96, №335 від 22.06.72р.	Красивий ландшафтний парк, заснований в 2-ій половині 19 ст. В парку зростає 80 видів дерев і чагарників, в т.ч. – модрина поліська, дуб червоний, берека, катальпа, горіх чорний	Обласний ендокрин ологічний диспансер	м. Вінниця, вул. Мічуріна, 32
ППМ 3/555	Парк ім. О.І.Ющен ка	15,0	Рішення облвиконкому № 441 від 30.07.69, №335 від 22.06.72р.	Ландшафтний парк , розташований на мальовничому березі р. Південний Буг. Заснований в 1902 році під керівництвом головного лікаря Дорошкевича. В парку – алеї вікових дубів, модрина європейська, дуб червоний, горіх Зібольда, каштан, березовий гай, масив ялини звичайної	Обласна психоневр ологічна лікарня	м. Вінниця, вул. Пирогова, 109
ППМ 12/555	Дендрарі й лісово-д ослідної станції	5,8	Рішення облвиконкому № 441 від 30.07.69, №335 від 22.06.72 та	Створений в 1958-1959 роках, тут висаджений набір цінних видів дерев і чагарників (160 видів), в т.ч. – велика колекція горіхів: Зібольда, серцевидний,	Вінницька лісово- дослідна станція	м. Вінниця, вул.Максимо вича, 39

			№371 від 29.08.84р.	чорний, маньчжурський	гіркорі,	
ППМ 21/555	Музей –садиба М.І.Пирогова	18,7	Розпорядження Вінницької облдержадміністрації від 22.12.95 р. №200	Музей складається з будинку вченого, музею-аптеки, парку та яблуневого саду. Липова алея 300 річного віку, 2 величезні ялини, посаджені в 1862 році самим Пироговим. Є бузкова алея	Музей М.І.Пирогова	м. Вінниця, вул. Пирогова, 155

Нижче на рисунку показано схема розташування об'єктів ПЗФ на території Вінницької МТГ згідно даних публічної кадастрової карти [<https://map.land.gov.ua>].

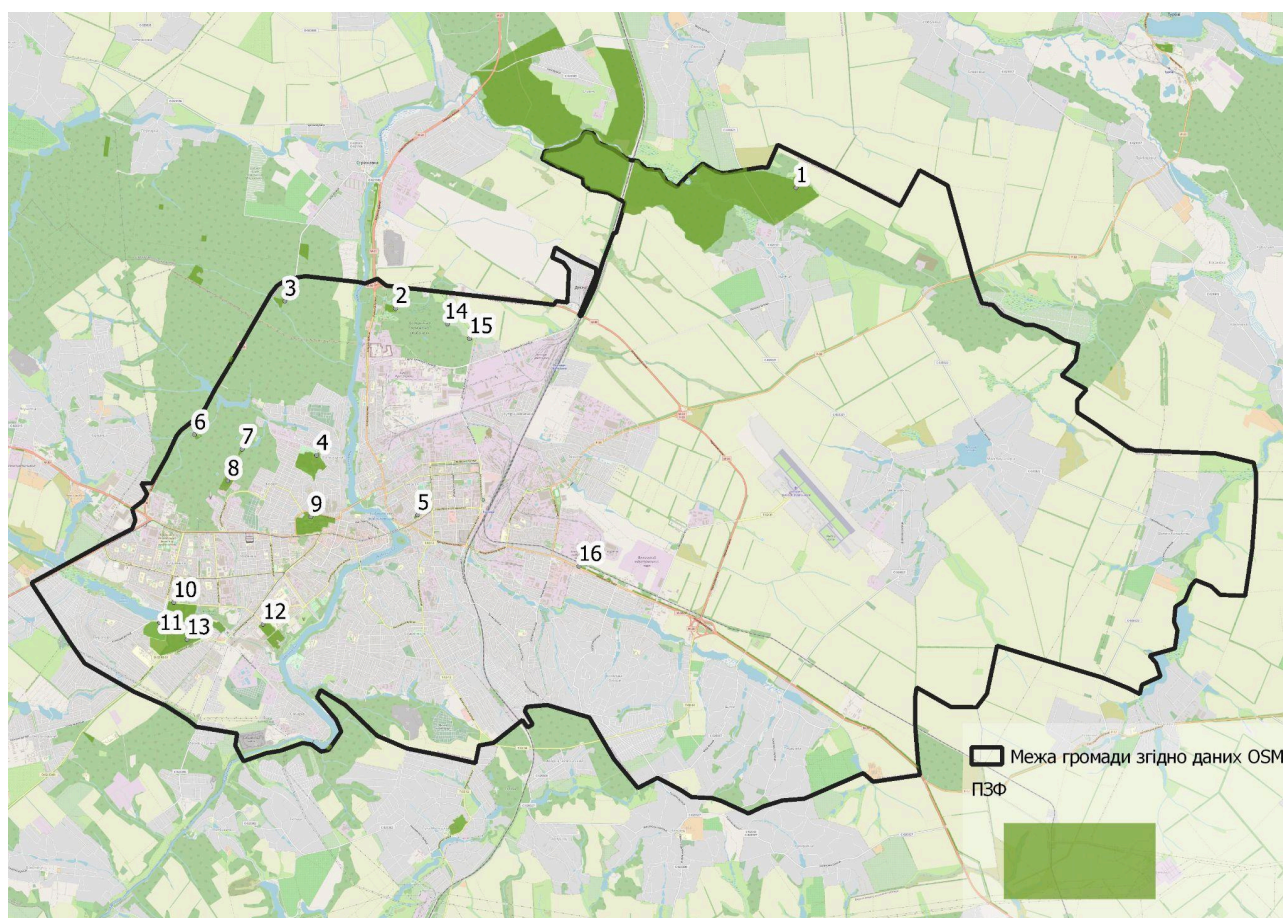

рис. 2.23. Розташування територій ПЗФ в межах громади згідно даних публічної кадастрової карти [<https://map.land.gov.ua>]

Згідно даних публічної кадастрової карти:

в межах пам'ятки місцевого значення Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «П'ятничанський парк» земельна ділянка 0510136600:02:010:0001 площею 0.5 га перебуває у комунальній власності;

в межах загальнозоологічного заказнику загальнодержавного значення «Буго-Деснянський» знаходяться земельні ділянки: 0520687300:03:009:0003 (Державна власність, 9.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг), 0520687300:03:009:0001 (Державна власність, 09.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг), 0520687300:03:009:0004 (Державна власність, 09.01 Для

ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг), 0520687300:03:009:0002 (Приватна власність, 09.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг);

місцева пам'ятка Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Дендрарій лісово-дослідної станції» знаходиться в межах ділянки 0520688900:01:020:0057 (Державна власність, 09.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг для ведення лісового господарства);

в межах парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Центральний парк культури і починку ім. Горького» знаходяться земельні ділянки 0510100000:02:026:0030 (Комунальна власність, 14.01 Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств, установ і організацій Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств, установ і організацій), 0510100000:02:026:0007 (Комунальна власність, Роздрібною торгівлі та комерційних послуг для комерційного використання), частково ділянка 0510136600:02:026:0021 (Комунальна власність, для Іншої комерційної діяльності для комерційних потреб), 0510136600:02:026:0022 (Комунальна власність, 03.07 Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі), 0510100000:02:026:0035 (Приватна власність, 03.08 Для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування);

в межах парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Ботанічний сад Поділля» ділянки 0510136600:02:072:0028 (Комунальна власність, 03.02 Для будівництва та обслуговування будівель закладів освіти Для будівництва та обслуговування будівель закладів освіти), частково ділянка 0510100000:02:072:0102 (Комунальна власність, 07.01 Для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення), 0510136600:02:072:0041 (Комунальна власність, 03.15 Для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови Для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови), 0510136600:02:072:0040 (Комунальна власність, 03.07 Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі), частково ділянка 0510136600:02:072:0039 (Комунальна власність, 03.07 Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі), 0510100000:02:072:0101 (Комунальна власність, 07.01 Для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення), 0510100000:02:107:0006 (Державна власність, 01.09 Для дослідних і навчальних цілей Для навчання та науково-дослідних цілей), 0510100000:02:107:0007 (Державна власність, 03.04 Для будівництва та обслуговування будівель громадських та релігійних організацій Для будівництва та обслуговування будівель громадських та релігійних організацій),

в межах місцевої пам'ятки Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Парк ім. О. І. Ющенка» ділянки 0510100000:02:080:0136 (Комунальна власність, 03.03 для будівництва і обслуговування будівель закладів охорони здоров'я та соціальної допомоги), 0510100000:02:084:0026 (Комунальна власність, 03.03 для будівництва і обслуговування будівель закладів охорони здоров'я та соціальної допомоги), частково ділянка 0510100000:02:080:0264 (Комунальна власність, 02.03 Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку для будівництва та обслуговування багатоквартирного

житлового будинку), частково 0510100000:02:080:0195 (Комунальна власність, 02.03 - Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку), частково 0510100000:02:080:0263 (Комунальна власність, 03.02 Для будівництва та обслуговування будівель закладів освіти для будівництва та обслуговування будівель закладів освіти), частково 0510100000:02:080:0351(Приватна власність, 02.03 Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку), частково 0510100000:02:080:0352 (Приватна власність, 03.15 Для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови). частково 0510100000:02:080:0066 (Приватна власність, 03.03 для будівництва та обслуговування будівель закладів охорони здоров'я та соціальної допомоги для будівництва та обслуговування будівель закладів охорони здоров'я та соціальної допомоги).

пам'ятка Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Михайлівська бучина» знаходиться на території ділянки 0510100000:01:120:0008 (Державна власність, 09.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг).

Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Бук європейський» знаходиться на території ділянки 0510100000:01:120:0008 (Державна власність, 09.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг).

Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Алея вікових лип» знаходиться частково в межах приватної власності різних власників із цільовим призначенням для ведення особистого селянського господарства.

2.10 Землі лісового фонду, паркові та рекреаційні насадження

Згідно відкритих даних на території громади знаходиться близько 1411.02 га (див. схему вище).

2.11 Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО

Через територію громади проходять території Смарагдової мережі [<http://emerald.net.ua/>, <https://map.land.gov.ua>, [Emerald.eea.europa.eu](http://emerald.eea.europa.eu/)], викопіювання місцерозташування яких згідно даних Публічної кадастрової карти подано нижче на рисунку.

Зокрема території Смарагдової мережі проходять через територію м. Вінниця та прилягає до с. Стадниця.

Серед територій Смарагдової мережі (за даними ДЗК):

UA0000333 - Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region, Кількість видів птахів: 9, Кількість інших видів: 8, Кількість типів природних оселищ: 21;

UA0000163 - Buho-Desnianskyi, Кількість видів птахів: 24, Кількість інших видів: 16, Кількість типів природних оселищ: 6.

Додаткова інформація про зазначені об'єкти знаходиться на офіційному сайті <https://emerald.eea.europa.eu/>.

Згідно даних сайту Рамського Бюро [<https://rsis Ramsar.org/ris/2387>] водно-болотні угіддя міжнародного значення на території Вінницької громади відсутні.

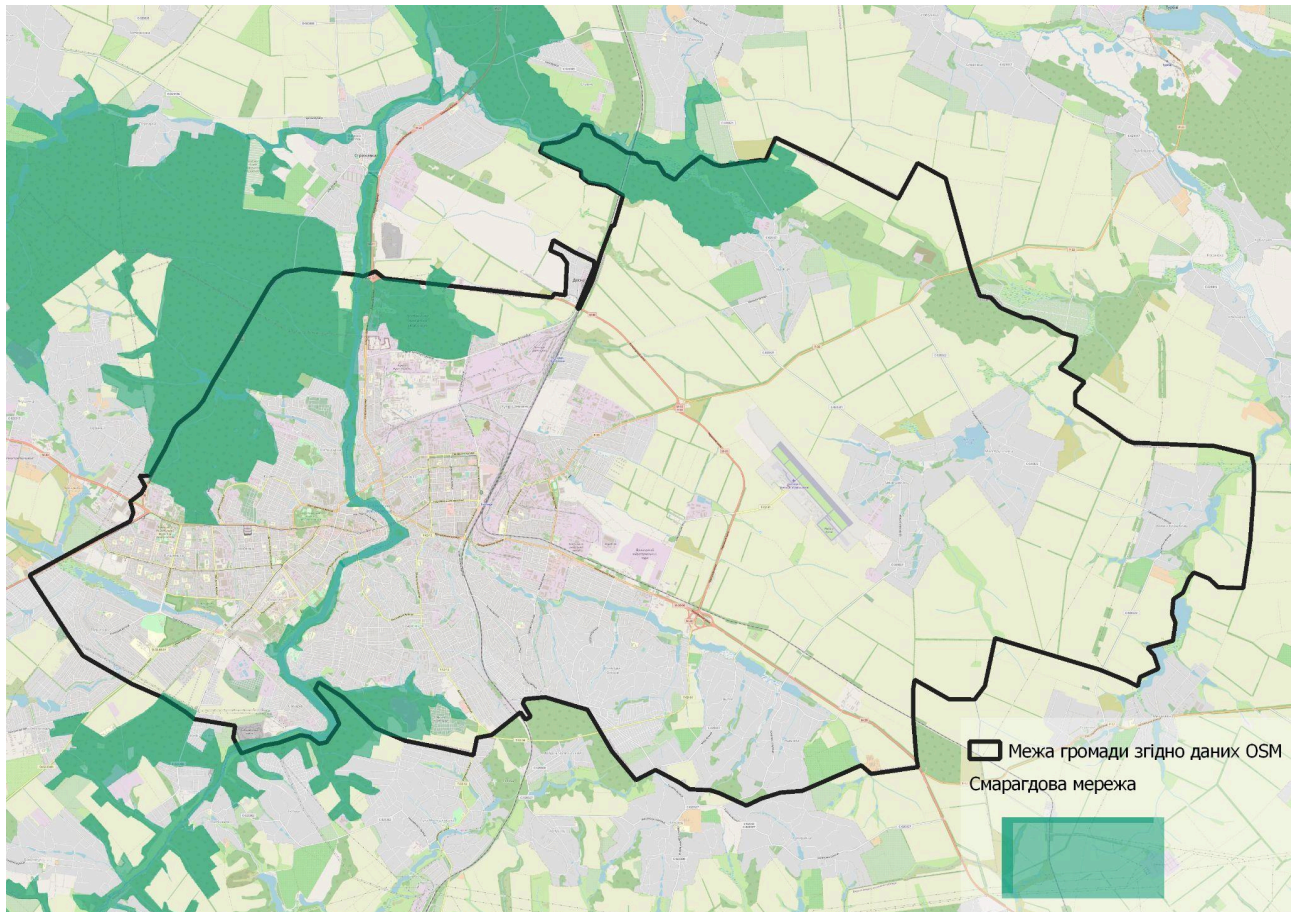

рис.2.24. Схема розташування територій Смарагдової мережі на території Вінницької громади¹⁵

Основною передумовою для створення Смарагдової мережі є Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), до якої приєдналися більшість країн Європи. Україна ратифікувала Бернську конвенцію у 1996 році. Одним із положень Конвенції, уточненим рядом подальших нормативних актів, стало створення мережі Територій Особливого Природоохоронного Інтересу (Areas of Special Conservation Interest, ASCI), які і є складовими Смарагдової мережі. Більш детально функціонування Смарагдової мережі прописане у ряді Резолюцій Бернської конвенції.

Положення Бернської конвенції є обов'язковими для України, яка ратифікувала дану конвенцію. Тим не менше, українське законодавство, яке б регулювало роботу Смарагдової мережі в Україні, наразі відсутнє, хоча й активно розробляється.

Мета Смарагдової мережі – забезпечити охорону оселищ та видів, наведених у Резолюціях 4 та 6 Бернської конвенції, відповідно. Для прикладу, Резолюція 4 передбачає охорону таких оселищ, як ацидофільні дубові ліси чи букові ліси. Резолюція 6 включає чимало лісових видів, наприклад, білоспинного та трипалого дятлів. Таким чином, наявність на певній території видів та оселищ з Резолюцій є передумовою для створення території Смарагдової мережі.

Збереження оселищ та видів у межах Смарагдової мережі реалізується через біогеографічний підхід. Це значить, що оцінка достатності визначених територій Смарагдової мережі для довгострокового збереження видів і оселищ

¹⁵ Примітка. Межі громади взято із відкритих даних про АТУ - <https://atu.decentralization.gov.ua>, межі ПЗФ та Смарагдової мережі взято із даних Публічної кадастрової карти - <https://map.land.gov.ua>, межі населених пунктів взято із відкритих даних OSM - <https://www.openstreetmap.org/#map=6/48.538/31.157>

проводиться в межах біогеографічних регіонів. Територія України розподіляється між континентальним біогеографічним регіоном (приблизно співпадає із Поліською та Лісостеповою кліматичними зонами), степовим (співпадає із Степовою кліматичною зоною та зоною субтропіків у Гірському Криму), альпійським (Українські Карпати) та паннонським біогеографічним регіоном, до якого входить рівнинна частина Закарпатської області.

2.12 Екомережа

Схема локальної екомережі на громаду не розроблена.

Згідно Закону України “Про екологічну мережу України” статті 5 До складових структурних елементів екомережі включаються: а) території та об’єкти природно-заповідного фонду; б) землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони; в) землі лісового фонду; г) полязахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду; г) землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами; д) землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів; е) інші природні території та об’єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, луки, кам’яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об’єкти, що мають особливу природну цінність); є) земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України; ж) території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України; з) частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання - пасовища, луки, сіножаті тощо; и) радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом.

Згідно статті 11 ЗУ “Про екомережу” місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі в межах своїх повноважень забезпечують: розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень; надання відповідно до закону фінансової та іншої підтримки власникам і користувачам земельних ділянок, що знаходяться в межах територій та об’єктів екомережі. В області затверджено Регіональну схему екомережі рішенням 10 сесії 6 скликання Вінницької обласної ради «Про затвердження регіональної екологічної мережі Вінницької області» від 14.02.2012 р. №282.

Згідно схеми екомережі, територія громади входить до Галицько-Слобожанського національного субширотного екологічного коридору..

Екологічні коридори регіонального рівня виконують сполучні функцію між ключовими територіями та забезпечують зв’язки між ділянками природних ландшафтів, що збільшує їх стійкість до впливу різних негативних факторів і покращує умови для збереження біологічного різноманіття. Екокоридори що проходять по території громади виділено на основі долин річок. Сполучна функція може виконуватись тут долинами річок, до яких примикають лісові та інші природні масиви. Проектування екологічних коридорів відбувається на основі контурів природних елементів ландшафтів, але у деяких випадках, ширина пропонуваніх коридорів менш ніж ширина долини. Це обумовлено тим, що з одного боку це полегшує подальшу імплементацію екологічної мережі зокрема узгодження з землекористувачами та землевласниками), а з іншого боку ширина коридорів достатня для міграцій та дисперсії тварин.

2.13 Перспективні до заповідання території в межах громади

Створення територій та об'єктів ПЗФ регулюється ст.ст. 51 – 53 ЗУ «Про ПЗФ». Відповідно до ст. 51 цього Закону підготовка і подання клопотань про створення чи оголошення територій та об'єктів ПЗФ можуть здійснюватись державними та науковими установами, природоохоронними громадськими об'єднаннями або іншими організаціями та громадянами.

Докладні рекомендації щодо пошуку територій під ПЗФ підготовлено МБО "Екологія - Право - Людина" (http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf).

У виборі ділянок, перспективних для заповідання, варто керуватися Оселищною директивою та зважати на наявність існування на територіях видів флори та фауни, занесених до Червоної книги України. Важливо пам'ятати про роль природно-заповідної мережі у показниках сталого розвитку країни.

Так рекомендованими під ПЗФ можуть бути наступні території в межах громади (опираючись на рекомендації http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf): природні ділянки, що можливо включити до складу існуючих територій природно-заповідного фонду; місця поширення видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, регіональних переліків видів флори та фауни, що охороняються в областях, а також місця поширення рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, місця поширення видів флори і фауни та оселища, що знаходяться під охороною Бернської конвенції (додатки конвенції I, II та III, Резолюції Постійного комітету конвенції № 4 (1996, 2010) «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» та № 6 (1998, 2011) «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів для їх збереження»); потенційними для заповідання є об'єкти-кандидати (які не мають статус об'єктів ПЗФ в Україні) Смарагдової мережі Європи, що створюється на виконання Бернської конвенції як аналог екомережі ЄС НАТУРА 2000; землі лісгосподарського призначення, насамперед лісові землі наукового призначення, рекреаційно-оздоровчі та захисні ліси, та інші ділянки лісів, важливі для збереження біорізноманіття; внутрішні природні та штучно створені водні об'єкти (водотоки, водойми), прибережні захисні смуги та водоохоронні зони, заболочені території, острови та інші водно-болотні угіддя, що не використовуються інтенсивно у сільському господарстві; заплави малих річок (долини річок, збережені у природному стані); сільськогосподарські угіддя екстенсивного використання (пасовища, сіножаті); території, на яких у минулому було здійснено заходи з консервації земель шляхом залуження; неугіддя, малопродуктивні, деградовані та еродовані землі, що підлягають відновленню; перелоги, що виведені з категорії орних земель; • природні степові ділянки (в сучасних умовах, як правило, розміщені на схилах та у яружно-балочних комплексах), якщо на їх території немає заростання деревною рослинністю, представленою інвазивними видами, а також якщо в минулому на цих ділянках не здійснювались заходи з лісорозведення.

В першу чергу, перспективними до заповідання є території Смарагдової мережі, які проходять в межах громади.

Для точної характеристики потенційних об'єктів ПЗФ мають бути надані геопросторові дані про території, зокрема інформація про рельєф, існуючі та проектні санітарні та планувальні обмеження. На час розробки Звіту геопросторових даних про територію громади не надано.

2.14 Історико-культурні об'єкти

Відомості про затверджені пам'ятки історико-культурного призначення не надано. Згідно відкритих даних на території громади розташовано близько 20.6 га

територій, віднесених до історико-культурного призначення, зокрема це території Церкви-усипальниці Пирогово та національний музей садиба імені М.І. Схему розміщення територій див. на рис. вище.

Особливої уваги потребують пам'ятки ІКС, що можуть бути пошкоджені або зруйновані внаслідок агресивних дій РФ. Також особливу увагу слід зосередити на тому, щоб наявні археологічні пам'ятки (кургани) не були пошкоджені (розорані) тощо.

2.15 Поводження з відходами

Динаміка утворення, перероблення та накопичення відходів у Вінницькій області представлена на рис. 2.14. Як можна бачити, кількість утворених відходів приблизно залишається на одному й тому ж рівні, невелика частина утворених відходів переробляється, а кількість накопичених відходів невпинно зростає.

Протягом 2019 року в області утворилось 2711,2 тис. т відходів I–IV класів небезпеки, в тому числі I–III класів небезпеки – 1,0 тис. т.

Найбільше відходів I–IV класів небезпеки утворилось у Гайсинському районі – 33,3% до загальної кількості, у місті Вінниці – 19,6% та Ладижині – 15,8%, а також Хмільницькому районі – 14,7%.

Від економічної діяльності підприємств утворилось 2554,1 тис. т відходів I–IV класів небезпеки, домогосподарств – 157,1 тис. т. 39,2% усіх відходів (1062,3 тис. т) утворилось у сільському, лісовому та рибному господарстві, 30,5% (826,9 тис. т) – у переробній промисловості, 15,7% (425,5 тис. т) – на підприємствах з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря.

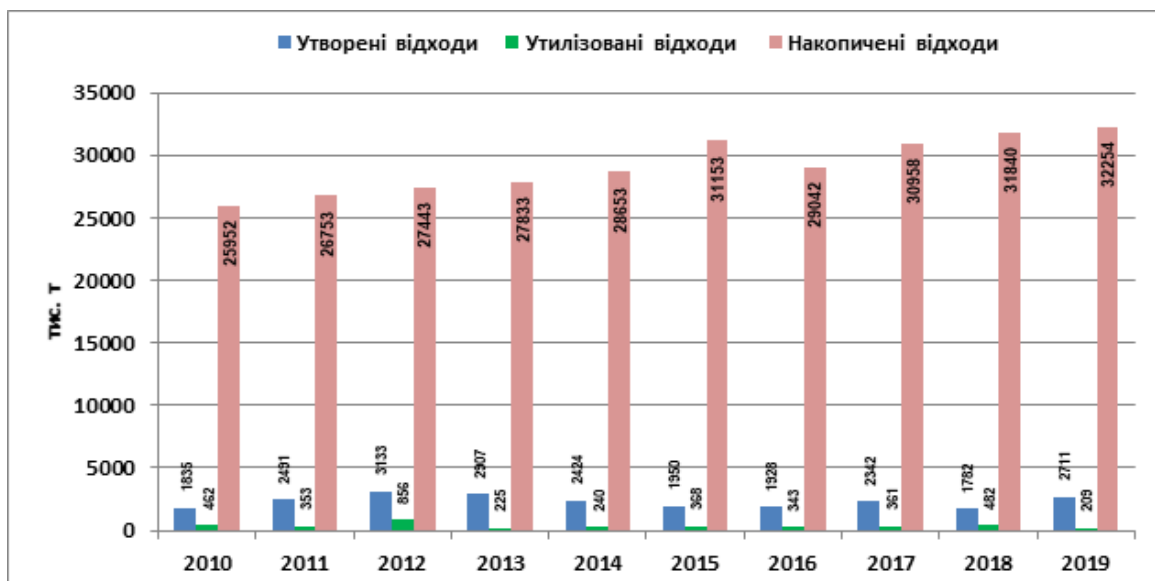

рис.2.25. Динаміка основних показників утворення та поведження з відходами у Вінницькій області з урахуванням відходів, утворених у домогосподарствах

За категоріями матеріалів у 2019 році найбільше утворилось відходів рослинного походження (1463,5 тис. т або 54,0% від загального обсягу утворених відходів), відходів згоряння (420,6 тис. т або 15,5%), змішаних та недиференційованих матеріалів (235,4 тис. т або 8,7%).

На кінець 2019 року у спеціально відведених місцях чи об'єктах економічно активних протягом звітного року підприємств області було накопичено 32254,4 тис. т відходів. Відповідно до статистичних даних відсутні відходи I–III класів небезпеки, накопичених у спеціальних місцях зберігання економічно активних підприємств.

На золошлаковідвалі Ладжинської ТЕС площею 186 га на початок 2019 року накопичено 28694,5 тис. т відходів. На полігоні твердих побутових відходів м. Вінниця (с. Стадниця Вінницького району) площею 16 га на початок 2020 року накопичено 2996,7 тис. т.

Відходи м. Вінниця. В середньому один мешканець Вінниці продукує 280 кг відходів впродовж 14 року. Ця цифра є значно меншою, ніж у середньому по країнах ЄС - 480 кг на одну особу (згідно з даними Євростату, 2016 рік). Проте рівень переробки відходів у країнах ЄС є значно глибшим та більш комплексним, ніж у Вінниці. Для прикладу, кожен швед продукує 443 кг відходів на рік, а ступінь переробки цих відходів (спалювання та сортування на вторсировину) складає більше 90 %. Враховуючи тенденцію до збільшення кількості відходів у Вінниці, це питання залишатиметься актуальним для міста все наступне десятиліття.

Згідно даних обласного управління статистики у Вінницькій області [https://www.vn.ukrstat.gov.ua] у м. Вінниця було утворено в 2019 р.: відходів I-IV класів небезпеки 531105,8 т, що складає 103,3% по відношенню до 2018 року; в тому числі відходів I-III класів небезпеки 1026,0т, що складає 127,7% по відношенню до 2018 року.

Відомості про поводження з відходами в м. Вінниця подано нижче в таблиці.

Таблиця 2.6

Утилізовано		Спалено		Видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти	
відходи	у т.ч.	відходи	у т.ч.	відходи	у т.ч.
I-IV класів	I-III класів	I-IV класів	I-III класів	I-IV класів	I-III класів
небезпеки	небезпеки	небезпеки	небезпеки	небезпеки	небезпеки
34635.7	4.6	54251.4	0.1	111658	-

Актуальна статистична інформація щодо поводження з відходами на території області та громади зокрема, відсутня.

На території м. Вінниця розташовано чотири станції прийому небезпечних відходів, докладні відомості про які розміщені на сайті Вінницької міської адміністрації¹⁶.

Таблиця 2.7

Назва	Адреса	Дата отримання ліцензії
Аварійно-рятувальний загін спеціального призначення Головного управління державної служби України з надзвичайних ситуацій у Вінницькій області.	23222, Вінницька обл., Вінницький р-н, с. Якушинці	2013-03-27
ТОВ «Подільська Січ»	21050, м. Вінниця, вул. Ватутіна, буд. 19	2013-12-03
ПП «Юреко»	21007, м. Вінниця, вул. Некрасова, буд. 25, оф. 210	2013-15-04
ТОВ «Вінекоресурс»	21022, м. Вінниця, вул. Айвазовського, буд. 4	2017-02-10

16

<https://www.vmr.gov.ua/Branches/Lists/Ecology/ShowContent.aspx?ID=19&Source=http%3A%2F%2Fwww%2Evmr%2Egov%2Eua%2FBranches%2FLists%2FEcology%2FAllContentItems%2Easpx&ContentTypeId=ox01007833393DECCB4DC1AB0D71AEF17E828200DA1DFDD1B27EF146923478EBB1829DC9>

На території міста Вінниця розташовано чотири пункти прийому вторсировини¹⁷.

На базі Донецького національного університету імені В.Стуса відкрито [станцію глибокого сортування сміття](#).

Згідно програми поводження з побутовими відходами на території Вінницької міської територіальної громади на період 2013-2020 роки, затвердженою Вінницькою міською радою від 26.12.2012р. № 1092 зі внесеними змінами від 22.02.2019 № 1584 [\[https://www.vmr.gov.ua/Docs/CityCouncilDecisions/2019/%E2%84%961584%2022-02-2019.pdf\]](https://www.vmr.gov.ua/Docs/CityCouncilDecisions/2019/%E2%84%961584%2022-02-2019.pdf) на даний час в існуючому секторі поводження з побутовими відходами задіяні наступні перевізники: КУП «ЕкоВін», ТОВ «АТП 0128», ФОП Кулик В.В., ФОП Кулик М.В., ПП «Явір плюс» та ін., загальна кількість спецтехніки - 46 одиниць.

Близько 75% відходів, які утворюються на території багатоповерхової забудови, вивозиться у нічний час. Відходи з приватного сектору міста вивозяться протягом дня.

Весь обсяг утворених побутових відходів на території Вінницької міської територіальної громади захоронюється на полігоні побутових відходів, який розташований за межами с. Стадниця Вінницького району, та функціонує з 1982 року. На сьогоднішній день тіло полігону має площу 13,8 га, де накопичено близько 13 млн. м.куб. відходів. Побутові відходи, які вивозяться на Стадницький полігон, являють собою відходи з житлових будинків - харчові відходи, кімнатне та дворове сміття, скло, шкіра, гума, папір, метал, відходи від ремонту квартир, зола і шлак, великі предмети домашнього вжитку, побутові відходи торговельних підприємств та установ культурно-побутового призначення, відходи підприємств громадського харчування, відходи ринків, побутові відходи лікувальних установ, вуличне сміття, будівельні відходи.

Здійснюється постійний контроль за впливом на навколишнє природне середовище: досліджуються та беруться проби ґрунтів, води, повітря. За допомогою відділу цивільного захисту населення і територій Вінницької міської ради проводяться заміри радіаційного фону на полігоні побутових відходів та навколишній території. Питання переробки полігонного газу на сьогоднішній день є актуальним та необхідним для оптимізації проблеми поводження з відходами у Вінницькому регіоні, що дозволить зменшити шкідливий вплив полігону на атмосферне повітря та отримати додаткові кошти на утримання та в подальшому на рекультивацию власне полігону побутових відходів. З метою запровадження даної технології у 2008 році Вінницькою міською радою було укладено угоду з німецькою компанією HAASE про співпрацю; у 2010 році проведено перший етап робіт по облаштуванню шести газодобувних свердловин на міському полігоні та здійснено пробний відбір звалищного газу. Як показали пробні відкачки газу його кількість достатня для промислового видобування та становить близько 320 м3 на годину. У 2011 році завершено роботи з подальшого буріння додаткових експлуатаційних свердловин. На сьогоднішній день облаштовано 26 свердловин по відбору газу, прокладено колектори по відкачці газу та встановлено газозбірну станцію зі станцією по збору конденсату. На даний час встановлено факельну установку по спалюванню полігонного газу. Факельна установка - це високотемпературний факел, що служить для згорання газу, який містить метан, при температурі 1000° С. Вміст метану складає 25-46% об'єму. Інші компоненти вважаються інертними. Високотемпературний факел оснащений всім необхідним для автоматичної роботи обладнання. В процесі спалювання досягається зменшення викиду парникових газів

17

<https://www.vmr.gov.ua/Branches/Lists/Ecology/ShowContent.aspx?ID=19&Source=http%3A%2F%2Fwww%2Evmr%2Egov%2Eua%2FBranches%2FLists%2FEcology%2FAllContentItems%2Easpx&ContentTypeld=0x01007833393DECCB4DC1AB0D71AEF17E828200DA1DFDD1B27EF146923478EBB1829DC9>

в атмосферу з перерахунку на вуглекислий газ в межах 21 разу (згідно з коефіцієнтами по Кіотському протоколу). Роботи виконано за рахунок коштів спільного українсько-німецького підприємства «АЕУ» (представник «HAASE» в Україні) та КУП «ЕкоВін». Усе наявне обладнання встановлено німецькою стороною з відшкодуванням його вартості після продажу сертифікатів CO₂. Кошти, що будуть надходити після продажу сертифікатів за зменшення забруднення навколишнього середовища, будуть використані на рекультивацію полігону. Орієнтовний термін видобутку газу - 15-20 років. З екологічного погляду даний проект має наступні переваги: 1. Шкідливий газ метан перетворюється у вуглекислий газ, що сприяє поліпшенню клімату. 2. Завдяки спалюванню метану тепер унеможливується самозагорання ТПВ на полігоні і таким чином зменшується розповсюдження задимленості та чадних газів в населених пунктах, наближених до полігону. 3. Всі отруйні супутні гази, що виділяються на полігоні, спалюються разом з метаном у високотемпературному факелі і завдяки цьому поліпшується стан довкілля навколо полігону. 4. Завдяки дегазації полігону осідання та ущільнення відходів відбувається у 3 рази швидше.

Пріоритетним завданням для Вінницької міської територіальної громади є будівництво комплексу по знешкодженню побутових відходів (на території Людавської сільської ради Жмеринського району Вінницької області), що сприятиме в цілому покращенню переробки побутових відходів не тільки обласного центру, але й навколо розташованих населених пунктів і дасть можливість вирішити питання недопущення утворення стихійних сміттєзвалищ у лісових масивах та навколо населених пунктів.

На даний час основними проблемними питаннями у сфері поводження з побутовими відходами на території Вінницької міської територіальної громади є: перевантаженість діючого полігону побутових відходів та негативний вплив його на навколишнє природне середовище; соціальна напруга серед мешканців навколишніх сіл щодо використання полігону побутових відходів поблизу с. Стадниця; висока вартість впровадження новітніх технологій у сфері поводження з побутовими відходами, в тому числі і будівництво нового сучасного сміттєпереробного комплексу; недостатнє охоплення контейнерним методом збору побутових відходів приватного сектора міста. Сміттєзвалища є серйозним джерелом забруднення і повітряного, і водного середовища та як наслідок несуть загрозу здоров'ю людей [http://epl.org.ua/human-posts/styhijni-zvalyshha-shkoda-zdorov-yu-i-dovkillyu-ta-rekomendatsiyi/].

Докладніші відомості наведено в програмі поводження з відходами - <https://www.vmr.gov.ua/Docs/CityCouncilDecisions/2019/%E2%84%961584%2022-02-2019.pdf>.

Для забезпечення сталого управління відходами в Вінницькій області з урахуванням положень концепції сталого розвитку та дотриманням ієрархії пріоритетів управління відходами розроблено та прийнято Регіональний план управління відходами Вінницької області на період до 2030 року [http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/ODA/ogoloshenia/RPUV1507.pdf].

Відомості про кількість відходів в громаді не надано.

Для населення громади обсяг відходів від життєдіяльності осіб спрогнозовано згідно вимог ДБН Б.2.2-12:2019, із розрахунку 300 кг/особу в рік, спираючись на існуючу кількість мешканців. Згідно експертних досліджень, виконаних проектом DESPRO у 2011 -2019 роках, висловлено припущення щодо морфологічного складу відходів наведено в таблиці та на рисунку нижче.

Таблиця 2.8.

Населений пункт	Органічні відходи (харчові, рослинні), т/рік	Папір, картон, т/рік	Метал, т/рік	Полімер на упаковку, т/рік	Скло, т/рік	Небезпечні відходи, т/рік	Інше, т/рік	Усього, т/рік
Вінницька МТГ (населення - 387,4 тис.)	33088.18	6155.94	1154.24	8464.42	6925.43	5386.45	20622.4	81797.06

Розрахунок, за умови 0.3т./людини в рік, тон

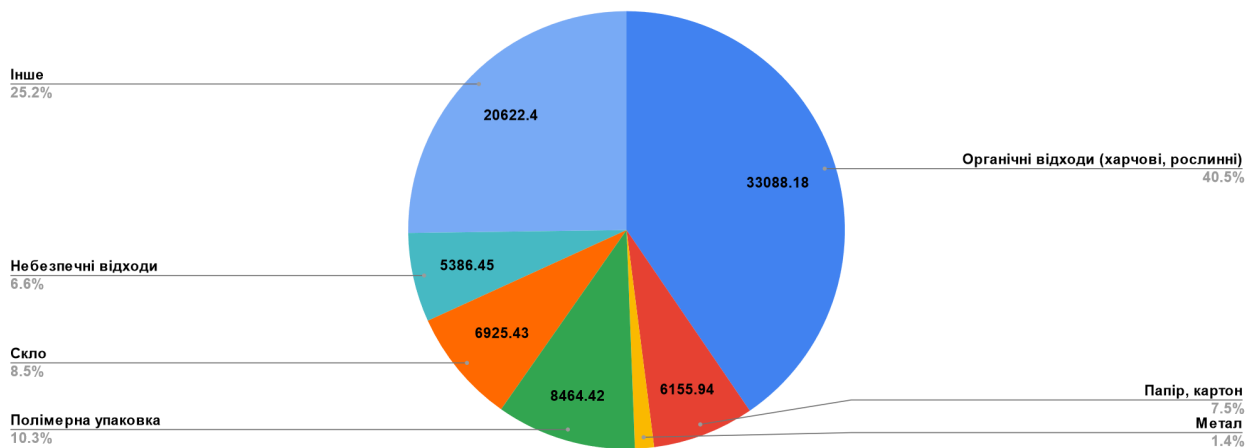

рис. 2.26. Загальний розподіл відходів у Вінницькій МТГ

2.16 TOWS аналіз

Таблиця 2.9

	<p>Зовнішні фактори. Можливості (O)</p> <p>Сприятливе географічне положення. Активна позиція влади щодо інноваційного розвитку громади. Спрямованість на дотримання принципу 5R (refuse, reduce, reuse, repurpose, recycle) – уникай зайвого використання, зменшуй його, використовуй повторно, використовуй з іншою метою та переробляй уже використане. Спрямованість влади на вирішення питань поводження з відходами та їх переробку. Високий показник озеленення м. Вінниця в порівнянні з іншими містами, що становить 9,4 м²/людину.</p>	<p>Зовнішні фактори. Загрози (T)</p> <p>Військова агресія з боку РФ; ● Зростання рівня захворюваності населення через забруднення навколишнього середовища. ● Подальше забруднення водних об'єктів, можливе погіршення якості питної води. ● Міграція населення у більш урбанізовані населені пункти та закордон. ● Низький рівень екологічної свідомості та відповідальності з боку населення та суб'єктів господарювання. ● Відсутність достовірних даних щодо кількісних і якісних характеристик зелених насаджень. ● Погіршення демографічної ситуації. ● Відсутність єдиної системи даних щодо екологічного стану довкілля. ● Перевантаження полігону для захоронення побутових відходів. ● Відсутність налагодженої системи збору та вивезення небезпечних відходів в складі побутових відходів. ● Занепад і втрата потенціалу малих річок міста Вінниці. ● Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку.</p>
<p>Внутрішні фактори. Сильні сторони (S)</p> <p>Зростання фінансової спроможності міста, посилення фінансової децентралізації. Розширення можливостей залучення коштів в проекти регіонального розвитку. Покращення системи землеробства шляхом</p>	<p>SO</p> <p>"Максі-Максі" Стратегія, що використовує сильні сторони для максимізації можливостей</p> <p>Впровадження Зеленого Курсу Розвиток органічного сертифікованого</p>	<p>ST</p> <p>"Максі-Міні" Стратегія, що використовує сильні сторони для мінімізації загроз</p> <p>Заходи із охорони довкілля, розширення ключових заповідних територій, розширення буферних територій екомережі, в яких можна вести</p>

<p>дотримання принципів органічного землекористування. Збільшення кількості та площі об'єктів природно-заповідного фонду. Налагодження відносин з бізнесом. Будівництво підприємства із комплексної переробки відходів.</p>	<p>землеробства, для експорту продукції із високою доданою вартістю в країни ЄС та Північної Америки. Доступ до інвестицій в органічне землеробство, за умови розширення територій з природоохоронним статусом (зокрема буферних територій екомережі) і подальша сертифікація сільськогосподарської продукції відповідно до Директиви ЄС №834/2007. Економічна діяльність, пов'язана із біосеквестрацією вуглецю і торгівля дозволами на викиди вуглецю.</p>	<p>сертифіковане органічне землеробство та розвивати зелений туризм. Створення аналітичної цифрової системи управління громадою, що поєднуватиме екологічний кадастр, систему моніторингу довкілля та містобудівний кадастр, для прогнозування антропогенної діяльності та попередження розвитку негативних тенденцій. Цифрова освіта для ГО та адміністрації громади з метою створення управлінського кадрового резерву.</p>
<p>Внутрішні фактори. Слабкі сторони (W)</p> <p>Застарілі технології на виробництвах Значне моральне і фізичне зношення інженерно-технічної інфраструктури, транспортної інфраструктури Низька якість питної води, забруднення та погіршення стану водних об'єктів (в т.ч. незадовільний стан р. Південний Буг (4 рівень забруднення) та його погіршення. Забруднення стічними водами промислових підприємств, сільськогосподарського виробництва, комунального господарства р. Південний Буг Високий рівень розораності земель Накопичення побутових відходів та невідповідність цим об'ємам відходів існуючих методів їх знешкодження. Зростання обсягів промислових відходів I-III класів небезпеки Невирішене питання наявних на території громади небезпечних відходів підприємств-банкрутів Відсутність дієвого механізму зонування території з урахуванням архітектурних, історичних, топографічних та інших особливостей окремих ділянок під розміщення пересувних об'єктів торгівлі та пунктів сезонної торгівлі.</p>	<p>WO</p> <p>"Міні-Максі" Стратегія, що підсилює слабкі сторони за допомогою переваг, які дають можливості</p> <p>Впровадження системи містобудівного кадастру, просторової аналітики для управління територіями та моніторингу довкілля, що зокрема дасть можливість ефективно управляти відходами. Залучення фінансування за державними та міждержавними програмами для розвитку інфраструктури, зеленого туризму, органічного землеробства, відновлення довкілля. Впровадження індикаторів цілей сталого розвитку в управління.</p>	<p>WT</p> <p>"Міні-Міні" Стратегія, що мінімізує слабкі сторони та уникає загроз</p> <p>Впровадження роздільного збору відходів, стратегії Zero waste. Заповідання територій, зменшення споживання води. Відмова від споживання вихопного палива, Пропаганда здорового способу життя, Розробка та впровадження стратегії адаптації до змін клімату. Збір та кадастрування даних моніторингу довкілля</p>

<p>Відсутність постійного лабораторного контролю на окремих ринках.</p> <p>Недотримання закладами торгівлі, ресторанного господарства послуг та розваг правил акустичного режиму та громадського порядку у вечірній та нічний час.</p> <p>Надмірна зношеність та/або відсутність тротуарів з обох боків майже третини вулиць, особливо в мікрорайонах з приватною забудовою.</p> <p>Недостатня розгалуженість мережі закритої зливової каналізації та її низька пропускна здатність, відсутність на мережах зливової каналізації локальних очисних споруд.</p> <p>Зношеність рухомого складу міського електротранспорту, контактної мережі, колійного та енергетичного господарства КП «Вінницька транспортна компанія».</p> <p>Вичерпаний міжремонтний ресурс штучних покриттів аеродрому КП «Аеропорт Вінниця»: злітно-посадкової смуги, руліжної доріжки, перону та стоянки.</p> <p>Незадовільний стан систем водопостачання та водовідведення.</p> <p>Незадовільна якість питної води.</p> <p>недотримання підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування; низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів, зростання одиниць автомобільного транспорту.</p>		
--	--	--

2.17. Основні наявні екологічні проблеми території громади

Інформацію про ймовірні впливи, яких можуть зазнавати компоненти довкілля в межах громади систематизовано у наведеній нижче таблиці 2.10, із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

2.18 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено

Клімат і обіг парникових газів

Згідно доповіді про стан навколишнього середовища в Вінницькій області за 2019 рік [<http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/departament-apk/doc/OperMonitor/Dopov/Dop2019.pdf>] на території області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України.

Щомісячно температурний режим перевищував норму. Найбільші відхилення від норми спостерігалися в лютому, березні, червні, листопаді та грудні.

Для вирішення проблем зменшення викидів парникових газів та адаптації екосистем до зміни клімату, в першу чергу, необхідно вивчати, контролювати та прогнозувати ці зміни на майбутнє. Необхідно проводити глибокі системні дослідження та інформаційні кампанії серед населення з метою ознайомлення з проблемою глобальної зміни клімату. Доцільно такі дослідження робити в межах розроблення Плану дій зі сталого енергетичного розвитку та клімату громади.

Враховуючи існуючі кліматичні тенденції можна прогнозувати подальше зменшення вологості регіону, що середньострокової перспективі призведе до драматичних змін у співвідношенні секторів економіки громади.

Водні ресурси

Враховуючи існуючу динаміку, прогнозується подальше погіршення стану водних ресурсів через урбанізацію, інтенсивне сільське господарство та відсутність централізованих систем очистки господарсько-побутових та дощових вод у частині населених пунктів громади, а також незадовільний їх технічний стан в частині населених пунктів. Річка Південний Буг наразі вже відноситься до четвертого рівня забрудненості (передостанній у цій класифікації) і спостерігається тенденція погіршення стану води за останні роки. Також у зв'язку із змінами клімату прогнозується поступове зменшення вологості річок басейну через недостатню кількість опадів, які є основним джерелом наповнення річок регіону. Це призведе до ускладнень у веденні сільськогосподарської діяльності.

Через відсутність вуличної дощової та господарської систем каналізації (в деяких населених пунктах громади), а також розвиток сільськогосподарського комплексу, порушення режимів використання ПЗС прогнозується подальше забруднення водою зазначеними вище чинниками. Більш точний прогноз зміни стану водоюм можливий лише після проведення відповідних польових досліджень.

Існує загроза руйнування екосистем внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС річок та інших водних об'єктів.

Таблиця 2.10

	Характер та джерело негативного впливу	Компоненти, що зазнають впливу						Види і біотопи	Образ ландшафту
		Атмосферне повітря	Поверхневі води	Грунтові води	Підземні води	Грунти			
1.	Замулення, забруднення та заростання річок, а також недотримання режиму обмеженого господарювання на прибережних захисних смугах		+	+	+		+	+	
2.	Низька якість питної води через незадовільний технічний стан водопровідних споруд і мереж та значна їх зношеність		+	+	+				
3.	Незадовільний стан р.Південний Буг, зокрема - четвертий рівень забрудненості (передостанній у цій класифікації), тенденція погіршення стану води за останні роки.		+	+	+				
4.	Відсутність культури економії та бережливого ставлення до води		+	+	+		+		
5.	Забруднення стічними водами промислових підприємств, сільськогосподарського виробництва, комунального господарства р. Південний Буг, скидання у водойми неочищених вод		+	+	+	+	+	+	
6.	Зростання обсягів побутових відходів та невідповідність утворюваним об'ємам існуючих методів їх знешкодження. Зростання обсягів промислових відходів I-III класів небезпеки	+	+	+	+	+	+	+	
7.	Невирішеність питання щодо наявних на території громади небезпечних відходів підприємств-банкрутів	+	+	+	+	+	+	+	
8.	Викиди від стаціонарних (підприємства) та пересувних (автотранспорт) джерел забруднення, через недотримання підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування; низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів, зростання одиниць автомобільного транспорту	+	+	+	+	+			
9.	Недостатня розгалуженість мережі закритої зливової каналізації та її низька пропускна здатність, відсутність на мережах зливової каналізації локальних очисних споруд		+	+	+	+			
10.	Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку	+	+	+	+	+	+	+	
11.	Зменшення зелених насаджень (особливо це стосується територій, запланованих під будівництво); відсоток втрачених зелених насаджень переважає над відсотком відновлених; відсутність паспортизації та належного обліку зелених насаджень та водних об'єктів	+	+				+	+	

Атмосферне повітря

У зв'язку зі збільшенням обсягів виробництва, старінням технологій та обладнання, пошкодженням покриття автомобільних доріг та старіння транспортних засобів передбачається незначне систематичне збільшення шкідливих викидів в атмосферне повітря. Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе незначне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів.

Серед антропогенних джерел забруднення в громаді транспорт займає друге місце після промисловості, оскільки поставляє в природне середовище значні маси пилу, сажі, відпрацьованих газів, мастил, важких металів та інших речовин. Стан дорожнього покриття має безпосередній вплив на кількість шкідливих викидів від автомобілів.

Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе незначне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів. Детальний прогноз впливу забруднення атмосфери на здоров'я населення можливий лише після отримання даних польових досліджень та локальних статистичних даних на рівні населених пунктів, а також детальної інформації про місце розташування підприємств, їх характеристики та розміри СЗЗ в громаді та на прилеглих до неї територіях.

Радіаційний стан

Дані відсутні.

Земельні ресурси та ґрунти

Землекористування на Вінниччині супроводжується високим рівнем розораності схилівих земель, розширенням посівних площ просапних культур, недостатньо обґрунтованою широкомасштабною меліорацією перезволожених, заболочених земель, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженням індустриальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликало відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі. До негативних змін структури ґрунтів, їх фізико-хімічних і біологічних властивостей призвели наслідки внесення мінеральних добрив й пестицидів у попередні роки. Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Повне знищення ґрунтового покриву спостерігається в процесі селитебного, промислового, дорожнього й інших видах будівництва.

Враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій Смарагдової мережі, водних об'єктів, лісів, природно-заповідного фонду, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. Приватизація таких територій, без попередньої оцінки їх екосистемних послуг, призведе до зменшення біорізноманіття, фінансового збіднення громади, обмеження можливостей для соціального та економічного розвитку.

Відходи

Докладні відомості щодо проблематики у питанні вирішення відходів та наведено в програмі поводження з відходами -

<https://www.vmr.gov.ua/Docs/CityCouncilDecisions/2019/%E2%84%961584%2022-02-2019.pdf>.

На даний час основними проблемними питаннями у сфері поводження з побутовими відходами на території Вінницької міської територіальної громади є: перевантаженість діючого полігону побутових відходів та негативний вплив його на навколишнє природне середовище; соціальна напруга серед мешканців навколишніх сіл щодо використання полігону побутових відходів поблизу с. Стадниця; висока вартість впровадження новітніх технологій у сфері поводження з побутовими відходами, в тому числі і будівництво нового сучасного сміттєпереробного комплексу; недостатнє охоплення контейнерним методом збору побутових відходів приватного сектора міста.

Детальніший прогноз змін стану довкілля можливий за умови проведення польових досліджень зазначених об'єктів негативного впливу та аналізу проб води, повітря та ґрунту тощо. Відбір зразків для аналізу доцільно робити у зонах векторного впливу цих об'єктів.

Біорізноманіття, природоохоронні території

Природоохоронні території в межах території громади можуть зазнавати антропогенного тиску зі сторони населених пунктів, промислових підприємств, несвідомого ставлення до навколишнього середовища зі сторони населення тощо. Зі сторони органів влади спостерігається тенденція до спрямування ресурсів на збільшення природоохоронних територій та їх захисту через реалізацію державних та регіональних програм охорони навколишнього природного середовища та вимог законодавства України та міжнародних договорів. Крім того, виконання вимог Закону України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року", також сприятиме розвитку природно-заповідного фонду.

Таким чином передбачається тенденція до збільшення % території ПЗФ громади та їх охорони, а отже застосування заходів до зменшення антропогенного тиску на них.

Враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій Смарагдової мережі, водних об'єктів, лісів, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. Ріст ризиків знищення природоохоронних територій росте також через відсутність в громаді розробленої схеми локальної екомережі.

Історико-культурні об'єкти

Оцінити ризики неможливо через брак інформації про наявність, точне розміщення, статус таких об'єктів.

Стан здоров'я мешканців

За умови збереження існуючої ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами промислової діяльності, автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального поводження із відходами, в тому числі ріст кількості несанкціонованих сміттєзвалищ, можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунті, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Підвищення ступеня забруднення об'єктів навколишнього середовища обумовлює формування підвищеного ризику розвитку випадків інших захворювань. Згідно з даними Є.І. Гончарук (1997 г.), із забрудненням навколишнього середовища пов'язано близько 20% всіх випадків захворювань і 60% неправильного фізичного

розвитку, а також більше половини випадків смерті. Поряд зі складною екологічною ситуацією, яка є причиною не тільки прямого екологічного збитку, пов'язаного із забрудненням і деградацією навколишнього середовища, але і веде до соціально-екологічних втрат, в зв'язку зі шкідливим впливом чинників навколишнього середовища на стан здоров'я населення, серед яких, негативний вплив на рівень і тенденції надають і несприятливі умови праці. На стан здоров'я населення впливають численні фактори, основними з яких є: - обсяги, структура, якість і стандарти споживання; - стан навколишнього середовища і умови праці; - позитивні і негативні процеси, що протікають в суспільстві і природному середовищі; - ефективність функціонування системи охорони здоров'я.

За оцінкою фахівців США, перераховані фактори здійснюють на здоров'ї людини різний вплив: - спосіб життя - 51,2%; - навколишнє середовище - 19,9%; - спадковість - 20,4%; - рівень охорони здоров'я - 8,5% [<http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf>].

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту, геопросторових даних щодо розміщення виробництва, СЗЗ, розсіювання викидів, місць проживання та кількості населення.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Вінницька громада межує із такими громадами як Якушинецька СТГ, Стрижавська СТГ, Турбівська СТГ, Вороновицька СТГ, Лука-Мелешківська СТГ, Агрономічна СТГ.

Вінницька громада, відповідно до отриманих даних та інформації з відкритих джерел, має ряд проблем із утилізацією, переробкою побутових відходів, окремі проблеми із водопостачанням та каналізування населених пунктів (подекуди застарілі системи та обладнання), а також забруднення від промислової діяльності, зокрема, транспортної сфери. Інформацію про впливи, яких можуть зазнавати як власне територія громади, так і прилеглі території сусідніх громад зі сторони Вінницької громади, систематизовано у наведеній нижче таблиці із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

Таблиця. 3.1
 Компоненти, що зазнають негативного впливу

Чинники негативного впливу	Компоненти довкілля, що зазнають негативного впливу							
	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту	Клімат
зі сторони нежитлових будівель	Т	ДВ	ДВ	-	-	фрагментація	-	формування теплових островів
зі сторони житлової забудови	Т	ДВ	ДВ	-	-	фрагментація	-	формування теплових островів, С,П
зі сторони промислових підприємств (в тому числі с/г підприємств, фермерських господарств)	АМ, Т, АЗ, П	ДВ, скидання неочищених стічних вод	ДВ, стоки/інфільтрація	ДВ, стоки/інфільтрація	ДВ,М	фрагментація	візуальний вплив	формування теплових островів, П
Фінансово-економічні відносини	-	-	-	-	-	-	-	-
Реальний сектор економіки	АМ, Т, АЗ, П, Е	ДВ, Р	ДВ	інфільтрація	ДВ,М	фрагментація	візуальний вплив	С,П
Сфера житлово-комунального господарства	АМ, Т, АЗ, П, Е	ДВ, Р	ДВ, стоки/інфільтрація	інфільтрація	ДВ,М	фрагментація	візуальний вплив	С,П
Соціальна сфера	АМ, АЗ	-	-	-	-	-	-	-

Муніципальне управління	-	-	-	-	-	-	-	-
зі сторони поводження з ТПВ	АМ, Т	ДВ, Р	ДВ, стоки/ інфільтрація	інфільтрація ДВ,Р	ДВ	фрагментація	ЕЗ, зниження якості ландшафту через поширення неприємних запахів, візуальний вплив	Т
Території с/г призначення	ймовірно виникнення пилового забруднення	ДВ	ДВ, Р	-	ДВ,Р	фрагментація	-	-

ДВ - дощові води, АМ - атмосфера (механічне перенесення впливу, запахи та механічні частинки),

АЗ - Атмосфера (звукове навантаження),

Е - електромагнітне випромінювання,

П - емісія парникових газів, /С - світлове забруднення

ЕЗ - естетичне забруднення (зниження естетичного сприйняття і оцінки ландшафту)

Т - теплове забруднення, М-механічне забруднення /Р - прямий механічний вплив (наприклад, для водних об'єктів - руйнування, замулення, дренавання водонесних горизонтів)

Примітка до таблиці 3.1. **Синім** кольором зазначено прямі наслідки впливу, **Пурпуровим** - вторинні, кумулятивні та синергічні.

Отже, територія громади та прилеглі до меж громади території можуть, з огляду на існуючий стан та у разі затвердження ДДП, зазнавати впливу на навколишнє середовище зі сторони сільськогосподарської та іншої промислової діяльності, транспортного руху. Тиск може посилюватися також внаслідок дисбалансу лісових та інших зелених насаджень в структурі земельного фонду тощо.

Негативний вплив стосується практично всіх компонентів довкілля: атмосферне повітря, води, ґрунти, образ ландшафту. Основними каналами передачі зазначеного впливу є: дощові води та пряме забруднення атмосферного повітря. Доцільно зауважити, що аналогічні проблеми (фактори впливу) характерні й для сусідніх із Вінницькою громадою територій.

Актуальна кількісна інформація про стан довкілля на територіях, які ймовірно зазнають впливу, відсутня.

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДДП, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Серед основних екологічних проблем в громаді - знищення зелених насаджень (особливо це стосується територій, запланованих під будівництво) та природних біотопів; відсоток втрачених зелених насаджень переважає над відсотком відновлених; відсутність паспортизації та належного обліку зелених насаджень та водних об'єктів; нерегульована забудова прибережної захисної смуги р. Південний Буг та інших водних об'єктів; знищення малих річок та струмків (заключення в колектори без відповідної на те документації та порушення режиму прибережних захисних смуг); неналежне утримання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відсутність виготовленої на них землепорядної документації щодо організації та встановлення меж, потрапляння територій ПЗФ в межі ділянок із приватною власністю.

Відомості про природоохоронні території, які знаходяться в межах території Вінницької громади, зокрема території та об'єкти природно-заповідного фонду, їх функціональні та охоронні зони, території, зарезервовані з метою наступного заповідання, території та об'єкти екомережі, території Смарагдової мережі, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО наведено в розділі 2 Звіту.

Природоохоронні території в межах громади зазнають тиску зі сторони факторів, які перелічені в розділі 2 цього Звіту. Зокрема, враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій Смарагдової мережі, водних об'єктів, лісів, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. Ріст ризиків знищення природоохоронних територій росте також через відсутність в громаді розробленої схеми локальної екомережі.

Нижче наведено відомості про можливий тиск на природоохоронні території зі сторони рішень ДДП. Така оцінка впливу є достатньо узагальненою та потребує уточнень на основі/із залученням до оцінювання геопросторових даних про територію громади (схеми території громади), тобто з урахуванням просторової прив'язки об'єктів які ймовірно можуть чинити тиск по відношенню до природоохоронних територій. А також варто враховувати, що в Програмі завдання визначені узагальнено та на подальших етапах при їх деталізації через конкретні заходи, впливу від цих заходів на природоохоронні території має бути уточненим.

В загальному, рішення документу державного планування "Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2023 рік" не несуть прямої шкоди територіям з природоохоронним статусом. В межах напрямів "Управління об'єктами комунальної власності. Земельні відносини", "Промисловість та підприємництво" при виділенні інвестиційних ділянок, формуванні інвестиційних пропозицій має бути звернено увагу на природоохоронні обмеження, що можуть мати місце для таких ділянок.

Тимчасові негативні наслідків для природоохоронних територій можуть бути під час ведення будівельних робіт. Прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території та оцінка таких ризиків має відбуватися згідно вимог чинного законодавства за встановленими процедурами, враховуючи необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки (ЗУ "Про СЕО", оцінки впливу на довкілля (ЗУ "Про ОВД").

Для територій ПЗФ питання впливу на заповідні території регулюється в тому числі ЗУ "Про ПЗФ", де визначається, що на землях природно-заповідного

фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. До того ж навколо об'єктів ПЗФ, можуть встановлюватися охоронні зони, в межах яких не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Оцінка такого впливу здійснюється на основі екологічної експертизи, що проводиться в порядку, встановленому законодавством України.

Регулювання питань впливу на водні об'єкти визначаються в тому числі Водним Кодексом України, де регулюються питання використання водних об'єктів, їх прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон.

Питання використання та впливу на ліси регулюється в тому числі Лісовим Кодексом.

Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковою, в тому числі для об'єктів, віднесених до першої та другої категорій видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля, а також для діяльності, яка впливатиме на ПЗФ. Зокрема, у першу групу входять усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду. До другої групи входить сільське господарство, лісівництво та водне господарство; сільськогосподарське та лісогосподарське освоєння, рекультивация та меліорація земель (управління водними ресурсами для ведення сільського господарства, у тому числі із зрошуванням і меліорацією) на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше, насадження лісу (крім лісовідновлювальних робіт) на площі понад 20 гектарів або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше; інтенсивна аквакультура на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах.

Такий аналіз є достатньо узагальненим та потребує уточнень вже на етапах реалізації конкретних рішень з урахуванням їх просторової прив'язки до території, віддаленості по відношенню до природоохоронних територій, умов реалізації та інших характеристик.

Також, звертаємо увагу, що через територію громади проходять території Смарагдової мережі (див. розділ 2), серед яких можуть бути території перспективні для заповідання. Рекомендується звернути увагу на такі території та в перспективі можливість їх заповідання.

Частково екологічні проблеми, ризики для здоров'я та благополуччя населення, що стосуються рішень ДДП і які є ймовірними внаслідок їх впровадження, можна узагальнити в таблиці (табл. нижче)

Таблиця 4.1.

Основні екологічні проблеми і ризики впливу на здоров'я населення які стосуються провадження рішень ДДП

Основні екологічні проблеми і ризики	Характеристика проблем і ризиків, що пов'язуються із провадженням рішень ДДП	Просторова прив'язка (територія/об'єкт)	процеси та окремі рішення які закладені в ДДП і які ймовірно стимулюватимуть появу проблеми/ризик	Цілі в межах яких можуть виникати негативні екологічні наслідки
--------------------------------------	--	---	---	---

<p>Забруднення атмосферного повітря</p>	<p>Збільшення викидів забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення виробниче (вібраційне, електромагнітне, шумове)</p>	<p>Вулиці, дороги Будівництво нових об'єктів та реконструкції існуючих перспективний розвиток авіаційного транспорту</p>	<p>реконструкція, розбудова вулично-дорожньої мережі; процес модернізації існуючих об'єктів тепло-енергопостачання, житлове та нежитлове будівництво та реконструкції</p>	<p>Будівництво та капітальний ремонт дорожнього покриття. Проводити поточний ремонт дорожнього покриття та тротуарів. Реконструкція будівлі аеровокзалу КП «Аеропорт Вінниця» на території Вінницької міської територіальної громади. Будівництво мереж водопроводу та каналізації, в тому числі в мікрорайонах приватної забудови. Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт водопровідних та каналізаційних насосних станцій. Реконструкція та капітальний ремонт теплових мереж та котельень. Здійснювати термомодернізацію будівель закладів освіти. капітальний ремонт приміщень четвертого поверху пологового будинку міської лікарні «Центр матері та дитини» за адресою: Україна, м. Вінниця, вул. Синьоводська,142.</p>
<p>Забруднення ґрунтів</p>	<p>забруднення ґрунтів хімічними та органічними сполуками внаслідок провадження господарської діяльності деградація ґрунтів, посилення ерозії тощо</p>	<p>недбалість та недотримання при проведенні будівельних, ремонтних робіт некерована рекреація</p>	<p>реконструкція, розбудова вулично-дорожньої мережі; процес модернізації існуючих об'єктів тепло-енергопостачання, житлове та нежитлове будівництво та реконструкції</p>	<p>Будівництво та капітальний ремонт дорожнього покриття та тротуарів. Реконструкція будівлі аеровокзалу КП «Аеропорт Вінниця» на території Вінницької міської територіальної громади. Будівництво мереж водопроводу та каналізації, в тому числі в мікрорайонах приватної забудови. Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт водопровідних та каналізаційних насосних станцій. Реконструкція та капітальний ремонт теплових мереж та котельень. Здійснювати термомодернізацію будівель закладів освіти. капітальний ремонт приміщень четвертого поверху пологового будинку міської лікарні «Центр матері та дитини» за адресою: Україна, м. Вінниця, вул. Синьоводська,142.</p>
<p>Стан земельних ресурсів/надр</p>	<p>нерациональне використання земельних ділянок, порушення експлуатації тощо</p>	<p>відкриті землі, землі відведені під забудову чи інше природокористування</p>	<p>порушення процедур виведення вільних інвестиційно привабливих земельних ділянок</p>	<p>Здійснювати заходи із землеустрою: розроблення документації із землеустрою на земельні ділянки комунальної власності Вінницької міської територіальної</p>

				<p>громади на підставі дозволів, наданих рішеннями міської ради.</p> <p>Забезпечити розроблення документації із землеустрою щодо встановлення та зміни меж населених пунктів Вінницької міської територіальної громади.</p> <p>Реалізація заходів «Програми розвитку аграрного сектору Вінницької міської територіальної громади на 2023-2025 роки» передбачених на 2025 рік.</p>
Забруднення поверхневих / підземних водних об'єктів	скиди зворотних вод без очистки	дороги, сельбишна та виробнича територія	поганий стан системи дощової каналізації, аварії системи водопостачання та водовідведення, виробнича сфера (порушення технологічних процесів під час експлуатації)	<p>Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт мереж водопроводу та каналізації.</p> <p>Будівництво та реконструкція мереж зливової каналізації.</p>
Вплив на біорізноманіття, лісові насадження	Скорочення площ зелених насаджень	Локальні ділянки в межах сельбищної, транспортної та виробничої зони	будівництва, стримування озеленення, формування зелених та рекреаційних зон	Здійснювати заходи із землеустрою: розроблення документації із землеустрою на земельні ділянки комунальної власності Вінницької міської територіальної громади на підставі дозволів, наданих рішеннями міської ради.
Тиск на території та об'єкти ПЗФ та Смарагдової мережі	порушення меж територій та об'єктів ПЗФ, охоронних зон тощо	території та об'єкти ПЗФ, водоохоронні та інші охоронні зони об'єктів	порушення процедури переведення земель з категорії в категорію, порушення процедури створення та формування містобудівної документації, відсутність ДДП та МД	<p>Забезпечити розроблення документації із землеустрою щодо встановлення та зміни меж населених пунктів Вінницької міської територіальної громади.</p> <p>Реалізація заходів «Програми розвитку</p>

				аграрного сектору Вінницької міської територіальної громади на 2023-2025 роки» передбачених на 2025 рік.
Вплив на здоров'я населення	Забруднення атмосферного повітря, переважно викидами забруднюючих речовин від автотранспорту, забруднення ґрунтів, водних об'єктів тощо	Території населених пунктів, що прилягають до магістральних доріг, території нп в цілому	дорожня мережа, виробничі об'єкти, господарська та комунальна інфраструктура	Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт мереж водопроводу та каналізації. Будівництво та реконструкція мереж зливової каналізації.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДДП, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДДП

Основні міжнародні та національні зобов'язання

Питання збереження і відтворення якості навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів в Україні на урядовому рівні декларуються як пріоритетні. Відповідні положення та вимоги захисту навколишнього середовища закріплені у земельному, водному, лісовому законодавстві, законодавстві про надра, про охорону атмосферного повітря, про охорону і використання рослинного і тваринного світу та в інших спеціальних законодавчих документах.

Серед найважливіших слід виділити Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»¹⁸, Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»¹⁹, Закон України «Про засади державної регіональної політики»²⁰, Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (схвалено Верховною Радою України 28 січня 2019 року).

На міжнародному рівні зобов'язання з охорони довкілля визначені у рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (глава 6)¹⁴. Україна приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у вересні 2015 року, підсумковим документом Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» було затверджено **17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань, серед яких також цілі екологічного спрямування**: чиста вода і належні санітарні умови, доступна і чиста енергія, пом'якшення наслідків зміни клімату, захист та відновлення екосистем^{15|16}. Вимоги із дотримання екологічних вимог

¹⁸ Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 41, ст.546, останні уточнення від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 11, ст.75

¹⁹ Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII // (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 16, ст.70

²⁰ Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 № 156VІІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13, ст.90

визначені також у ряді міжнародних угод, які ратифіковані в Україні, зокрема, Європейська ландшафтна конвенція⁷¹, Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі⁸¹ та інші.

Закон України «Про основи містобудування» зобов'язує суб'єктів містобудівної діяльності при розробці та реалізації містобудівної документації дотримуватись основних завдань та заходів щодо забезпечення соціально, економічно і екологічно збалансованого розвитку, а також екологічної безпеки територій (стаття 19)⁹. Екологічна безпека територій передбачає дотримання встановлених природоохоронним законодавством вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, збереження та раціонального використання природних ресурсів, санітарно-гігієнічних вимог щодо охорони здоров'я людини, здійснення заходів для нейтралізації, утилізації, знищення або переробки всіх шкідливих речовин і відходів. Пріоритетні напрямки і вимоги і критерії екологічної безпеки визначені у Постанові Верховної Ради України «**Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки**»¹⁰.

Проект ДДП розроблено з урахуванням зобов'язань України у сфері охорони довкілля, у тому числі, пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, зокрема:

Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 2354-VIII, який регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування;

Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, котрий ратифіковано Законом України від 01.07.2015 № 562-VIII;

положень статті 363 **Глави 6 «Навколишнє середовище»** і **Додатку XXX до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони**²¹, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII, в т.ч. Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище;

Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 2697-VIII, зокрема, забезпечення мети державної екологічної політики – досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України задля забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем, а також основних засадам державної екологічної політики:

- збереження такого стану кліматичної системи, який унеможливить підвищення ризиків для здоров'я та благополуччя людей і навколишнього природного середовища;
- досягнення Україною Цілей Сталого Розвитку, які були затверджені на Саміті Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку у 2015 році;

²¹ Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014 // http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246581344

- сприяння збалансованому (сталому) розвитку шляхом досягнення збалансованості складових розвитку (економічної, екологічної, соціальної), орієнтування на пріоритети збалансованого (сталого) розвитку;
- інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку та у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля;
- міжсекторальне партнерство та залучення заінтересованих сторін;
- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, що передбачає аналіз і прогнозування екологічних ризиків, які ґрунтуються на результатах стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, а також комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища;
- забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, підвищення рівня екологічної безпеки в зоні відчуження;
- забезпечення невідворотності відповідальності за порушення природоохоронного законодавства;
- застосування принципів перестороги, превентивності (запобігання), пріоритетності усунення джерел шкоди довкіллю, «забруднювач платить»;
- відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за доступність, своєчасність і достовірність екологічної інформації;
- стимулювання державою вітчизняних суб'єктів господарювання, які здійснюють скорочення викидів парникових газів, зниження показників енерго- та ресурсоемності, модернізацію виробництва, спрямовану на зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, у тому числі вдосконалення системи екологічного податку за забруднення довкілля та платежів за використання природних ресурсів;
- упровадження новітніх засобів і форм комунікацій та ефективної інформаційної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Резолюції Генеральної Асамблеї ООН 25 вересня 2015 р. № 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний розвитку у галузі сталого розвитку на період до 2030 року»;

Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020»²²²³, схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, з метою впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі;

Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», котрим визначено Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року орієнтирами для розроблення проектів прогнозних і програмних документів, проектів нормативно-правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України;

Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, ратифікованої Законом України від 29 жовтня 1996 р. № 435/96-ВР;

Паризької угоди, ратифікованої Законом України від 14 липня 2016 р. № 1469-VIII;

²² Цілі сталого розвитку 2016–2030 // <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>

²³ Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь 2017 // http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf

Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, а також на виконання розпоряджень Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 р. № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;

Закону України «Про приєднання України до Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці від 4 липня 2002 року № 61-IV;

Концепції боротьби з деградацією земель та опустелюванням, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1024-р;

Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 р. № 271-р;

Закону України «Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття» від 29.11.1994 № 257/94-ВР

Нагойського протоколу регулювання доступу до генетичних ресурсів і спільного використання на справедливій і рівній основі вигод від їх застосування до **Конвенції про біологічну різноманітність** від 29.10.2010;

Концепції Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005–2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2004 р. № 675-р;

Закону України «Про участь України в Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів» від 29 жовтня 1996 р. № 437/96-ВР;

Закону України «Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі»²⁴ від 29.10.1996 № 436/96-ВР;

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695;

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища території Вінницької громади рекомендовано виконати ряд планувальних заходів. Комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

Запропонований проект ДДП враховує низку зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на різних організаційно-управлінських рівнях

Основними правовими документами, які мають бути враховані під час процедури стратегічної екологічної оцінки та реалізації ДДП є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015);
- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС;
- Конвенція ООН з біологічного різноманіття;
- Рамкова конвенція про зміну клімату;
- Паризька кліматична угода;

²⁴ Закон України «Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, N 50, ст.278

- Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України N 436/96-ВР (436/96-ВР) від 29.10.96;
- Цілі сталого розвитку на період 2016-2030 років (зокрема, ціль 13 «Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками»):
 - Водний кодекс України;
 - Лісовий кодекс України;
 - Земельний кодекс України;
 - Кодекс України про надра;
 - Закон України «Про природно-заповідний фонд»;
 - Закон України «Про охорону культурної спадщини»;
 - Закон України «Про охорону археологічної спадщини»;
 - Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;
 - Закон України «Про управління відходами»;
 - Закон України «Про питну воду та питне водопостачання»;
 - Закон України «Про систему громадського здоров'я»;
 - Закон України «Про екологічний аудит»;
 - Закон України «Про рослинний світ»;
 - Закон України «Про тваринний світ»;
 - Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
 - Закон «Про основи містобудування»;
 - Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
 - Постанова Кабінету Міністрів України Про забезпечення реалізації Закону України «Про Генеральну схему планування території України»;
 - Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційний план її реалізації у 2022 – 2024 роках;
 - Водна стратегія України на період до 2050 року та план її реалізації у 2022 - 2024 роках;
 - ДБН Б.1.1-13:2012 Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях;
 - ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;
 - Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів зі змінами;
 - ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
 - Розпорядження КМУ від 07.12.2016 № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року».
 - Розпорядження КМУ від 06.12.2017 № 878-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року.
 - Державна стратегія регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695);
 - Закон України "Про ратифікацію Паризької угоди" від 14.07.2016 № 1469-VIII;
 - Національний план управління відходами до 2030 року (затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р);
 - Закон України Про систему громадського здоров'я (№ 3302-ІХ від 09.08.2023)
- Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються **Законом України «Про управління відходами»** та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з

відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються ЗУ «Про управління відходами».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так **Законом України «Про інвестиційну діяльність»** (№ 1560-XII від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). В разі порушення екологічних, санітарно гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених **Законом України «Про оцінку впливу на довкілля»** (№ 2059-VIII від 23.05.2017).

Регіональні зобов'язання представлено обласними програмами відновлення, охорони та моніторингу довкілля, поводження з відходами. Згідно статті 15 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" місцеві ради несуть відповідальність за стан навколишнього природного середовища на своїй території і в межах своєї компетенції: а) забезпечують реалізацію екологічної політики України, екологічних прав громадян; б) дають згоду на розміщення на своїй території підприємств, установ і організацій у порядку, визначеному законом; в) затверджують з урахуванням екологічних вимог проекти планування і забудови населених пунктів, їх генеральні плани та схеми промислових вузлів; г) видають (переоформлюють, видають дублікати, анулюють) дозволи на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення у випадках, передбачених законом; д) затверджують місцеві екологічні програми; е) організують вивчення навколишнього природного середовища; є) створюють і визначають статус резервних, в тому числі й валютних, фондів для фінансування програм та інших заходів щодо охорони навколишнього природного середовища; з) забезпечують інформування населення про стан навколишнього природного середовища, функціонування місцевих екологічних автоматизованих інформаційно-аналітичних систем; и) організують роботу по ліквідації екологічних наслідків аварій, залучають до цих робіт підприємства, установи та організації, незалежно від їх підпорядкування та форм власності, і громадян; і) приймають рішення про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; ї) здійснюють контроль за додержанням законодавства про охорону навколишнього природного середовища. Шляхи врахування зобов'язань, встановлених зазначеними програмами, регулюються законодавством України та деталізовані заходами відповідних програм.

Нижче наведено відомості про основні програми щодо охорони навколишнього природного середовища та можливі зобов'язання що ними покладаються на громаду. Аналіз відповідності напрямів розвитку, зазначених у ДДП, зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язаним із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення представлено нижче.

Для оцінки відповідності пріоритетів розвитку проекту і природоохоронних зобов'язань, у тому числі пов'язаних із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення застосовано шкалу:

- ++ цілі/завдання добре узгоджені;
- + цілі/завдання принципово узгоджені, проте існує потреба в тіснішому зв'язку на наступних етапах планування та/або на рівні заходів;
- o цілі/завдання взаємо нейтральні;

- цілі/завдання не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей;
- цілі/завдання принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей.

Зобов'язання	Пріоритети розвитку проєкту ДДП				
	Фінансово-економічні відносини	Реальний сектор економіки	Сфера житлово-комунального господарства	Соціальна сфера	Муніципальне управління
Міжнародні зобов'язання					
Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони	+	+	++	++	++
Резолюція, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 25 вересня 2015 року 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року»	+	++	++	++	++
Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті і Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті	0	+	0	0	0
Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля	+	++	0	0	+
Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів	0	+	0	0	0
Конвенція про охорону біологічного різноманіття	0	+	0	0	0
Конвенція про охорону дикої флори та фауни і	0	+	0	0	0

природних середовищ існування в Європі					
Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин	0	0	0	0	0
Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів	0	0	0	0	0
Конвенція ООН про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці	0	+	0	0	0
Рамкова конвенція ООН про зміну клімату	0	+	+	0	0
Паризька угода	0	+	0	0	0
Європейська ландшафтна конвенція	0	0	0	0	0
Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи	0	0	0	++	0
Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини	0	0	0	+	0
Національне законодавство у сфері охорони довкілля					
Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»	0	+	0	0	0
Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»	+	+	+	0	0
Закон України «Про засади державної регіональної політики»	++	++	++	++	+
Закон України «Про охорону атмосферного повітря»	0	+	0	0	+
Закон України «Про природно-заповідний фонд України»	0	+	0	0	0
Закон України «Про рослинний світ»	0	+	0	0	0
Закон України «Про тваринний світ»	0	+	0	0	0
Закон України «Про екологічну мережу України»	0	+	0	0	0
Закон України «Про охорону земель»	0	++	0	0	0
Кодекси України: Лісовий кодекс України, Водний кодекс України, Земельний кодекс України	0	++	+	0	0

Постанова Кабінет Міністрів України Про Концепцію збереження біологічного різноманіття України, Концепція Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005–2025 роки	0	+	0	0	0
Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки»	++	++	++	++	++
Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»	++	++	++	++	++
Стратегія низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»	0	++	+	0	0
Концепція боротьби з деградацією земель та опустелюванням, Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням	0	0	0	0	0
ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ управління лісами України до 2035 року	0	+	0	0	0
ВОДНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ на період до 2050 року	0	+	+	0	0
Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, Національний план управління відходами до 2030 року	0	++	+	0	0
Закон України Про систему громадського здоров'я	+	0	+	++	0
Регіональні природоохоронні ДДП					
Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 No 695	++	++	++	++	++

Концепції інтегрованого розвитку м. Вінниці – 2030	++	++	++	++	++
Стратегія збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року	++	++	++	++	++

Під час розробки заходів з реалізації цілей ДДП, доцільно врахувати (за згодою Замовника, в частині, що стосується) вимоги наступних документів державного планування вищого рівня:

Національного плану управління відходами до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117;

Державної стратегії управління лісами України до 2035 року та операційним планом її реалізації у 2022 – 2024 роках, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р;

Водної стратегії України на період до 2050 року та плану її реалізації у 2022 – 2024 роках, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134;

Операційного плану заходів з реалізації у 2024-2026 роках Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2024 р. № 483-р;

Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;

Плану заходів з реалізації Стратегії Зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р.

Процедура ОВД

Цілі та завдання Програми реалізуються через здійснення конкретних заходів. Серед цих заходів можуть бути заходи, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Серед заходів Програми такими можуть бути заходи:

- Реконструкція будівлі аеровокзалу КП «Аеропорт Вінниця» на території Вінницької міської територіальної громади;
- Будівництво мереж водопроводу та каналізації, в тому числі в мікрорайонах приватної забудови;
- Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт водопровідних та каналізаційних насосних станцій;
- Заходи із землеустрою: розроблення документації із землеустрою на земельні ділянки комунальної власності Вінницької міської територіальної громади на підставі дозволів, наданих рішеннями міської ради.

Для таких заходів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля або необхідність такої процедури має бути уточнена на подальших етапах проектування.

Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Згідно вимог ст. 9, 10, ч.4 ст.12 Закону України «Про стратегічну екологічну

оцінку» Вінницькою громадою було внесено заяву до реєстру СЕО, опубліковано на офіційному сайті та у публічних місцях громади.

Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку

Під час консультацій з органами державної влади та громадського обговорення Звіту і проекту ДДП, отримано пропозиції та зауваження від Міндовкілля (лист від 20.12.2024 № 25/2-21/16929/24) та Управління розвитку територій та інфраструктури Вінницької ОДА (лист від 19.12.2024 № 07-16-17-10-10413-24). Інформацію про врахування зауважень та пропозицій зазначених органів можна знайти в Довідці про консультації з органами виконавчої влади у процесі СЕО ДДП.

6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Відповідно до **Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації** (розміщено на сайті Міндовкілля: <https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-705-vid-18-10-2023/>) в процесі аналізу ймовірних наслідків, їх тривалості та інтенсивності може виникати невизначеність. Критеріями, за якими можна, в процесі здійснення СЕО, вимірювати рівень значущості, пов'язаний з можливими наслідками, слід розуміти як такі ймовірні значні негативні наслідки, які:

1) можуть спричинити порушення екологічного стандарту або стандарту охорони здоров'я чи іншої екологічної вимоги або вимоги щодо охорони здоров'я правового/ нормативного характеру, якщо не буде вжито заходів щодо пом'якшення наслідків;

2) можуть призвести до недотримання цілей державної екологічної політики, програм чи планів або державної політики в цілому, програм чи планів у сфері охорони здоров'я;

3) можуть спричинити втрату одного чи кількох компонентів екосистеми, що загрожуватиме виживанню виду, який постійно або періодично (наприклад, мігрує) знаходиться на території, яку охоплює ДДП, якщо не будуть вжиті заходи з пом'якшення наслідків;

4) можуть завдати шкоди якості чи кількості природних чи культурних ресурсів, що призведе до впливу на здоров'я людей на території, яку охоплює ДДП, чи за її межами, або пошкодити існуючу інфраструктуру (у тому числі інфраструктуру культурної спадщини), якщо в цих випадках не буде вжито заходів щодо пом'якшення наслідків;

5) інші наслідки впровадження ДДП, які на думку громадськості або органів виконавчої влади (наприклад, в результаті консультацій) матимуть серйозний вплив на природне середовище, здоров'я населення, соціальне середовище або культурну спадщину, у тому числі на доступ до неї.

Визначити, чи може впровадження ДДП спричинити порушення екологічного стандарту або стандарту охорони здоров'я чи іншої юридичної вимоги, можна шляхом оцінки наслідків впровадження ДДП щодо відповідних нормативних вимог, що також розглядається в таких документах:

• Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті (Київ, 2003), Додаток 3 (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b99#Text)

- Ресурсний посібник для підтримки застосування Протоколу ЄЕК ООН зі стратегічної екологічної оцінки, ISSN 1020-4563, ЄЕК ООН (<https://unece.org/environment-policy/publications/resource-manual-support-application-sea-protocol>), с. 55-57
- Додатку III Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації (<https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-705-vid-18-10-2023/>).

Програма соціально-економічного розвитку громади визначає основні цілі/напрями/завдання, які передбачається реалізувати на 2025 рік. Перелік завдань, що визначені в ДДП на даному етапі проектування та не мають конкретної просторової прив'язки до території громади, визначених конкретних заходів, їх детальних характеристик, даних щодо етапів та термінів їх реалізації. Тому оцінка наслідків виконання завдань, передбачених ДДП викладена нижче є узагальненою та має уточнюватися на подальших етапах проектування, в тому числі після визначення конкретних заходів.

6.1 Атмосферне повітря

Програма не передбачає створення нових підприємств із значними обсягами викидів у атмосферне повітря. Тому її реалізація не призведе до значних негативних наслідків для атмосферного повітря.

В межах заходів напрямів Програми - "Бюджетно-фінансова сфера" (заходи щодо відновлення та розвитку територіальних громад, які постраждали від військової агресії РФ), заходи напряму 3.4. Енергетичне господарство - "Будівництво мереж водопроводу та каналізації, в тому числі в мікрорайонах приватної забудови.", "Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт водопровідних та каналізаційних насосних станцій.", "Транспорт" (заходи щодо реконструкції аеродрому, аеровокзалу, інженерних мереж та споруд на цих мережах в КП «Аеропорт Вінниця», вдосконалення наявної інфраструктури електротранспорту), "Енергетичне господарство" (заходи із будівництва, реконструкція та капітальний ремонт об'єктів зовнішнього освітлення, теплових мереж та котелень) можливий тимчасовий вплив на якість повітря, який хоч і є негативним, але короткостроковим. Серед іншого тимчасовий негативний вплив на повітря під час будівельних робіт можливий через викиди пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами (земляні роботи, навантаження тощо); викиди пилу з поверхонь, на яких рухається обладнання, необхідне для будівництва; викиди продуктів спалювання викопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для перевезення працівників, транспортування матеріалів та інших двигунів, що працюють на викопному паливі (наприклад, дизельні генератори). Зазначений вплив припиниться як тільки будуть завершені будівельні роботи.

Програмою передбачається на 2025 рік реалізація заходів інших затверджених бюджетних Програм. Ці заходи в межах Програми соціально-економічного розвитку не уточнюються та пройшли СЕО згідно ЗУ "Про СЕО" на етапі їх розроблення.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.1.

*Таблиця 6.1.
Відомості про основні впливи
на стан атмосферного повітря від реалізації завдань ДДП*

Завдання ДДП внаслідок яких очікуються впливи на атмосферне повітря/ стани приземної атмосфери	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
Реконструкція будівлі аеровокзалу КП «Аеропорт Вінниця» на території Вінницької міської територіальної громади. Будівництво мереж водопроводу та каналізації, в тому числі в мікрорайонах приватної забудови. Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт водопровідних та каналізаційних насосних станцій.	Пилогазове забруднення атмосфери на етапі будівництва	-	-	-1/+ 1/+1
Реконструкція та капітальний ремонт теплових мереж та котельень. Здійснювати термомодернізацію будівель закладів освіти. капітальний ремонт приміщень четвертого поверху пологового будинку міської лікарні «Центр матері та дитини» за адресою: Україна, м. Вінниця, вул. Синьоводська,142.	-	Зменшення споживання енергії, а отже зменшення викидів оксиду та діоксиду вуглецю при експлуатації енергоефективних об'єктів		x/+ 1/+1
Будівництво та капітальний ремонт дорожнього покриття. Проводити поточний ремонт дорожнього покриття та тротуарів.	Пилогазове забруднення атмосфери на етапі будівництва	Зменшення викидів вихлопних газів, за рахунок збільшення пропускної здатності модернізованих доріг та забезпечення можливостей використовувати велосипедний транспорт		-1/+ 1/+1

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; x – вплив наразі не можна визначити)

6.2 Клімат

Докладний огляд можливого впливу на клімат наведено в розділі 2 цього Звіту згідно з рекомендаціями Міндовкілля. Зауважимо, що ДДП передбачає реалізацію заходів "Програми охорони навколишнього природного середовища Вінницької міської територіальної громади на 2021–2025 роки", в якій заплановано проведення оцінки вразливості міста до змін клімату, розроблення стратегії з адаптації міста Вінницька до змін клімату, стратегії нульового забруднення Вінниці до 2050 року.

Згідно рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (лист-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650, додаток 1) нижче в таблиці наведено узагальнену оцінку обігу парникових газів у громаді²⁵

Таблиця 6.2.

²⁵ Зауважимо, що визначені у Програмі цілі та завдання є достатньо узагальненими, тому їх впливає бути уточнений на наступних етапах, в тому числі при визначенні конкретних заходів та їх характеристик.

цілі	Оперативні цілі	Оцінка впливу*	Ознака
Фінансово-економічні відносини	1.1 Бюджетно - фінансова сфера	-	потенційний вплив відсутній
	1.2 Управління об'єктами комунальної власності. Земельні відносини	-	потенційний вплив відсутній
	1.3 Діяльність комунальних підприємств	A+	сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП
Реальний сектор економіки	2.1. Промисловість та підприємництво	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
	2.2. Сфера внутрішньої торгівлі	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
	2.3 Аграрний сектор економіки	-	потенційний вплив відсутній
	2.4. Екологічна безпека та збалансоване природокористування	-	потенційний вплив відсутній
Сфера житлово-комунального господарства	3.1. Обслуговування житлового фонду	A+	сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП
	3.2. Комунальне господарство та благоустрій території	A+	потенційний вплив відсутній
	3.3 Транспорт	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
	3.4. Енергетичне господарство	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
Соціальна сфера	4.1. Освіта	-	потенційний вплив відсутній
	4.2. Охорона здоров'я	-	потенційний вплив відсутній
	4.3. Культура	-	потенційний вплив відсутній
	4.4. Фізична культура і спорт	-	потенційний вплив відсутній
	4.5. Соціальна підтримка, допомога ВПО	-	потенційний вплив відсутній
Муніципальне управління	5.1. Інформатизація муніципального управління	-	потенційний вплив відсутній
	5.2. Адміністративні послуги	-	потенційний вплив відсутній
	5.3. Цивільний захист	-	потенційний вплив відсутній
	5.4. Підвищення рівня професійної компетентності та правового захисту	-	потенційний вплив відсутній

***Примітка.** "М-" - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "М+" - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "Mt" - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП, "A+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП, "A-" - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП; "НО"- неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість

Детальна інформація по обсягах викидів парникових газів об'єктами громади відсутня. Зауважимо, що в Програмі передбачені заходи щодо розроблення інвестиційних проєктів впровадження енергоефективних та енергозберігаючих технологій; впровадженню новітніх та енергозберігаючих технологій; проведення заходів з енергозбереження, які, очевидно, зменшенню сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, але через їх узагальненість оцінити такий вплив на даному етапі проектування не можливо.

6.3 Водні ресурси

Програмою передбачається здійснити наступні заходи, що прямо впливатимуть на водні ресурси громади - Будівництво мереж водопроводу та

каналізації, в тому числі в мікрорайонах приватної забудови; Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт водопровідних та каналізаційних насосних станцій; Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт мереж водопроводу та каналізації; Будівництво та реконструкція мереж зливової каналізації.

Детальна інформація щодо розміщення та потужності запланованої діяльності відсутня. Враховуючи це детальний аналіз впливу зазначеної діяльності на довкілля має бути виконаний на наступних етапах проектування.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.3.

Таблиця 6.3.
Відомості про основні впливи
на стан водних ресурсів від реалізації завдань ДДП

Напрямки ДДП внаслідок яких очікуються впливи на водні ресурси	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
Фінансово-економічні відносини	-	-	-	0/0/0
Реальний сектор економіки	Зниження ризиків через виникнення аварій на старих, зношених інженерних мережі та потрапляння у водні об'єкти неочищених стоків		-	+1/+1/x
Сфера житлово-комунального господарства	Зниження ризиків через виникнення аварій на старих, зношених інженерних мережі та потрапляння у водні об'єкти неочищених стоків		-	+1/+1/x
Соціальна сфера	-	-	-	0/0/0
Муніципальне управління	-	-	-	0/0/0

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; x-вплив наразі не можна визначити)

6.4 Земельні ресурси

Передбачені заходи щодо водних об'єктів, викладені в попередньому пункті Звіту.

За умов свідомої реалізації таких заходів, очікується покращення системи управління земельними ресурсами громади, в поєднанні із побудовою системи моніторингу довкілля і створення геоінформаційної моделі громади це дозволить передбачати ризики у веденні сільськогосподарської діяльності і вчасно запобігати негативному розвитку подій.

Найбільшими ризиками, які несе реалізація цих заходів, є розорення природоохоронних територій і руйнування цінних біотопів громади, зокрема ставків, що призведе до погіршення як водних ресурсів, та призведе до економічних збитків у галузях господарства, залежних від води.

Рекомендується провести геоінформаційний аналіз території для раціоналізації системи природокористування та землекористування в цілому: допустимість с/г використання відповідно до специфіки рельєфу територій, наявності біологічного та ландшафтного різноманіття та інше. В тому числі, рекомендується створити карту ухилів на громаду для визначення територій, непридатних для оброблення згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47, де визначено наступне: "забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для

залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо".

Заходи, які б мали прямий негативний вплив на земельні ресурси не передбачаються. На подальших етапах проектування після конкретизації характеристики передбачуваних заходів можливі впливи мають бути уточнені.

В рамках Стратегії передбачено заходи щодо запровадження системного, екологічно орієнтованого підходу для забезпечення сталого розвитку громади, оцінити вплив яких через узагальненість не є можливим.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.4.

*Таблиця 6.4.
Відомості про основні впливи
на стан земельних ресурсів від реалізації завдань ДДП*

Напрямки ДДП внаслідок яких очікуються впливи на водні ресурси	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
Фінансово-економічні відносини	-			0/х/х
Реальний сектор економіки	-			+1/+1/х
Сфера житлово-комунального господарства	-			+1/+1/х
Соціальна сфера	-			0/0/0
Муніципальне управління	-			0/0/0

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; х - вплив наразі не можна визначити)

6.5 Відходи

Рекомендується до цих заходів включити заходи щодо розробки схеми санітарної очистки території населених пунктів громади, а також забезпечення всіх населених пунктів можливістю централізованого збору та вивезення побутових відходів, що допоможе уникнути нових стихійних сміттєзвалищ в громаді. Необхідно провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо можливих наслідків відповідального поводження із відходами та уникнення інерційного поводження з відходами жителями у разі забезпечення належного вивезення та збирання відходів.

Під час проведення будівельних робіт (інженерних мереж, будівель, доріг) основним негативним наслідком для довкілля є утворення будівельних відходів. Основними відходами, що створюватимуться під час будівельних робіт, будуть рештки старої цегли, бетону, деревини тощо. Фактичний обсяг таких відходів буде встановлено під час проектування відповідних об'єктів. Крім цього можливе утворення токсичних відходів ремонтних робіт - лакофарбових матеріалів, заповнювачів, тощо. Передача забруднення в навколишнє середовище можлива із дощовими водами, коли внаслідок неналежного поводження з побутовим сміттям, воно змиватиметься на прилеглі території. Для попередження такої загрози під час реконструкції будівлі необхідно організувати роботи таким чином, аби уникнути складування будівельного сміття на проектній ділянці, дотримуватися діючих вимог законодавства тощо.

Варто зазначити, що виконання заходів із термомодернізації будівель закладів освіти може нести ризики для довкілля, оскільки після закінчення терміну

експлуатації таких будівель або їх ремонту, в довгостроковій перспективі буде утворюватись значна кількість будівельних відходів. Тому для заходів із термомодернізації необхідно використовувати екологічно нейтральні або ж природного походження матеріали. Неправильна утилізація таких утеплювачів, як пінопласт (полістирол), пінополіуретан несе значну шкоду довкіллю через забруднення ґрунтів і ґрунтових вод.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.5.

Таблиця 6.5.
 Відомості про основні впливи
 на стан довкілля від реалізації завдань ДДП щодо поводження з відходами

Напрямки ДДП внаслідок яких очікуються впливи на водні ресурси	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
Фінансово-економічні відносини	-	-	-	0/0/0
Реальний сектор економіки	Зниження ризиків через виникнення аварій на старих, зношених інженерних мережі та потрапляння у водні об'єкти неочищених стоків		-	+1/+1/x
Сфера житлово-комунального господарства	Зниження ризиків через виникнення аварій на старих, зношених інженерних мережі та потрапляння у водні об'єкти неочищених стоків		-	+1/+1/x
Соціальна сфера	-	-	-	0/0/0
Муніципальне управління	-	-	-	0/0/0

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; x – вплив наразі не можна визначити.

6.6 Біорізноманіття

Основним ризиком серед завдань Програми для біорізноманіття є здійснення заходів із землеустрою: розроблення документації із землеустрою на земельні ділянки комунальної власності Вінницької міської територіальної громади на підставі дозволів, наданих рішеннями міської ради; Підготовка земельних ділянок комунальної власності для їх продажу (або прав на них) окремими лотами на земельних торгах, організація земельних торгів; Реалізація заходів «Програми розвитку аграрного сектору Вінницької міської територіальної громади на 2023-2025 роки» передбачених на 2025 рік.

Для збереження біорізноманіття рекомендується до заходів Програми включити розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. [Закон України "Про екологічну мережу України"](#) в [статті 11](#) визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення "розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень". Порядок розробки схеми екомережі визначається "Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

Можливі інші ризики мають бути уточнені після просторової прив'язки запланованих Програмою заходів та деталізації їх характеристик.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.6.

*Таблиця 6.6.
Відомості про основні впливи
на біорізноманіття від реалізації завдань ДДП*

Напрямки ДДП внаслідок яких очікуються впливи на водні ресурси	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
Фінансово-економічні відносини	Можливий ризик передачі територій цінних біотопів для виробничих потреб і подальше знищення таких біотопів			-1/-1/-1
Реальний сектор економіки				-1/-1/-1
Сфера житлово-комунального господарства	Покращення стану біотопів	-	-	+1/0/0
Соціальна сфера	-	-	-	0/0/0
Муніципальне управління	-	-	-	0/0/0

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; х – вплив наразі не можна визначити)

6.7 Природоохоронні території

Можливий негативний вплив на водні об'єкти від реалізації заходів Програми наведено в п. 6.3. Основним ризиком є передача земель Смарагдової мережі та водного фонду для сільськогосподарського та промислового використання.

Інші заходи, які б мали прямий негативний вплив на природоохоронні території Програмою не передбачені. На подальших етапах реалізації визначених Програмою завдань, в тому числі коли заплановані заходи будуть територіально прив'язані, передбачається уточнення таких впливів.

Також, варто звернути увагу на те що, відсоток заповідних територій у громаді дуже низький, тому доцільно звернути увагу на території, які є перспективними до заповіднання.

Також, [указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації»](#) визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. [Закон України "Про екологічну мережу України"](#) в [статті 11](#) визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення "розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень". Порядок розробки схеми екомережі визначається "Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

6.8 Здоров'я населення

Реалізація Програми, зокрема завдань направлених на покращення якості водопостачання та водовідведення, а також завдань в межах СЦ.4.Збереження екосистем та поліпшення екологічної інфраструктури, направлення на покращення стану довкілля, ймовірно мають призвести до покращення життя та стану здоров'я населення. Впровадження деяких заходів ймовірно матиме непрямий позитивний вплив на здоров'я населення, зокрема вирішення питань щодо поводження з відходами, реконструкції та будівництва мереж водопостачання, які спрямовані на покращення стану вод; ремонту доріг; покращення якості медичних послуг, просування здорового способу життя серед населення, розширення мережі медичних закладів тощо.

Можливий негативний вплив на здоров'я населення від розширення промислових потужностей, с/г підприємств може бути оцінений після геопросторової привязки таких заходів, а також деталізації їх характеристик.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.7.

Таблиця 6.7.
 Відомості про основні впливи
 на стан здоров'я населення від реалізації завдань ДДП

Напрямки ДДП внаслідок яких очікуються впливи на водні ресурси	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
Фінансово-економічні відносини	-	-	-	0/0/0
Реальний сектор економіки	-	-	-	0/0/0
Сфера житлово-комунального господарства	-	-	-	0/0/0
Соціальна сфера	покращення стану здоров'я мешканців		-	+1/+1/x
Муніципальне управління	-	-	-	0/0/0

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; x – вплив наразі не можна визначити)

6.9 Історико-культурна спадщина

ДДП передбачає заходи з охорони існуючої культурної спадщини та заходи що в свою чергою стануть майбутньою культурною спадщиною.

До перших можна віднести забезпечити проведення реставрації пам'ятки архітектури місцевого значення "Палац" на вул. С.Петлюри,15 у м. Вінниці (охоронний номер б-Вн), в т.ч. проектні роботи, до других – Здійснювати будівництво спортивних та ігрових майданчиків в ЗЗСО та ЗДО; Організувати та провести воркшопи, форуми, тренінги, семінари, круглі столи.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.8.

Таблиця 6.8.
 Відомості про основні впливи
 на стан об'єктів історико-культурної спадщини від реалізації завдань ДДП

Напрямки ДДП внаслідок яких очікуються впливи на водні ресурси	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
Фінансово-економічні відносини	-	-	-	0/0/0
Реальний сектор економіки	-	-	-	0/0/0
Сфера житлово-комунального господарства	-	-	-	0/0/0
Соціальна сфера	реставраційні роботи,			+1/+2/+2
Муніципальне управління	-	-	-	0/0/0

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; х – вплив наразі не можна визначити)

6.10 Транскордонний вплив

Відсутній.

6.11 Результати розділу

Узагальнені результати оцінки за завданнями Програми представлені в таблиці 6.9. Через узагальненість завдань та заходів Програми, відсутності їх просторової прив'язки оцінити характери та тривалість впливу завдань на даному етапі планування не можливо. При деталізації і визначенні конкретних завдань та заходів в межах х цілей Програми такі впливи та їх характер мають бути уточнені.

Таблиця 6.1.

Напрями ²⁶ , передбачені в межах ДДП “Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2025 рік”	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території
Бюджетно-фінансова сфера (1-20)							
Управління об’єктами комунальної власності. Земельні відносини (21-38)			IN/LT	IN/LT	IN/LT		IN/LT/LO
Комунальний сектор економіки (39-41)							
Промисловість та підприємництво (42-48)			DI/LT/LO	DI/LT/LO	DI/LT/LO		
Сфера внутрішньої торгівлі (49-55)							
Аграрний сектор економіки (56-64)			DI/LT	DI/LT	DI/LT	IN/LT/LO	
Екологічна безпека та збалансоване природокористування (65-67)	DI/LT/CU	DI/LT/CU	DI/LT/CU	DI/LT/CU	DI/LT/CU	DI/LT/CU	DI/LT/CU
Обслуговування житлового фонду (68-74)	O/LO				O/LO/CU	DI/LT/LO	
Благоустрій території (75-88)	O/LO		DI/LT	DI/LT/LO	O/LO/CU	DI/LT/LO	
Транспорт (89-94)	O/LO				O/LO/CU		
Енергетичне господарство (95-99)	O/LO	DI/LT	DI/LT		O/LO/CU		
Освіта (100-114)	O/LO	IN/LT	IN/LT	IN/LT	O/LO/CU	IN/LT	IN/LT
Охорона здоров’я (115-118)	O/LO			DI/LT/LO	O/LO/CU	DI/LT/LO	
Культура (119-131)	O/LO				O/LO/CU		

²⁶ Нумерація напрямів наведено згідно табл. 1.1. цього Звіту

Фізична культура і спорт (132-137)	O/LO				O/LO/CU		
Інформатизація муніципального управління (138-145)	IN/LT/LO	IN/LT/LO	IN/LT/LO	IN/LT/LO	IN/LT/LO	IN/LT/LO	IN/LT/LO
Адміністративні послуги (146-147)							
Напрями, передбачені в межах ДДП “Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2023 рік”	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території

Позначення	Пояснення до позначення
	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
	Немає впливу, або нейтральний. Втручання не має ефекту, який можна було б довести, або такий вплив є незначним.
	Помірний позитивний вплив.
	Значний позитивний вплив
	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти навколишнього середовища, заплановану діяльність або з інших причин.
DI / IN	Прямий / Непрямий
LT/ MT/ ST / O	Довгостроковий (постійний 50-100 років) / Середньостроковий (10-15 років) / Короткостроковий (3-5 років) / Випадковий (тимчасовий, 1 рік)
LO / RE	Місцевий / Регіональний
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний

Ймовірність того, що реалізація ДДП призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля, є незначною. Основним ризиком реалізації Програми є проблема сільськогосподарського використання довколишніх територій, дисбаланс у землекористуванні в цілому. Таким чином, реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація деяких завдань Програми може призвести до покращення екологічної ситуації в Вінницькій громаді, які викладено в цьому розділі вище.

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми, наведені в таблиці нижче, ґрунтуються на впливах, оцінених у попередньому розділі звіту, та міжнародному досвіді діяльності в подібних умовах. Основною перешкодою реалізації цих заходів є російська агресія та економічна криза, яка виникла внаслідок агресії.

Враховуючи зазначене, громаді доцільно сфокусуватись на моніторингу впливу заходів Програми на довкілля та кадастрування цих даних.

Однак, такі заходи – це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації шляхів досягнення визначених пріоритетів, а також в процесі надання екологічних дозволів.

Таблиця 7.1.
 Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання ДДП

Складов а довілля	Заходи для зменшення негативних наслідків (закладені у ДДП, рекомендовані в процесі проведення СЕО, рекомендовані в ході консультацій з громадськістю та уповноваженими органами)		напрямок в межах якого пропонуються заходи щодо зменшення негативних наслідків
	включені в ДДП	пропоновані до включення	
Атмосферне повітря	<p>Забезпечити виконання заходів «Програми охорони навколишнього природного середовища Вінницької міської територіальної громади на 2021- 2025 роки», передбачених на 2025 рік.</p> <p>Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт мереж водопроводу та каналізації.</p> <p>Забезпечити оновлення рухомого складу комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія» та збільшення кількості муніципального транспорту.Проводити вдосконалення наявної інфраструктури електротранспорту (контактної мережі, трамвайних колій, тягових підстанцій).Продовжити роботу з розвитку велосипедного руху.</p>	<p>орієнтація на будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем;</p> <p>дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт;</p>	<p>Сфера житлово-комунального господарства</p> <p>Соціальна сфера</p>
Водні ресурси	<p>Забезпечити виконання заходів «Програми охорони навколишнього природного середовища Вінницької міської територіальної громади на 2021- 2025 роки», передбачених на 2025 рік.</p> <p>Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт мереж водопроводу та каналізації.</p>	<p>створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України);</p> <p>заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством);</p>	<p>Сфера житлово-комунального господарства</p> <p>Соціальна сфера</p>
Відходи/Політика поводження з відходами	<p>Забезпечити виконання заходів «Програми охорони навколишнього природного середовища Вінницької міської територіальної громади на 2021- 2025 роки», передбачених на 2025 рік.</p> <p>Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт мереж водопроводу та каналізації.</p> <p>Виконання заходів «Програми будівництва сонячних електростанцій для власного споживання електроенергії</p>	<p>проведення рекультивації і реконструкції існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм санітарної безпеки;</p>	<p>Сфера житлово-комунального господарства</p>

	об'єктами комунальної власності Вінницької міської ради на 2023-2027 рр.», передбачених на 2025 рік.		
Ґрунти	Забезпечити виконання заходів «Програми охорони навколишнього природного середовища Вінницької міської територіальної громади на 2021- 2025 роки», передбачених на 2025 рік.	усунення випадків викидання, складування та накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови;	Муниципальне управління
Екологічні політики, що сприятимуть збільшенню біорізноманіття та сталому розвитку	Забезпечити виконання заходів «Програми охорони навколишнього природного середовища Вінницької міської територіальної громади на 2021- 2025 роки», передбачених на 2025 рік.	-	-
Здоров'я населення	Забезпечити організацію та проведення загальноміських фізкультурно-спортивних заходів, навчально-тренувальних зборів та змагань; Забезпечити організацію та проведення спартакіади серед спортсменів з інвалідністю; Проводити спортивно-оздоровчі заходи з популяризації здорового способу життя. Забезпечити виконання заходів програми «Здоров'я вінничан на 2022-2024 роки», передбачених на 2025 рік.	-	-
Біорізноманіття		виготовити землепорядну документацію на території та об'єкти природно-заповідного фонду з метою недопущення порушення чинного природоохоронного законодавства при відведенні земельних ділянок; створення адміністрацій регіональних ландшафтних парків, що передбачено Законом України «Про природно-заповідний фонд України» з метою недопущення розорювання цінних природних угідь передбачити створення нових об'єктів природно-заповідного фонду	1.2 Управління об'єктами комунальної власності. Земельні відносини

8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ

8.1 Вихідні дані для виконання оцінки

Для виконання стратегічної екологічної оцінки документу державного планування “Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2025 рік” використано наступні вихідні дані:

“Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2025 рік”;

Статистичні дані екологічного стану м.Вінниця
[<https://www.vmr.gov.ua/Branches/Lists/Ecology/ShowContent.aspx?ID=10>] та
Вінницької області за 2017-2020 рр.

[<http://www.vin.gov.ua/dep-apr/standovkillia/239-ekolohichni-pasporty/>];

Інші програми розвитку міста Вінниця та Вінницької області
[<https://www.vmr.gov.ua>], [<http://www.vin.gov.ua>];

Дані головного управління статистики Вінницької області
[<https://www.vn.ukrstat.gov.ua/index.php>];

Відкриті джерела даних.

8.2 Використані інструменти та методи

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки використано такі методи: Статистичний метод ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому. Сутність його полягає в отриманні і спеціалізованому обробленні прогнозних оцінок об'єкта через опитування висококваліфікованих фахівців (експертів) у певній сфері науки, техніки, виробництва.

Метод експертних оцінок, який використовується при відсутності про об'єкт прогнозування достовірних відомостей і, якщо об'єкт не підлягає математичному аналізу. Суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів.

Метод аналогій полягає в тому, що закономірності розвитку одного процесу з певними поправками можна перенести на інший процес, для якого потрібно зробити прогноз.

Метод екстраполяції полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє. Цей метод ефективний при короткостроковому прогнозуванні стосовно об'єкта, який тривалий час розвивався рівномірно без значних відхилень. Ґрунтується він на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку у прогнозованому періоді;

Метод моделювання полягає у побудові моделей, які розглядають з урахуванням імовірної або бажаної зміни прогнозованого явища на певний період, користуючись прямими або опосередкованими даними про масштаби та напрями змін. При побудові прогнозних моделей необхідно виявити фактори, від яких суттєво залежить прогноз; з'ясувати їх співвідношення з прогнозованим явищем; розробити алгоритм і програми моделювання змін довкілля під дією певних факторів.

Для здійснення стратегічної екологічної оцінки використано вищевказані методи, зокрема здійснено: збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників; проведення аналізу слабких та сильних сторін проекту Програми з точки зору екологічної ситуації; проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей; проведення оцінки впливу Програми на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення; надано рекомендації із моніторингу фактичного впливу впровадження Програми на довкілля.

8.3 Планувальні альтернативи

Таблиця 8.1.

№	Альтернатива	Ключові складові альтернативи	Ключові переваги та недоліки	Обрана альтернатива та її обґрунтування
1	Нульова альтернатива	розглядається як базовий варіант розвитку громади, який не передбачає впровадження заходів ДДП. Прогнозні зміни стану довкілля, якщо ДДП не буде затверджено, розглянуто в розділі 2.	<p>Переваги Не порушується існуюча соціально-економічна структура, що історично сформувалася на території громади</p> <p>Недоліки Відсутність та незначна кількість оновлень та еко орієнтованих технологій, застарілі підходи щодо ведення господарства та не ефективність виробництв.</p>	Рекомендується вибрати альтернативу 3 оскільки вона сприятиме зменшенню впливу на довкілля та здоров'я населення, зокрема сприятиме: - розвитку економічного і соціального потенціалу громади - стабілізації у соціальній, освітній, медичній та культурній сферах громади - впорядкуванню та благоустрою території громади і створення її привабливого іміджу (інвестиційного, туристичного тощо) - запобіганню появі небезпечного і не цільового використання земельних ресурсів та надр; - збільшенню зелених насаджень різного призначення, кількості територій та об'єктів ПЗФ, охоронного статусу тощо, - підвищенню адаптаційних заходів до змін клімату - покращенню ситуації із станом і якістю водних об'єктів, ґрунтів та
2	Альтернатива, що розглядається в проекті ДДП	розглядається даний проект ДДП, в якому розглянуто можливий вплив на довкілля від реалізації ДДП в розділі 6 та ефективність його реалізації.	<p>Переваги Заплановані еко орієнтовані заходи щодо зменшення негативних впливів на компоненти довкілля, заходи щодо адаптації регіону до кліматичних змін. Існуюча соціально-економічна структура громади зазнає часткової зміни, що визначається як прогресивна та стала. Розширюються виробничі та господарські можливості. Покращується соціальна, культурна, освітня та медична сфери. Відчутно покращиться транспортне забезпечення та стан дорожньої мережі. З'являється перспектива у переорієнтації в напрямку сталого розвитку та покращення якості життя населення Вінницької міської ТГ.</p> <p>Недоліки Невизначеність у політико-адміністративній сфері та впливи війни. Підвищення ймовірності виникнення ситуацій із локальними впливами на окремі компоненти довкілля і відповідно на стан здоров'я місцевих мешканців. Можливі впливи на довкілля від реалізації рішень ДДП розглянуті у відповідних розділах даного звіту. (зокрема, в розділі 3, 4, 6)</p>	

3	Альтернатива, запропонована у звіті про СЕО	дещо подібна до альтернативи 2 за багатьма проектними рішеннями, але передбачає ряд пропозицій та рекомендованих заходів, які можуть бути враховані для провадження (подано як додаток в таблиці 8,2.) Пропоновані в межах третьої альтернативи заходи, спрямовані на покращення екологічної ситуації в громаді, але включення їх до складу ДДП мають також враховувати економічну спроможність громади.	<p>Переваги посилення екологічної безпеки, курс на сталий розвиток громади, подолання або нівелювання впливів війни Пропоновані в межах третьої альтернативи заходи, спрямовані на покращення екологічної ситуації в громаді</p> <p>Недоліки Включення оптимізаційних заходів (табл.8.2.) до складу ДДП мають також враховувати економічну спроможність бізнес структур, виробництв та в цілому Вінницької міської ТГ.</p>	атмосферного повітря в цілому та ін.
---	--	---	---	--------------------------------------

Додаткова таблиця 8.2

Напрямок розвитку, заходи	Пропозиція
Фінансово-економічні відносини	орієнтація на будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем.
Реальний сектор економіки	створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України); заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством); визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів; прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду
Сфера житлово-комунального господарства	в процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони проведення рекультивациі і реконструкції існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм санітарної безпеки; заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми; дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»)
Соціальна сфера	-
Муніципальне управління	Створити інформаційну систему із моніторингу якості поверхневих та ґрунтових вод, зокрема це стосується місць скиду зворотних вод підприємств-водокористувачів, систему моніторингу якості повітря.

8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту

Не враховано характеристики кожного окремого запроєктованого об'єкта та їх потенційний вплив на навколишнє середовище, оскільки такий детальний аналіз

виконується на наступних етапах планування для кожного об'єкта окремо (процедура ОВД, тощо).

8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки

Серед факторів, що ускладнили проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні:

- Відсутність статистичних відомостей та інших характеристик для кожного окремого населеного пункту громади та просторової прив'язки статистичних даних та рішень Програми для можливості більш цілісної їх оцінки;
- Неповнота оцінки проблем довкілля та пріоритизації таких проблем, пов'язані з недостатньою взаємодією суб'єктів, прямо та опосередковано пов'язаних із територією, на яку розробляється Програма.
- Відсутність мережі Державної системи моніторингу довкілля, відповідно до положення про державну систему моніторингу довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391., не дозволила провести всебічний аналіз документу державного планування з урахуванням змісту і рівня його деталізації. через відсутність локальних даних про стан довкілля Вінницької громади.

9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» встановлює необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля. З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає:

- зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання. Для Вінницької громади є доцільним створення системи моніторингу стану довкілля, згідно вимог постанови Кабінету міністрів України № 391 від 30 березня 1998 р. [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-98-%D0%BF#Text>].

Система моніторингу повинна включати заходи з контролю якості атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, ґрунтів та якості земельних ресурсів, біологічних ресурсів та здоров'я населення. Перелік заходів із моніторингу може встановлюватися і коригуватись відповідно до завдань Плану заходів. Отже, заходи передбачені для здійснення моніторингу повинні включати:

- а) контроль за дотриманням допустимих рівнів і тривалості дії негативного явища при впровадженні рішення ДДП;
- б) контроль інших можливих негативних впливів на довкілля.

Основними цілями зазначеного в цьому розділі моніторингу за станом довкілля є охорона здоров'я людей, сталий розвиток місцевої громади, збереження та відновлення біологічних ресурсів території, що в свою чергу дозволить забезпечити життєві потреби майбутніх поколінь мешканців Вінницької громади.

- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а також, кількісні та якісні

показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Враховуючи характер наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, передбачається облік кількісних та якісних показників, що характеризують вплив на довкілля без акцентування на дотримання їх цільових значень (таблиця 9.1). Проте, цільові значення показників мають відповідати санітарним нормам та правилам діючим в Україні та/або відповідати ЦСР і прийнятим для ЄС.

Таблиця 9.1.

Кількісні показники екологічного стану компонентів довкілля, що можуть бути включені у систему моніторингу при виконанні рішень ДДП

№	Екологічні показники індикації стану	Одиниці виміру
1	Використання водних ресурсів	
1.1	Загальний об'єм забору прісних вод у цілому, в т.ч.:	м3/рік
	об'єм забору прісних поверхневих вод	
	об'єм забору прісних підземних вод	
1.2	Використання прісних вод у цілому, в т.ч.:	м3/рік
	побутово-питні потреби	
	зрошення	
	сільськогосподарські потреби	
	інше	
1.3.	Якість води для питних потреб	
	за хімічними показниками	мг/дм3 або мкг/дм3 або Бк/дм3
	за бактеріологічними показниками	КУО/100см3 або БУО/дм3 або клітини, цисти, яйця в 50 дм3
1.3	Об'єм води, що використовується для задоволення господарсько-питних та інших потреб населення в цілому	м3/рік/на душу населення
2	Якість ґрунтів	
2.1	Якісний стан ґрунтів	
	вміст гумусу в орному шарі ґрунту	% мг/кг ґрунту мг/кг ґрунту
	вміст рухомих сполук фосфору (P ₂ O ₅) в орному шарі ґрунту	
	вміст рухомих сполук калію (K ₂ O) в орному шарі ґрунту	
	кислотність орного шару ґрунту	
	засоленість ґрунтів	
2.2	Забруднення важкими металами	мг/кг
2.3.	Бактеріологічне забруднення	клітини, цисти, яйця/кг; титр/Coli; Титр/Perfringens або санітарне число
2.4.	Радіаційне забруднення	кБк/м2
2.5.	Органогенне забруднення (пестициди, гербіциди та ін.)	мг/кг
3	Забруднені стічні води	
3.1	Скидання зворотних вод, усього, в т.ч.:	м3/рік
	у поверхневі водні об'єкти	
	у підземні горизонти	
	у накопичувачі	
3.2	Скидання зворотних вод у поверхневі водні об'єкти, усього, з них:	м3/рік
	нормативно очищених	
	нормативно чистих без очищення	
	забруднених	
3.3	Скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти в цілому, в т.ч.:	% від загального об'єму скинутих стічних вод
	забруднених зворотних вод без очищення	
	недостатньо очищених зворотних вод	
4	Земельні ресурси	
4.1	Частка озелених територій	% від загальної території
4.2	Частка забудованої території	% від загальної території
4.3	Частка не забудованої території	% від загальної території
5	Атмосферне повітря	
5.1.	Загальні витрати твердого палива, усього в т.ч.:	
	дрова	тис. т/рік

	інше	тис. т/рік
5.2.	Загальне споживання електроенергії	кВт/рік
5.3.	Загальний об'єм споживання газу	м3/рік
5.4.	Забруднення	
	Вміст в атмосферному повітрі: NO ₂ , CO, NH ₃ , CH ₂ O, PM (пил) 2.5, PM 10 формальдегідів	мг/м3 мкг/м3 мг/м3
6	Поводження з відходами	
6.1	Утворилося, всього за рік ТПВ Від домогосподарств Від виробничої сфери Від сфери послуг	т/рік т/рік т/рік т/рік
7	Забруднення ґрунтового покриву	
7.1.	Забруднення важкими металами (вздовж транспортних артерій та місць скупчення автомобільного транспорту)	мг/кг
7.2.	Забруднення основними органічними та хімічними сполуками ґрунтів с/г використання	мг/кг

Вибір екологічних показників здійснення моніторингу.

Екологічні показники є основним інструментом для проведення оцінки стану навколишнього середовища в країнах Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії. Вибрані належним чином показники, що базуються на достатніх часових рядах даних (часові тренди), можуть не тільки відображати основні тенденції, але й сприяти аналізу причин та наслідків екологічної обстановки, що склалася. Також дозволяють спостерігати за ходом здійснення та ефективністю екологічної політики в країнах.

В залежності від ролі показника в оцінці конкретного питання показники класифікуються за схемою Європейської агенції з навколишнього середовища РС-Т-С-В-Р (DPSIR): Рушійні сили – Тиск – Стан – Вплив – Реагування.

РС – Рушійні сили (Driving force) – соціально-економічні фактори та види діяльності, що посилюють або зменшують навантаження на довкілля.

Т – Тиск (Pressure) – пряме антропогенне навантаження на довкілля, що здійснюється через викиди та скиди забруднюючих речовин, використання природних ресурсів.

С – Стан (State) – відносяться до поточного стану та тенденцій змін навколишнього середовища, що включають також параметри якості основних складових довкілля.

В – Вплив (Impact) – наслідки зміни довкілля для здоров'я населення, наслідки для природи та біорізноманіття.

Р – Реагування (Response) – конкретні дії, що спрямовані на вирішення екологічних проблем.

Згідно системи аналізу за цієї схемою, соціальний і економічний розвиток збільшує тиск на довкілля і, як наслідок, спричиняє зміни довкілля - наприклад, створення адекватних умов для здоров'я, доступності ресурсів і біорізноманіття. Нарешті, це призводить до протистояння людського здоров'я, екосистем і матеріалів, які можуть спричинити негативну соціальну реакцію, що підтримується рушійними силами через тиск на довкілля або фактори впливу безпосередньо, через адаптацію або запобіжні дії.

Індикатори моніторингу

В цьому Звіті було проаналізовано рушійні сили, їх тиск на середовище та вплив, а також запропоновано варіанти реагування. За результатами було відібрано індикатори моніторингу наслідків виконання Плану заходів, відповідно до вимог Постанови № 1272 "Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків

виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення", Закону України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року" та індикатори виконання Цілей сталого розвитку для України, які корелюють із завданнями Плану заходів. Індикатори моніторингу наслідків виконання ДДП наведено в таблиці нижче.

Для громади доцільно проводити моніторинг ефективності реалізації заходів Плану на основі визначених показників (індикаторів) раз на рік, а також на початку введення в дію (затвердження) Плану заходів та через рік після завершення її дії.

У таблиці 9.2. наведено завдання, за якими **має проводитись моніторинг**, відповідно до поданих індикаторів.

Таблиця 10.1

Рушійні сили	Компоненти довкілля, та здоров'я населення які зазнають впливу							
	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Генерація відходів ^[2]	Біорізноманіття	Природоохоронні території	Здоров'я мешканців громади
Управління об'єктами комунальної власності. Земельні відносини (21-38)			I-5, I-7, I-9, I-14, I-24	I-14, I-9, I-24	I-24		I-9	
Промисловість та підприємництво (42-48)			I-24, I-9, I-10, -8	I-24, I-9, I-10, I-8	I-24			
Аграрний сектор економіки (56-64)			I-24, I-5, I-7, I-8, I-9	I-12, I-23, I-9, I-11	I-13, I-29	I-9		
Екологічна безпека та збалансоване природокористування (65-67)	I-3, I-4				I-29		I-24, I-12, I-23	
Обслуговування житлового фонду (68-74)	I-1, I-2				I-13, I-29			
Благоустрій території (75-88)	I-1, I-2			DI/LT/LO	I-13, I-29			
Транспорт (89-94)	I-1, I-2				I-13, I-29			
Енергетичне господарство (95-99)	I-1, I-2				I-13, I-29			
Освіта (100-114)	I-1, I-2				I-13, I-29			
Охорона здоров'я (115-118)	I-1, I-2			DI/LT/LO	I-13, I-29			
Культура (119-131)	I-1, I-2				I-13, I-29			
Фізична культура і спорт (132-137)	I-1, I-2				I-13, I-29			
Інформатизація муніципального управління (138-145)								

Номер	Індикатор	Визначення (кількісні та якісні показники)	Джерело (метод визначення)	Критерій досягнення цілей документу (цільові значення)
I-0	Глобальний індикатор ЦСР 7.1.1. Доступна та чиста енергія Виробництво електроенергії, млрд. кВт·год	Кількість, млрд. кВт·год	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-1	Якість повітря загалом	Показники згідно Постанови № 827 від 14 серпня 2019 р.	Автоматичні станції моніторингу та/або аналіз проб повітря, що здійснюють регіональні офіси гідрометеорологічної служби	відповідно до показників постанови
I-2	Обсяг викидів парникових газів	Відповідно Закону України "Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів"	Статистична звітність згідно зазначеного Закону	Відповідно до поточних значень цілей НВВ.
I-3	Глобальний індикатор ЦСР 11.6.2 - усереднений річний рівень пилу в атмосферному повітрі населених пунктів громади	Показники PM25, PM10	Автоматичні станції моніторингу а/або аналіз проб повітря, що здійснюють регіональні офіси гідрометеорологічної служби	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
I-4	Індикатор ЦСР 11.5.1 - Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-5	Індикатор ЦСР 6.3.2 - частка безпечно очищених стічних вод	Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
I-6	Аналіз проб, взятих з централізованої мережі та криниць громадського користування	Показники згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10	Щорічний аналіз проб води із джерел питного водопостачання	не гірше, ніж встановлено ДСанПіН 2.2.4-171-10
I-7	Якість поверхневих вод	Показники Нормативів_ЕБВО_від_30.07.12	Щорічний аналіз проб води із відповідних поверхневих водних об'єктів	Відповідно до нормативів
I-8	Індикатор ЦСР 6.3.1. Обсяги скидів забруднених стічних вод	Обсяги скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти, млн. куб. м	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
I-9	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-10	Частка земель під оранкою	Площа фактично розораних земель, км2	дані дистанційного зондування землі (космоснімки Sentinel 2) та/або відомості відповідних	Не більше, ніж в минулому звітному періоді

			підрозділів громади інформація про площу території громади	
I-11	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - пропорція озелених територій	площа фактичних озелених територій поділена на площу території громади. Площа фактично озелених територій визначається за індексом NDVI - густа багаторічна рослинність, або за даними ведення обліку зелених насаджень	дані дистанційного зондування землі (космоснімки Sentinel 2) та/або відомості відповідних підрозділів громади інформація про площу території громади	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-12	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - Пропорція територій ПЗФ (природоохоронних територій)	площа фактичних територій ПЗФ (природоохоронних територій) поділена на площу території громади.	Дані земельного кадастру	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-13	Загальний обсяг утворення ТПВ.	Обсяг утворення твердих побутових відходів, класифікованих згідно Державного класифікатора відходів ДК 005-96	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж в попередньому звітному періоді
I-14	Загальний обсяг використаних добрив	Кількість, кг або т	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-15	Обсяг утворення небезпечних відходів	Обсяг утворення небезпечних відходів 1-3 класу небезпеки	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж в попередньому звітному періоді
I-16	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: Тимчасова непрацездатність	Число випадків тимчасової непрацездатності (ТН) на 100 працюючих	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому/регіональному рівні
I-17	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: Тимчасова непрацездатність	Число календарних днів ТН на 100 працюючих	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому/регіональному рівні
I-18	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: Тимчасова непрацездатність	Середня тривалість одного випадку ТН	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому/регіональному рівні
I-23	Кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду та їх частка у загальній площі території	Кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду та їх частка у загальній площі території	За даними відповідного підрозділу Вінницької громади, уповноваженого зберігати інформацію про інвентаризовані землі громади.	Не менше, ніж в минулому звітному періоді
I-24	Здійснення стратегічної екологічної оцінки під час розробки проєктів містобудівної документації	Відсоток містобудівної документації,	За даними відповідного підрозділу Вінницької громади, уповноваженого проводити зберігати інформацію про процедури СЕО ДДП.	100% за звітний період

I-25	Індикатор ЦСР № 3.9.1. - міцне здоров'я та благополуччя	Частка витрат населення у загальних видатках на охорону здоров'я, %	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-26	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: - кількість зовнішніх причин погіршення стану здоров'я	Кількість зовнішніх причин погіршення стану здоров'я	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому рівні
I-27	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: - зовнішні фактори впливу на стан здоров'я	фактори, що впливають на стан здоров'я населення, і звернення до установ охорони здоров'я	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому рівні
I-29	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ, одиниць	Дані відповідних підрозділів громади	Не більше ніж за попередній звітний період
I-30	Індикатор ЦСР № 3.9.1 - міцне здоров'я та благополуччя: здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я	частка витрат населення у загальних видатках на охорону здоров'я, %	Державна служба статистики України (Держстат)	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-31	чисельність постійного населення (на кінець року)	осіб	Державна служба статистики України (Держстат)/(Медстат)	Відповідно до значень індикатору
I-32	природний приріст, скорочення населення	осіб на 1000 наявного населення	Державна служба статистики України (Держстат)/(Медстат)	Відповідно до значень індикатору
I-33	забезпеченість населення лікарями всіх спеціальностей (на 10 тис. наявного населення)	осіб лікарів	Державна служба статистики України (Держстат)/(Медстат)	Відповідно до значень індикатору

- методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати. Методи визначення та отримання значень показників, запропонованих або таких, що висвітлюють стан компонентів довкілля від впровадження рішень ДДП, при здійсненні заходів моніторингу повинні відповідати чинним методикам екологічних, медико-санітарних та санітарно-гігієнічних спостережень та оцінок і має здійснюватися шляхом фіксації показників наявних лічильних приладів або взяття проб і проведення лабораторних досліджень тощо. Отримання актуальних даних від відповідних служб та уповноважених осіб ініціюється Замовником. Керівників, або відповідальних осіб (від підприємств, установ, органу врядування тощо) передбачається зобов'язати повідомляти, за вимогою Замовника, з моменту введення в дію рішення значення показників в письмовому вигляді у формі довідки. В подальшому здійснюється аналіз отриманої екологічної статистики із виявленням тенденцій щодо динаміки стану компонентів довкілля, стану здоров'я населення з моменту провадження рішень ДДП.

- засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, непередбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку. Засоби та способи індикації стану компонентів довкілля обираються такими які відповідають встановленим нормативно-законодавчою базою методикам екологічних спостережень та оцінок стану довкілля. Враховуючи характер наслідків виконання окремих рішень документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, здійснення планових спеціальних технічних (інструментальних, лабораторних) заходів моніторингу залишається у компетенціях Замовника, а також, передбачається перевірка відповідними органами у разі надходження скарг та/або екстрених (аварійних ситуацій).

- періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями. Відповідальним за здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення є Замовник. Згідно ЗУ "Про стратегічну екологічну оцінку" ст.17 замовник СЕО у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Реалізація рішень Програми не несе транскордонних наслідків для довкілля.

11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою ДДП "Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2025 рік", тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для оптимізації Програми з точки зору впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

З метою визначення потенційного негативного впливу планової діяльності на стан довкілля, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, було проаналізовано зміст Програми (р.1 та р.2).

Документ державного планування охоплює основні напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки та благоустрою, захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, традиційного характеру середовища історичних населених пунктів.

Зміст та основні цілі даного документу відповідають, зокрема, низці галузевих програм, що діють в межах території громади, а також корелюється із стратегічним баченням розвитку області, оскільки враховує основні положення Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року.

Існуючі екологічні проблеми території громади, адміністративної області тощо можна визначити як проблеми природного та антропогенного характеру. Проте, більшість екологічних негараздів прямо чи опосередковано зумовлено діяльністю людини та пов'язані із некерованим і нераціональним природокористуванням.

Аналіз екологічної ситуації в межах території планування вказує на те, що існує ряд екологічних ризиків які мають комплексний вплив як на складові навколишнього середовища, так і на стан здоров'я населення.

Забруднення повітря відбувається за рахунок викидів від пересувних джерел: автомобільний транспорт. Дані ризики є основними серед потенційних впливів на стан здоров'я населення, проте, вони не є критично небезпечними та не контрольованими. Також варто зазначити впливи фізичних факторів на екологію середовища існування людини (акустичне, вібраційне забруднення). Проте такого роду забруднення є помірним.

Основними екологічними проблемами даної території в питаннях існуючого стану поверхневих і підземних вод, охорони і раціонального використання водних ресурсів є низька якість питної води в приватних шахтних криницях, що зумовлена забрудненістю та недостатньою захищеністю водоносних горизонтів, відсутністю каналізації та водопостачання, зношеністю технологічного та енергетичного обладнання на очисних спорудах та забруднення поверхневих вод внаслідок відсутності каналізаційних очисних споруд та відсутності системи очищення дощових стоків, а також недотримання обмеженого режиму землекористування в водоохоронних зонах та прибережних захисних смугах.

Ризики в сфері землекористування пов'язані із виведенням земель с/г та л/г призначення під забудову (житлову, промислову та комунальну), деградацією земель внаслідок нераціонального природокористування. Значущим ризиком в сфері екології Вінницької області є ймовірність механічного забруднення земель через накопичення ТПВ, зокрема, існує тенденція до збільшення обсягу крупногабаритних відходів, значну частину яких складатиме відпрацьована побутова техніка, будівельних відходів та сміття тощо. Проблема існує внаслідок не досконалості системи збирання, знешкодження, утилізації сміття - відсутність достатньої кількості сміттєпереробних підприємств, сміттєзвалищ та відстійників із сучасними технологіями утилізації сміття та відходів та інше.

До ризиків втрати біорізноманіття та ландшафтного різноманіття в громаді віднесемо не завжди ефективного виконання природоохоронних заходів, в тому числі в питаннях визначення особливо цінних ділянок, які є перспективними для заповідання з подальшим наданням їм статусу природно-заповідного фонду, а також

скорочення площ з природним рослинним покривом внаслідок переведення таких земель в інші категорії, що дозволяє їх не раціональну експлуатацію, збільшення площ із порушеними ділянками із зниженим рослинним покривом, стихійних сміттєзвалищ, не відповідність технологій будівництва та експлуатації дорожньо-транспортної мережі та інфраструктури, не досконалі та місцями повністю відсутня рекреаційна інфраструктура та заплановані місця для коротко- та довготривалого відпочинку, не контрольованість діяльності та потужності потоків рекреантів призводить до надмірного навантаження на ландшафти і як наслідок повна /часткова їх дигресія та втрата тощо.

До ризиків впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування можна віднести: якість атмосферного повітря на ділянках впливу автотранспорту, збільшення інфекційних хвороб; недостатнє забезпечення об'єктами обслуговування, а саме закладами охорони здоров'я, дошкільної та загальної середньої освіти, об'єктами фізкультурно-оздоровчого, рекреаційного та туристичного спрямування.

Проект ДДП розроблено з урахуванням зобов'язань України у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, з них відзначимо, насамперед, Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у трансграничному контексті, Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», низку міжнародних природоохоронних конвенцій, ратифікованих Україною, стратегії, плани і програми розвитку. Загалом, усі заходи документу державного планування не суперечать зобов'язанням України у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення.

Для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту ДДП, враховуючи результати досліджень поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, в тому числі на територіях, які ймовірно зазнають впливу, екологічних проблем, ризику впливу на здоров'я населення, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом, наслідків для довкілля і для здоров'я населення, пропонується комплекс природоохоронних заходів, дія котрих спрямована, зокрема, на такі компоненти довкілля та/ або сфери виникнення (в т.ч. ймовірних) негативних наслідків: клімат та атмосферне повітря, поверхневі і підземні води, ґрунти, флора, фауна, біорізноманіття, ландшафтна та культурна спадщина, природно-заповідний фонд, умови для рекреації і туризму, поводження з відходами, здоров'я населення.

Розроблення СЕО спиралося на ряд методичних підходів – аналіз територій, прогнозування, методи аналогій, експертних висновків, картографічні та геоінформаційні методи тощо. Основою аналізу території, комплексного врахування особливостей природних умов, сучасного екологічного стану та планувальних рішень виступали геоінформаційні технології. Геоінформаційні методи застосовані для спряженого і комплексного аналізу різнопланових геопросторових даних.

За підсумками СЕО були запропоновані узагальнені заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища, зокрема під час виконання положень Програми. Також було конкретизовано і доповнено заходи із моніторингу наслідків виконання Програми, серед яких в першу чергу зменшення негативного впливу на природоохоронні території та вирішення питання щодо поводження з відходами.

Вінницькій громаді рекомендовано посилити створений перелік заходів і знайти можливість забезпечити реалізацію наступних заходів в межах стратегічних та операційних напрямків ДДП:

Фінансово-економічні відносини

- орієнтація на будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем;

Реальний сектор економіки

- створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України);
- заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством);
- визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів;
- прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду;

Сфера житлово-комунального господарства

- в процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обгрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони
- проведення рекультивациі і реконструкції існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм санітарної безпеки;
- заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми;
- дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»);

Муніципальне управління

- Створити інформаційну систему із моніторингу якості поверхневих та ґрунтових вод, зокрема це стосується місць скиду зворотних вод підприємств-водокористувачів, систему моніторингу якості повітря.

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ
ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ

СВІДОЦТВО

про підвищення кваліфікації
видане

Бойку Олексію Юрійовичу

в тому, що він

з " 31 " січня 20 22 р.

по " 02 " лютого 20 22 р.

прослухав(ла) курс з підвищення кваліфікації

«Основні положення та вимоги до процедури здійснення стратегічної екологічної оцінки проектів документів державного планування»
(24 аудиторні години)

Опрацював такі теми:

1. Законодавчі та нормативно-правові вимоги щодо процедури здійснення стратегічної екологічної оцінки проектів документів державного планування (ДДП).
2. Основні етапи процедури здійснення стратегічної екологічної оцінки проектів ДДП. Встановлення необхідності здійснення стратегічної екологічної оцінки та визначення її змісту, обсягу та частоти.
3. Проведення стратегічної екологічної оцінки (СЕО) містобудівної документації.
4. Складання звіту про СЕО. Визначення його обсягу. Врахування у звіті результатів громадського обговорення та консультацій з органами влади.
5. Основні положення рекомендацій Міндовкілля щодо включення кліматичних питань до документів державного планування.
6. Порядок затвердження документу державного планування. Вимоги щодо інформування про затвердження ДДП.
7. Моніторинг наслідків виконання документів державного планування на довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Перший проректор з науково-педагогічної роботи

Г. С. Фінін

м.Київ " 02 " лютого 20 22 р.

Регістраційний № 05-05

Лише для СЕО ДДП "Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2025 рік"

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ
ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ

СВІДОЦТВО

про підвищення кваліфікації
**Лише для SEO ДДП "Програма економічного і соціального
розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2025 рік"**

в тому, що вона

з "31" січня 2022 р.

по "02" лютого 2022 р.

прослухав(ла) курс з підвищення кваліфікації

**«Основні положення та вимоги до процедури здійснення стратегічної
екологічної оцінки проектів документів державного планування»**
(24 аудиторні години)

Опрацювала такі теми:

1. Законодавчі та нормативно-правові вимоги щодо процедури здійснення стратегічної екологічної оцінки проектів документів державного планування (ДДП).
2. Основні етапи процедури здійснення стратегічної екологічної оцінки проектів ДДП. Встановлення необхідності здійснення стратегічної екологічної оцінки та визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки.
3. Проведення стратегічної екологічної оцінки (SEO) містобудівної документації.
4. Складання звіту про SEO. Визначення його обсягу. Врахування у звіті результатів громадського обговорення та консультацій з органами влади.
5. Основні положення рекомендацій Міндовкілля щодо включення кліматичних питань до документів державного планування.
6. Порядок затвердження документу державного планування. Вимоги щодо інформування про затвердження ДДП.
7. Моніторинг наслідків виконання документів державного планування на довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Перший проректор з науково-педагогічної роботи

Г. С. Фінін

м.Київ "02" лютого 2022 р.

Регістраційний № 05-16